Համառոտ Պահեստավորված ուղեցույց նպաստող ավելի լավ հասկանալու իսլամի մասին

Անունով Ալլահի, շատ դուրեկան, շատ ողորմած.

Հեղինակ: Ի.Ա. Իբրահիմ

Մուսուլմանական Հասարակություն. գործող Իսլամի Տարածման Բնագավառում:

2 Ալեքսանդրիա

Եգիպտոսի Արաբական Հանրապետություն

www.islamic-invitation.com

Conveying Islamic Message Society

P.O. Box 834 – Alexandria – Egypt
e-mail: cims_eg@yahoo.com,
info_en@islamic-message.net
www.islamic-message.net

Պարունակություն

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ.

Այս գիրքը համառոտ ուղեցույց է իսլամի, և բաղկացած է երեք գլուխներից.

Առաջին գլուխը վերնագրված է «Որոշ տվյալների համաձայն հաստատում ճշմարտությունը իսլամի», պատասխանում է որոշ կարևոր հարցերի, որոնք հարց են տալիս որոշ մարդիկ, մասնավորապես `

Արդյո՞ք Ղուրանը Աստծո խոսքն է ուղարկված նրանց.

Արդյո՞ք Մուհամմեդը «Ալլահի օրհնությունը և ողջույնը լինի նրան» մարգարե է, որը ուղարկվել է մարդկանց` Աստծո կողմից:

Արդյո՞ք իսլամը մի կրոն է, որը գալիս է Աստծուց.

Սույն գլխում տրամադրում է վեց տեսակի տվյալներ:

1 - «Գիտականորեն ապացուցված հրաշքները Սուրբ Ղուրանի": Այս բաժնում, ապահովված են համապատասխան պատկերներ, քննարկվող մի շարք նորաստեղծ գիտական փաստեր, նշված Ղուրանում, բացահայտված տասնչորս հարյուր տարի առաջ:

2 - « Մեծ մարտահրավեր է ստեղծել առնվազն մեկ գլուխ նման սուրայի Սուրբ Ղուրանի": Սուրբ Ղուրանում Ալլահը նետում է մարտահրավեր բոլոր մարդկանց, առաջարկելով նրանց ստեղծել առնվազն մեկ սուրա «գլուխ» նման սուրաների Սուրբ Ղուրանի: Այդ ժամանակից ի վեր, ինչպես Ղուրանը ուղարկվել է տասնչորս դարեր առաջ, և մինչև այս օրը չկար այնպիսի մեկը, ով կարող է ընդունել այս մարտահրավերը , չնայած այն հանգամանքին, որ առավել փոքր սուրան Ղուրանի (սուրա 108) բաղկացած է ընդամենը տասը բառերից:

3 - "Աստվածաշնչային մարգարեություններ վերաբերող իսլամի մարգարեի Մուհամմեդի «Աստծո օրհնությունը և ողջույնը լինի նրան». Գալստյան մասի: Այս բաժնում, մենք կքննարկենք որոշ աստվածաշնչային մարգարեություններ, վերաբերյալ Մարգարե

Մուհամմեդի ժամանման մասին «Աստծո օրհնությունը և ողջույնը լինի նրան»:

4 - Հատվածները Ղուրանի, նշում է առաջիկա միջոցառումների մասին, որը հետագայում իրականացվել էն»: Ղուրանում նշված է նաև ապագա իրադարձությունների մասին, որոնք իսկապես տեղի են ունեցել, օրինակ. Բյուզանդացիների հաղթանակը՝ դեպի պարսիկները:

5 - «Հրաշքներ՝ կատարված մարգարե Մուհամմեդի կողմից, «Աստծո օրհնությունը և ողջույնը լինի նրան»: Մարգարե Մուհամմեդը, Աստծո օրհնությունը և ողջույնը լինի նրան, շատ հրաշքներ է կատարել, որին ականատես են եղել շատ մարդիկ:

6 - «Հասարակ կյանքը Մուհամմեդի, Աստծո օրհնությունը և ողջույնը լինի նրան, այդ փաստը ցույց է տալիս այն բանի մասին, որ նա չի եղել սուտ մարգարե, որ հայտարարում է իր մարգարեության մասին, որպեսզի ստանա հարստություն կամ էլ ճանաչում:

Այս վեց տիպի տվյալներից, մենք կատարում ենք հետևյալ կարծիքները:

- Ղուրանը, ըստ իր էությամբ, պարունակում է Աստծո խոսքը , որը եղել է ուղարկված վերնից: Մուհամմեդը, Աստծո օրհնությունը և ողջույնը լինի նրան, իրականում մարգարե է, ուղարկված մարդկությանը՝ Աստծո կողմից:

- Իսլամը իսկապես կրոն է, որը գալիս է Աստծուց:

Եթե մենք ուզում ենք իմանալ, ճշմարիտ է կրոնը կամ էլ ոչ, ապա մենք չպետք է կախվենք մեր զգացմունքներից, վերցված կարծիքներից կամ ավանդույթներից: Փոխարենը, մենք ապավինում ենք մեր բանականությանը ու ինտելեկտին: Երբ Աստված ուղարկեց մարգարեներ ժողովրդին, նա միշտ պահպանում էր իրենց նշանները և ապացույցները, որոնք հաստատել են, որ իրենք իսկապես եղել էն ճշմարիտ մարգարեներ, ուղարկված ժողովրդին Աստծո կողմից, և այս ենթադրում է, որ կրոնը ,որը նրանք բերել են իրենց հետ ,դա իրականություն է:

8 Երկրորդ գլխում անվանումով **«Այն մասին, թե ինչ է տալիս իսլամը:»** Հիշեցնում է այն մասին, թե ինչ է տալիս մարդուն այդ կրոնը, և ասվում է,

որ դա ելք է դեպի հավերժական դրախտ: Հանգեցնում է փախչել դժոխքի կրակից, ապահովում է իրական երջանկություն ու ներքին խաղաղություն, և դառնում է որպես հիմք՝ ներվելու նախկին բոլոր մեղքերը:

Երրորդ գլխում, վերնագրված, «Ընդհանուր տեղեկություն իսլամի մասին» ընթերցողին առաջարկվում է ընդհանուր տեղեկություն իսլամի մասին, մատնանշած անորոշ սխալ կարծիքներ այս կրոնի մասին, և ապահովում է պատասխաններ հաճախակի տրվող հարցերի, օրինակ ՝

- Ի՞նչպես է իսլամը վերաբերվում ահաբեկչությանը.

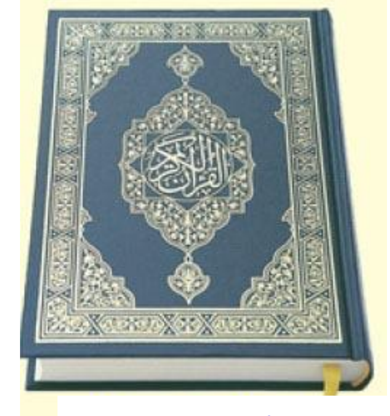
- Ի՞նչ է նշանակում իսլամը կանանց համար.

Գլուխ 1.

Որոշ տվյալներ, հաստատող իսլամի ճշմարտության մասին

Ալլահը աջակցեց իր վերջին մարգարեին Մուհամմեդին, Աստծո օրհնությունը և ողջյունը լինի նրան, բազմաթիվ հրաշքներով ու շատ բազմաթիվ վկաներով, որոնք հաստատել են, որ նա իսկական մարգարե է, ուղարկված ժողովրդին՝ Աստծո կողմից: Բացի դրանից, Ալլահը աջակցել է իր ուղարկած գրությանը բազմաթիվ հրաշքներով, հաստատող որ Սուրբ Ղուրանը դա Աստծո ճշմարիտ խոսքն է, որը ուղարկվել է հենց իր կողմից, այլ ոչ թե հորինվել է մեկի կողմից: Սույն գլխում քննարկվում է որոշ ապացույցներ, դրանց մասին:

1. Գիտականորեն ապացուցված հրաշքները Սուրբ Ղուրանի.

Սուրբ Ղուրան

Ղուրանը պարունակում է փաստացի Աստծո խոսքերը, որը նա Գաբրիել հրեշտակի միջոցով ուղարկեց իր մարգարե Մուհամմեդին, Աստծո օրհնությունը և ողջյունը լինի նրան, Մուհամմեդը, Աստծո օրհնությունը և ողջյունը լինի նրան, պահել է իր մտքում այդ խոսքերը, և հետո էլ թելադրել է իր ուղեկիցներին: Նրանք, իրենց հերթին էլ, անգիր են արել այն, և հետո նոր գրանցել, և անպայման ստուգել են գրությունը մարգարե Մուհամմեդի հետ, Աստծո օրհնությունը և ողջյունը լինի նրան: Ավելին, մարգարե Մուհամմեդը, Ալլահը օրհնի և ողջյունի նրան, նա տարին մեկ անգամ,ստուգել է Ղուրանը Գաբրիել հրեշտակի հետ միասին, իր մահվան տարին, նա դա արել է երկու անգամ: Ղուրանի ուղարկված ժամանակից ի վեր, մինչև մեր օրերը, միշտ եղել են և կան շատ մուսուլմաններ, որոնք գիտեն Ղուրանը անգիր սկզբից մինչև վերջ: Նրանցից ոմանք կարողացել են հիշել Ղուրանը տաս տարեկան հասակում: Բոլոր անցած դարերի ընթացքում Ղուրանը չի փոխվել:

Ղուրանում, ուղարկված տասնչորս դարեր առաջ, հիշեցնում է այնպիսի երևույթների մասին, որոնք միայն վերջերս են բացահայտվել կամ էլ հաստատվել գիտնականների կողմից, որոնք ծառայում են որպես անառարկելի ապացույց այն բանի մասին, որ Ղուրանը պարունակում է փաստացի խոսքերը Ալլահի, ուղարկված նրա մարգարե Մուհամմեդին, դա ապացուցում է, որ Մուհամմեդը Աստված օրհնի նրան և ողջունի, իրական մարգարե է ուղարկված մարդկությանը Աստծո կողմից: Կլիներ անխոհեմ ենթադրելով թե որ տասնչորս դարեր առաջ, մարդկանցից ինչ-որ մեկը տեղյակ կլիներ այդ փաստերին, հաստատված կամ ապացուցված միայն վերջերս առաջադեմ սարքավորումների և գիտական մեթոդաբանությունների միջոցով: Ահա մի քանի օրինակներ:

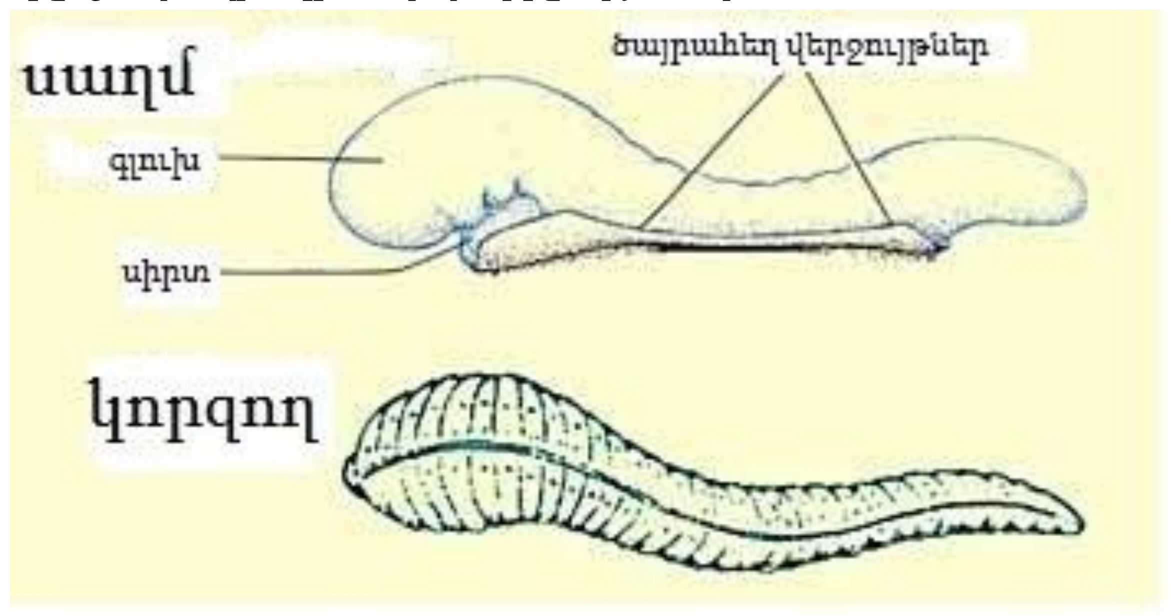
Ա) Ղուրանը Մարդու սաղմնային զարգացման մասին.

Սուրբ Ղուրանում, մարդկային սաղմնային զարգացման մասին ամենազոր Ալլահն ասում է. **«մենք ստեղծել ենք մարդուն կավից [1], հետո մենք տեղադրել ենք նրան որպես մի կաթիլ Սերմ մի ապահով տեղ [2], և հետո այդ կաթիլից մենք ստեղծել ենք մի գունդ արյուն, հետո մի գունդ արյունից ստեղծել ենք մի կտոր միս ...» ("հավատացյալներ", 12 - 14)**

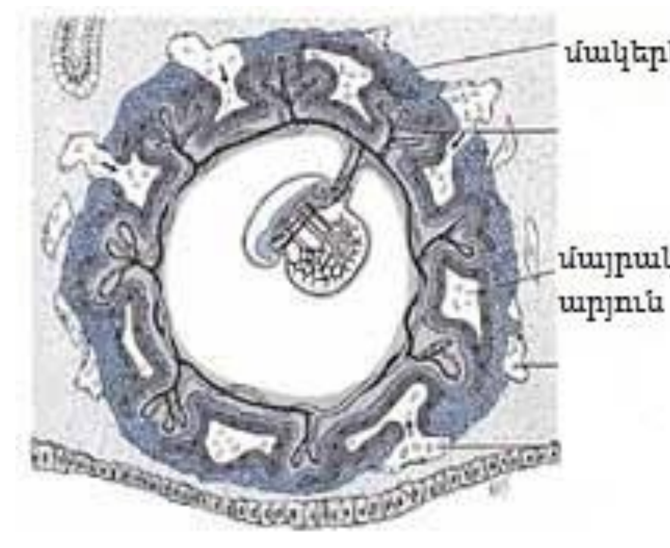
Արաբերեն բառը «ալյակա» ունի հետևյալ իմաստը. (1) տզրուկ. (2) դադարեցման. (կասեցման), և (3) արյան գունդ:

համեմատելով տզրուկը սաղմի հետ, գտնվելով այս վիճակում, մենք տեսնում ենք նրանց միջև նմանություններ, ինչպես ցույց է տրված Նկ.1. Այս փուլում սաղմը նույնպես ստանում է սնունդ իր մոր արյունից,

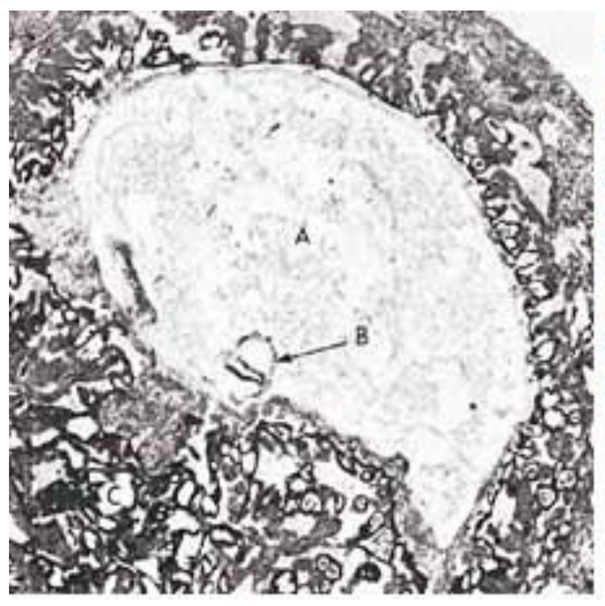
հիշեցնող տզրուկի, սնվող ուրիշ արյունով:

Նկար1: Նկարները ցուցադրող արտաքին նմանությունը, կորզողի և մարդկային սաղմի միջև, և«այլակի» փուլում: (տզրուկը) ի գրքի «Մարդկային զարգացման նկարագրությունը, Ղուրանի ու Սուննայի»: Մուար և ուրիշ էջ. 37, նկար սաղմի գրքից «մարդկային զարգացումը»: Մուարից և Պերսուդից, հրատարակչություն. 5 էջ, 73»

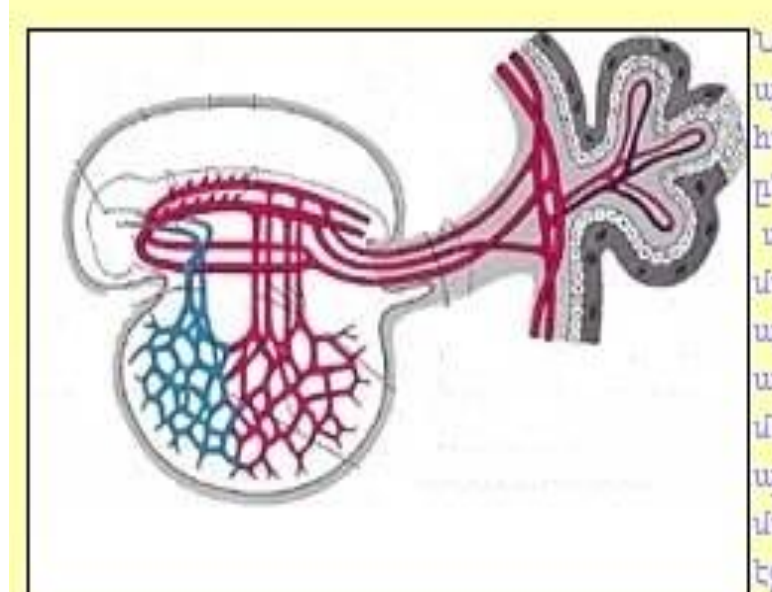

Նկար. 2: Մենք կարող ենք տեսնել այստեղ պտուղը այլակի փուլում, կասեցված մոր արգանդում. «աճող մարդը» Մուար ու Պերսաուդ, հրատարակչություն 5, էջ 66»:

Նկար 3: Մանրադիտակի օգնությամբ մենք կարող ենք տեսնել կասեցված սաղմի, «մատնանշված» այլակը մոր արգանդում, «տարիքը մոտավորապես 15 օրեկան»: Իրական չափը սաղմի, մոտավոր 0,6 մմ: (Զարգացող մարդ), Մուար, հրատարակչություն 3, 66.

Երրորդ բառի իմաստով «այլակը» հանդիսանում է որպես «մի գունդ արյուն»: Մենք տեսնում ենք, որ արտաքին տեսքը սաղմի իր պարկի հետ միասին «այլակի» փուլում հիշեցնում է մի գունդ արյունի: Դա բացատրվում է համեմատաբար մեծ քանակությամբ արյան, որը պարունակում է սաղմը (տես.Նկար **4**) այս փուլում է որ արյունը չի տարածվում սաղմի ներսում մինչև երրորդ շաբաթը: Այսպիսով էլ, այս փուլում սաղմը նման է արյան գնդի:

Նկար 4: դիագրաման է պարզունակ սիրտ - անոթային համակարգը եւ սաղմի ընթացքում, ալյակի փուլում, արտաքին սաղմի եւ նրա մակերեսը նման է մի գունդ արյան, պատճառը առկայության համեմատաբար մեծ քանակությամբ արյան պտղում:(«Զարգացող մարդիկ»), Մուար հրատար.5 էջ,65)

Այսպիսով, բոլոր երեք իմաստներով էլ «ալյակա» բառը համապատասխանում է սաղմին, գտնվելով ալյակի զարգացման փուլում:

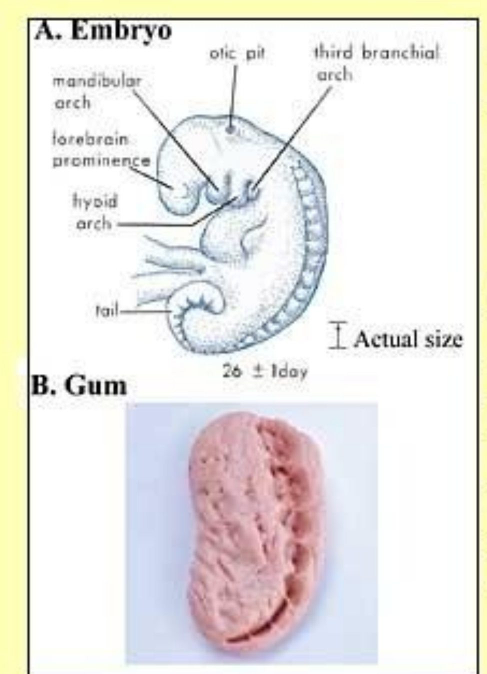
Հաջորդ փուլում, որի մասին նշված է ղուրանում ,գտնվում է «Մուդգա» անվանմամբ փուլում: Այս բառը կարող է թարգմանվել ինչպես «մի կտոր, որին ծամում են»: Եթե որևէ մեկը վերցնի մի կտոր մաստակ, ծամի նրան և հետո համեմատելով այն, ինչ կստացվի, սաղմի հետ, գտնվելով մուդգայի փուլում: նա կգա այն եզրակացության, որ սաղմը ստանում է ծամած մաստակի տեսք, այսպիսով ետնի մասը սաղմի հիշեցնում է մեզ ատամի ծամած հետքերի: (տես Նկ. 5 և 6):

Ինչպես կարող էր Մուհամմեդը, Ալլահը ողջյունի և օրհնի նրան, իմանար այդ մասին տասնչորս հարյուր տարի առաջ, երբ որ գիտնականները միայն վերջերս են հայտնաբերել այս փաստը ժամանակավոր սարքավորումների և հզոր մանրադիտակների միջոցով, որն այդ ժամանակ գոյություն չի ունեցել: Գամմը և Լեվենգուկը դարձել էին առաջին գիտնականները, ովքեր դիտարկելով, բարելավված միկրոսկոպի օգնությամբ, հետևելով սերմին 1677 թվականին (ավելի քան հազար տարի մահից հետո Մուհամմեդի, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան): Նրանք սխալմամբ կարծել են, որ սերմը պարունակում է իրենից

մանրանկարիչ, մարդու ձևավորում, որը մեծանում է այն ժամանակ, երբ հայտնվում է կնոջ արգանդում:

Նկ. 5 Լուսանկարը 28 օրական սաղմի փուլում Մուգդա: սաղմը այս փուլում նման է ինչ որ ծամածի, քանի որ ողնաշարի լարը սաղմի, մի փոքր հիշեցնում է ատամների հետքերի ծամած ծամոնի:. Իրական չափը սաղմի - 4 մմ:(«Զարգացող ժողովրդին», Մուար եւ Պերսուդ, հրատար, 5, էջ 82, պրոֆ. Խայդեռ Նիշիմուրաի կողմից, համալսարան Կիոտո Ճապոնիա)

Նկ. 6: համեմատելով սաղմին Մուգայի փուլում ծամած ծամոնով, դուք կարող եք գտնել նմանություններ նրանց միջեւ:
A) Նկարը սաղմի Մուգայի փուլում: Մենք կարող ենք տեսնել այստեղ հետքերը թիկնային մասի, որ նման է ատամի հետքերի:(«Զարգացող մարդիկ»), Մուար և Պերսուդ, հրատարակչություն. 5 էջ 79)

B) լուսանկարը ծամած ծամոնի:

Վաստակավոր պրոֆեսոր, Կեյտ Լ. Մուր առավել հայտնի գիտնականներից մեկն է , անատոմիայի գծով գրքի հեղինակ «Զարգացող մարդիկ», թարգմանված ութ օտար լեզուներով: Այս գիրքը հանդիսանում է գիտական հղում, որը հատուկ կոմիտետը ԱՄՆ –ում կոչել է լավագույն գիրք, գրված մեկ հեղինակի կողմից: Դոկտոր Կեյթ Մուրը եղել է պրոֆեսոր անատոմյաի և բջջային կենսաբանության համալսարանի Տորոնտոյի (Կանադա) նա ներկայանում է որպես դեկանի տեղակալ հիմնական գիտությունների ֆակուլտետում բժշկության համալսարանի, ութ տարի եղել է անատոմիայի բաժնի վարիչ: 1984 թ. Նա ստացավ ամենահեղինակավոր մրցանակը, Կանադայում անատոմիայի ոլորտում: Նա ղեկավարել է բազմաթիվ միջազգային միությունների, ինչպիսին են Կանադան և ամերիկյան ասոցիացիայի անատոմիայի խորհրդների միության կենսաբանական գիտությունները:

Ելույթ ունենալով բժշկական համաժողովում VII Դամմայում(Սաուդիայի Արաբիայում), որը տեղի է ունեցել 1981 թվականին, պրոֆեսոր Մուրը ասել է.«Ես մեծ հաճույքով, կարող եմ մեկնաբանել այն մասին, թե ինչ է ասում Ղուրանը մարդկային զարգացման մասին: Ինձ համար ակնհայտ է , որ այս խոսքերը եկել է Մուհամմեդին Աստծուց, քանի որ բոլոր այս տվյալները անծանոթ էին գիտությանը, շատ դարեր առաջ: Սա էլ ինձ ապացուցում է, որ Մուհամմեդը եղել է ուղարկված Ալլահի կողմից: «Այնուհետև նրան տրվեց հարց». Սա նշանակում է, որ դուք արդյոք հավատու՞մ եք ,որ Ղուրանը Աստծո խոսքն է, Նա պատասխանեց.«Որ ,ոչինչ չի արգելում ինձ համաձայնվել այդ բանին»:

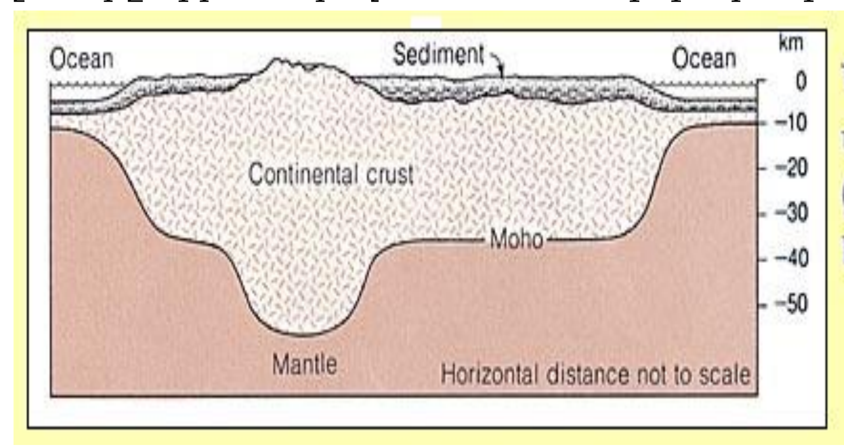
Այդ ժամանակ գիտաժողովի պրոֆեսոր Մուրը նաև ասաց . «Քանի որ մարդկային սաղմի ստեղծումը բարդ գործընթաց է, որը բացատրում է անընդհատվող փոփոխությունների մասին ստեղծման ընթացքում, առաջարկվում է մշակել նոր դասակարգման համակարգ Օգտագործելով տերմինաբանությունը հանդիպվող Ղուրանում և սուննայում: [3] Առաջարկվող համակարգը պարզ է, գտնվո՞ւմ է ժամանակակից սաղմագիտությունը համապատասխան Ղուրանի և սուննայի: [4] – ի վերջին չորս տարիների ընթացքում, թույլ տվեցին գալ ստեղծմանը, դասակարգ համակարքի մարդկային սաղմի, ինչը զարմանալի էր, քանի որ VII դարում ամրագրված է եղել: Չնայած այն

հանգամանքին, որ հիմնադիրը սաղմագիտության Արիստոտելի միջոցով ուսումնասիրության գործընթացի տեղի ունեցող հավի ձվի մեջ, դեռևս IV դարում հասկացավ, հավի սաղմը ներթափանցում է տարբեր փուլերում նրանց զարգացման գործընթացքում, բառացիորեն բացատրություն չտվեց նա: Պատմությունից սաղմագիտության մենք գիտենք, որ զարգացման փուլերի ծագման և դասակարգման մարդու էմբրիոնները մինչև XII դարում հիմնականում եղել է քիչ հայտնի: Այսպիսով, նկարագիրը մարդկային սաղմի մասին Ղուրանում չի կարող հիմնված լինել գիտական գիտելիքների վրա, VII դարի: Միակ խելացի եզրակացությունը այն է, որը կարելի է անել այդ դեպքում նրանում է, որ այդ գրությունները ուղարկված են եղել Մուհամմեդին Աստծո կողմից: Նա ինքը չէր կարող իմանալ նման հայտնի մանրամասներ, քանի որ նա եղել է անգրագետ մարդ, և որ բացարձակապես ոչ մի գիտական դասընթացներ չի անցել**»:**

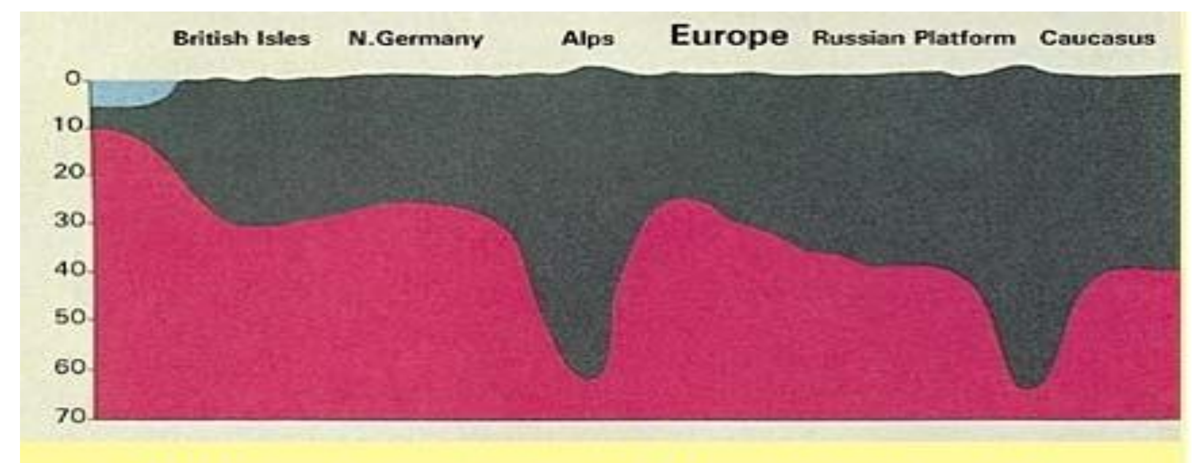
Բ) Ղուրանը, լեռների մասին:

Գիրքը«Երկիր» կոչումով ծառայում է հիմնական տեղեկագիր, օգտագործվող աշխարհի շատ համալսարաններում: Նրա Երկու հեղինակներից մեկը պրոֆեսոր Ֆրանկ Պրեսսը, խորհրդականը նախկին գիտության, ԱՄՆ-ի նախագայի Ջիմի Քարտերի Միացյալ Նահանգներում տասներկու տարի ղեկավար է գիտությունների ազգային ակադեմիայում(Վաշինգտոն): Իր գրքում հայտարարում է, որ լեռները կանգնած են իրենց ներքին հիմքերի օգնությամբ: Այդ պատճառով էլ հիմքը գտնվում է խորը գետնի տակ, որի արդյունքում

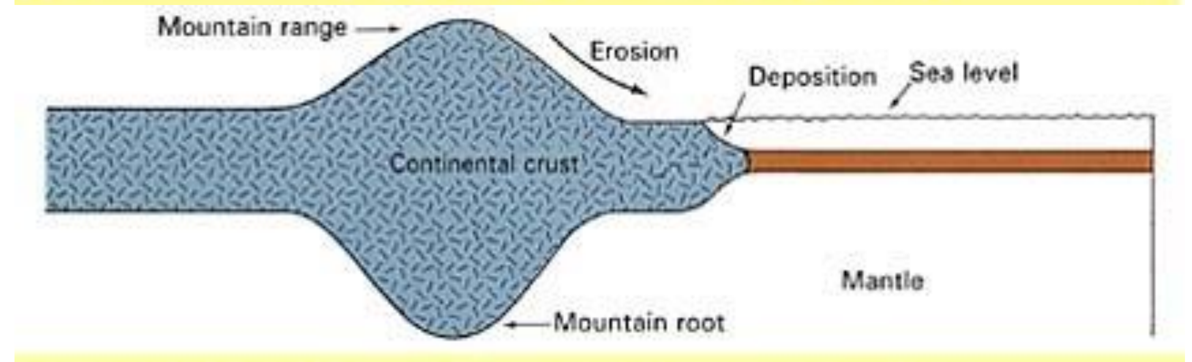
լեռները իր ձևերով նման է կախարանի: (տեսՆկ. № 7, 8, 9)

Նկ. 7: Սարերը ունեն խոր արմատներ ներքո գետնին («Երկրի», Մամուլ և Սյուվեր, էջ, 413.)

Նկ. 8: սխեմատիկ բաժանում: Լեռները նման են սրերի ունեն խորը գետնի տակ գնացող արմատներ: («Կազմախոսություն երկրի», Կայլուկս, էջ, 220:)

Նկ. 9: Եվս մեկ անգամ վկայում է և ցույց է տալիս նմանությունը լեռների սրերի, իրենց խոր արմատներ պատճառով: («Գիտությունը Երկրի»,Տարբոկ և Լատղժենս, էջ 158):

Ահա թե ինչպես է նկարագրված լեռների մասին Ղուրանում, որտեղ Ալլահը ասում է.

«Մի՞թե մենք չենք արել երկրը որպես օթյակ, ու սարերը-որպես սյուներ»: [5] ("Լուր", 6 - 7)

Ժամանակակից կրաբանական գիտությունը ապացուցել է, որ սարերն ունեն խոր հիմքեր, գտնվող երկրի մակերևույթին (տես նկ 9), որ հիմքերի խորությունը ավելին են մի քանի անգամով լեռների բարձրությունից: Դրա հետ կապված, վերը նշված տվյալների, ամենահարմար բառը նկարագրում է որպես «սյուներ», քանի որ ,եթե այն ճիշտ է տեղադրվել, ապա մեծ մասը, թաքնված է գետնի տակ: Գիտության պատմությունից մենք գիտենք, որ լեռները ունեն խորը հիմք, որը բացահայտվել է միայն XIX դարի երկրորդ կեսին:

Բացի այդ, լեռները խաղում են կարևոր դեր երկրի ընդերքում, Ղուրանում Ալլահը ասում է.

«Եվ նա տեղադրեց երկրի վրա լեռներ, (ամուր կանգնած), որպեսզի նա չօրօրվի ձեզ հետ միասին ...» («Մեղուներ", 15)

Ժամանակակից տեսության ափսեն ասում է, որ լեռները կայունացնող տարրեր են երկրի վրա: Լեռները ինչպես կայունացուցիչ երկրի , սկսել են հասկանալ միայն ուշ 60-կան տարիներին մեր դարի, երբ որ սկսեց տեսության զարգացումը :

Կարո՞ղ էր ինչ որ մեկը ժամանակ կյանքի Մարգարե Մուհամմեդի, Ալլահը օրհնի և ողջյունի նրան, տեղյակ լիներ այն մասին, թե ինչ ձևի են իրականում լեռները: Կարո՞ղ էր ինչ- որ մեկը պատկերացնել, որ մեծ լեռը, որը նա տեսնում է իրականում, իջնում է խորը՝ երկրի վրա, ի՞նչպես են հաստատում դա գիտնականները: Միևնույն ժամանակ, այն բազմաթիվ բաժիններում գրքերի , լեռներին վերաբերող, ասվում է միայն այն հատվածների մասին, որոնք գտնվում են երկրի մակերեսին: Սա բացատրվում է նրանով, որ դրանք գրված են երկրաբանության ոչ մասնագետների կողմից, իսկ ժամանակակից

Երկրաբանական գիտությունների հաստատման իրավունքը, հաստատում է ճշմարտությունը ասված հատվածներում Ղուրանի:

Գ) Ղուրանը. տիեզերքի ծագման մասին.

Այս ժամանակակից տիեզերաբանության արդյունքում ստացված դիտարկումները և տեսական հաշվարկները հստակ ցույց են տալիս, որ որոշակի ժամանակի պահով ողջ տիեզերքը ներկայացնում է իրենից ինչպես մի ամպի «ծուխ» (այլ կերպ ասած, ոչ ¬ թափանցիկ, շատ խիտ և տաք գազային խառնուրդ): Այդ դրությունը ներկայանում է մեկ անվիճելի սկզբունք, ժամանակակից դասական տիեզերաբանությունում: Ներկայումս գիտնականները կարող են դիտարկել ձևավորվող նոր աստղերի , որոնք մնացորդներն են, այն «ծխի» (տեսՆկ. 10 եւ 11). Ինչպես մնացած տիեզերքի, լուսավոր աստղերը, որոնց մենք տեսնում ենք գիշերով, եղել են մասնիկը «ծխի»: Ղուրանում, Ալլահը ասում է.

«Հետո նա դիմել է երկնքին, որը եղել է (ինչպես) ծուխ ... («պարզաբան», 11)

Քանի որ երկիրը ու երկնքը (արևը, լուսինը, աստղերը, տեղումները, մոլորակները, Գալակտիկաները և այլն) ձևավորված են հենց այն նույն «ծխից», մենք եզրակացնում ենք, որ ինչ որ ժամանակ երկինքն ու երկիրը եղել են մեկ մարմին, և հետո ձևավորվել են այս մի հարազատ «ծխից» և առանձնացել են միմյանցից: Ղուրանում Ալլահը ասում է.

«Մի՞թե չեն տեսնում [6], նրանք, ովքեր չեն հավատում, որ երկինքը և երկիրը մեկ էին եղել..... (« մարգարեներ », 30):

Դոկտոր Ալֆրեդը, համաշխարհային հայտնի երկրաբան էր: Բացի այդ, նա պրոֆեսոր է կրաբանության և երկրաբանության վարչության, Երկրաբանական գիտությունների ինստիտուտի, Յոհաննես Գութենբերգի անվանումով համալսարանի(Մայնց, Գերմանիա): Նա ասել է. «Մտածել այն մասին, թե որտեղից է եկել Մուհամմեդը, ... ստիպում է ինձ մտածել գրեթե ամբողջական անհնարինության մասին, որ նա

որտեղից կարող էր իմանալ ընդհանուր տիեզերքի ծագման մասին, քանի որ այդ փաստը եղել է հաստատված մի քանի տարիներ առաջ ,գիտնականների կողմից շատ բարդ և ժամանակակից տեխնոլոգիական մեթոդների միջոցով»: Նա նաև ասել է. « Ես մտածում եմ, որ նրան, ում տասնչորս դարեր առաջ, ոչինչ չի եղել հայտնի , միջուկային ֆիզիկայի մասին, հազիվ թե ինքնուրույն գար այն եզրակացությանը, օրինակ, այն մասին, թե երկնքը ու երկրիը ունեն ընդհանուր ակունք»:

Նկ. 10: Նոր աստղ ձեւավորված ամպի գազից եւ փոշուց (մառախուղից), որը հանդիսանում է մնացորդը ծխի, որը եղել է սկիզբը տիեզերքի: (Տիեզերական Քարտեզագիրք, Խիզեր և Խանբեստ էջ 50):

Նկ. 11: Մշուշը տիեզերքի- ամպը, գազը եւ փոշին, մոտ 60 լուսային տարի տրամագծով. Այն լուսավորված է ուլտրամանուշակագույն ճառագայթման բուռն աստղերի, որոնք վերջերս ձեւավորված ընթացքում մեծ մասի համար: (Հորիզոնտներ: Ուսումնասիրելով Տիեզերքը, Սիդս, նկ. 9 - ից ասոցիացիայի համալսարանների համար աստղագիտական հետազոտությունների)

Դ) Ղուրանը գլխուղեղի մասին:

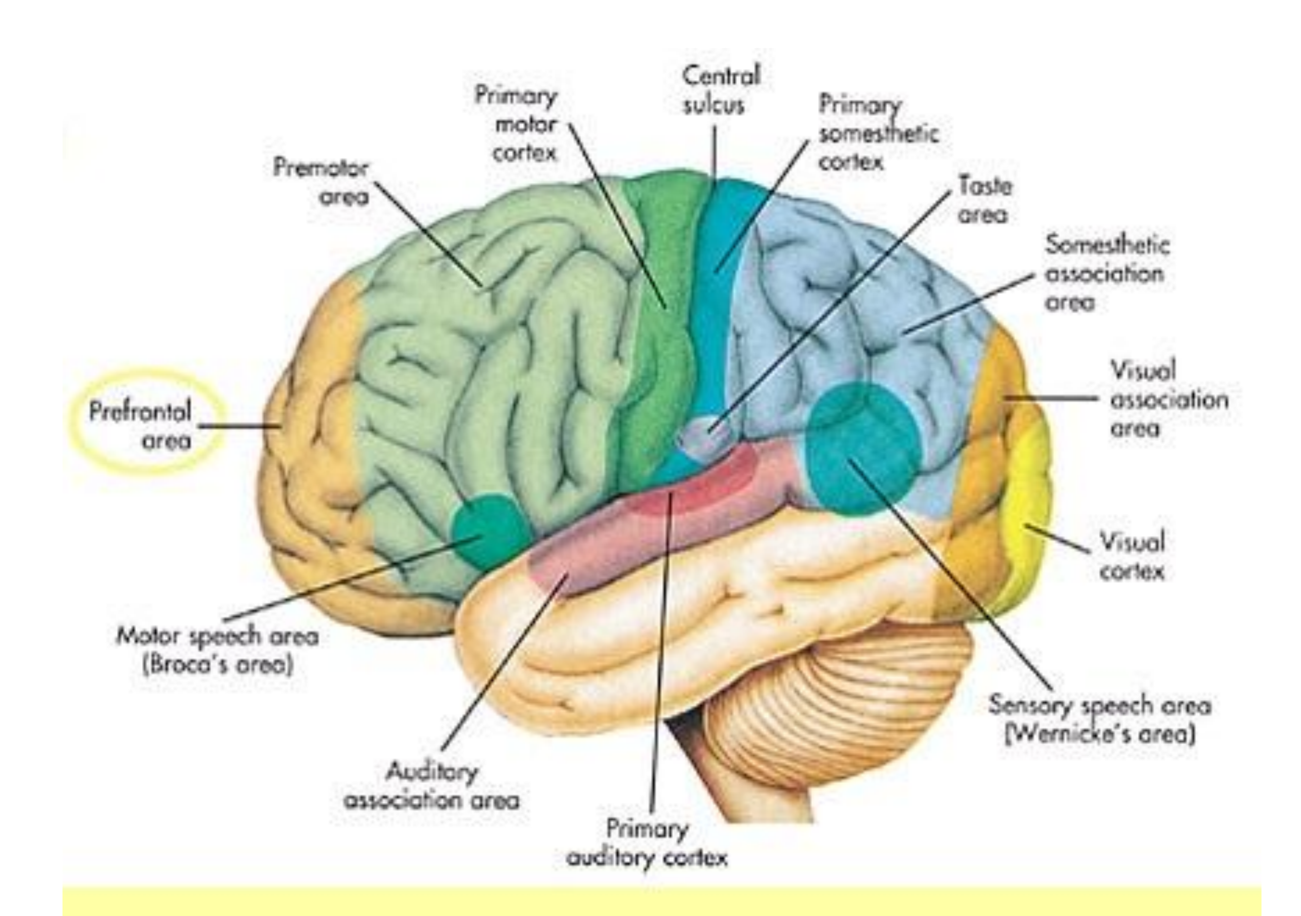
Անհավատացյալներից մեկի, որը չի թողել մարգարե Մուհամմեդին ,Աստծո օրհնությունը ու ողջյունը լինի նրան ,աղոթել կաաբայում, Ալլահը ասում է այսպես.

Ամեննին՝. Եթե նա չդադարի, ապա մենք կհասցնենք նրա ճակատին,[7] ճակատը ստախոս ու մեղավոր է:(« գունդ », 15 - 16):

Ինչու՞ Ղուրանը անվանում է ճակատին ստախոս և մեղավոր, ի՞նչու Ղուրանը չի անվանում մեղավոր և ստախոս հենց իրեն մարդուն, ԵՎ ի՞նչ կապ կա ճակատի և մարդու ստախոսության և մեղավորության միջև:

Եթե նայենք գանգի ճակատային մասին, մենք կտեսնենք, որ այնտեղ գտնվում է ճակատային ուղեղի շրջանը (տեսՆկ. 12): Ի՞նչ է ասում, գործառույթների մասին ֆիզիկայի շրջանը: Գիրքում «հիմնական դրույթները անատոմիյաի և ֆիզիոլոգիայի, անվանումով, այնտեղ ասվում է հետևյալը. «Մոտիվացիան և կարողությունը նախօրոք ձեռնարկել է գործողություններ, կապված գործունեության գործող ճակատային դիմացի ուղեղի բաժնում, այլ կերպ ասած, ճակատային մասում: Այս բաժնում ուղեղի բջիջների, «Այս գրքում ասվում է նույնպես հետևյալը.« Եթե խոսենք այդ բաժնի հարաբերությունների մասին, կարելի է ենթադրել, որ ճակատի գանգի մասը հանդիսանում է գործառնական կենտրոնը ագրեսյաի»:

Այնպես այս բաժինը ուղեղի պատասխանում է պլանավորման մոտիվացիան, լավ կամ մեղավոր վարքագծի, ինչպես նաև ստերի ու ճշմարտության: Այս կերպով, ճիշտ կլինի անվանել ճակատային մասը ուղեղի ստախոս և մեղավոր, երբ որ մարդը ստում է կամ էլ գործում է մեղք, և ինչի մասին էլ ասվում է Ղուրանում. « ... ճակատը կեղծ է և մեղավոր՝»:

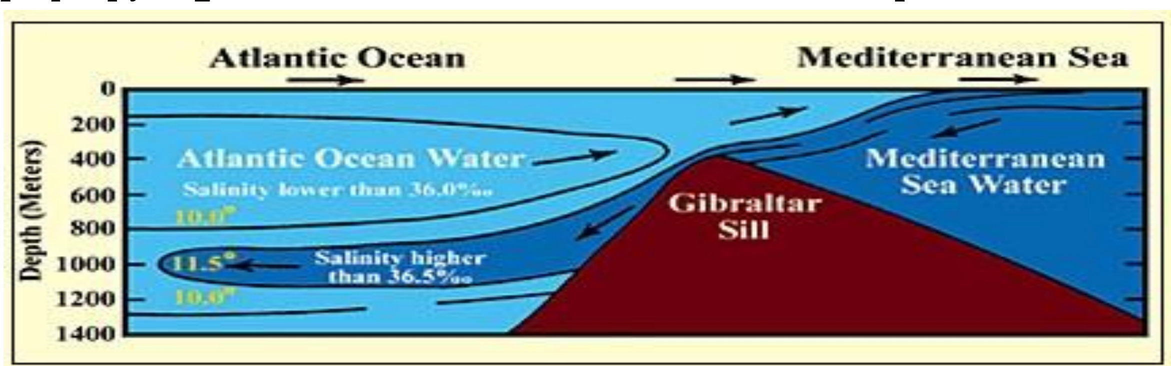

Նկ. 12: Գործող ասպարեզներ Ձախ կիսագնդի կեղևները գլխուղեղի: Վերին ճակատային մասում գտնվում է դիմացի կեղեվները գլխուղեղի մասում. (Նոր անատոմիայի եւ Ֆիզիոլոգիայի եւ այլն Միլեյ եւ ուրիշ. էջ 210)

Ըստ պրոֆեսոր Քեյթ Մորեի, որ գիտնականները միայն վերջին վեց տարիների ընթացքում են հաստատել, որ ճակատային մասը ուղեղի (այսինքն, վերին ճակատային մասը) իրականացնում է այդ գործողությունները:

Ե) Ղուրանը ծովերի և գետերի մասին.

Ժամանակակից գիտությունը սահմանել է, որ այն վայրը, որտեղ միմյանց հետ հանդիպում են երկու ծովեր, նրանց միջև առաջանում է խոչընդոտ, որ առանձնացնում է երկու ծովերին միմյանցից, բայց

նրանցից յուրաքանչյուրը պահպանում է իր սեփական ջերմաստիճանը, աղիությունը և խտությունը: Օրինակ, միջերկրական ծովի ջուրը տաք է, աղի և ավելի քիչ խիտ, քան ջուրը Ատլանտյան օվկիանոսի: Երբ ջուրը Միջերկրական ծովի թափանցում է Ատլանտյան օվկիանոս մոտակայքում Ջիբրալթարի, նրանք տարածվում են նրա ներսում մի քանի հարյուր կիլոմետր գտնվող խորությամբ մոտ հազար մետր, և պահպանելով իր սեփական ջերմաստիճանը և աղիությունը, և մնալով քիչ խիտ, քան օվկիանոսի ջուրը: Միջերկրածովյան ջուրը մնում է այս խորությանը (տես նկ 13):

Նկ. 13: Միջերկրական ծովի ջուրը, թափվելով Ատլանտյան օվկիանոս պահպանում է իր ջերմաստիճանը աղեությունն ու խտությունը, արգելքի առանձնացման պատճառով: Ջերմաստիճանները ցույց տվող ջերմաչափին(ծովային Երկրաբանություն, էջ 43, մի փոքրիկ ուղղումով.)

Չնայած մեծ ալիքների առկայությանը, հոսանքը այս ծովերի խոչընդոտը արգելում է ջրերին թափանցել և խառնվել իրար:

Սուրբ Ղուրանը նշում է, որ երկու ծովերի միջև խոչընդոտ կա և նրանցից ոչ մեկը չի թափանցում դեպի մյուսը այդ խոչնդոտի միջով: Ալլահը Ամենազոր ասել է.

«Նա տվեց (կամք) երկու ծովերին, հանդիպելով միմյանց հետ, (կանգնեցված), նրանց միջև արգելք, որ ոչ մեկին ոչ էլ մյուսին չեր կարող հաղթահարել:» («ողորմած», 19 - 20)

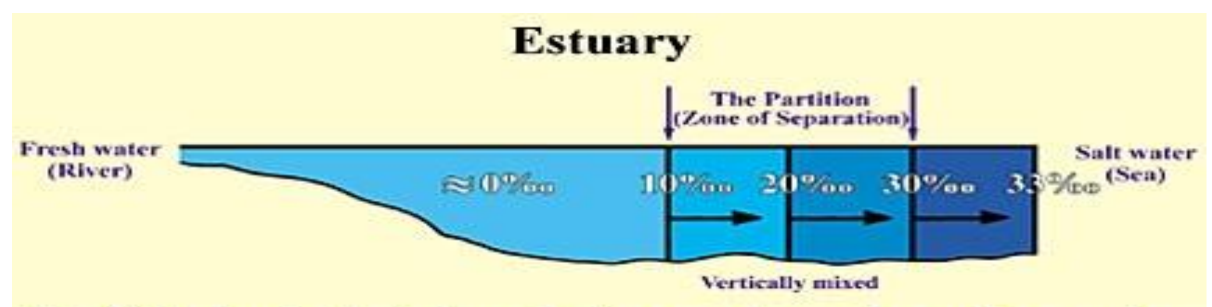
Սակայն, երբ որ Ղուրանում ասվում է արգելքի մասին, բաժանող քաղցրահամ ջուրը աղի ջրից, այնտեղ նաև հիշեցնում է

անհաղթահարելի արգելքի մասին ։ Ղուրանում ամենակարող Ալլահը ասում է.

«Եվ նա, ով տվեց (կամք) երկու ծովերին. Դա- մի գեղեցիկ (ըստ ճաշակի), թարմ, իսկ մյուսը- աղի, դառը, և կառուցեց նա նրանց միջև խոչընդոտ և արգելք անհաղթահարելի»(" տարբերություն ", 53):

Ինչ – որ մեկը կարող է հարցնել, թե ինչու է Ղուրանը նշում արգելքի գոյության մասին, երբ որ այնտեղ ասում է , առանձնացված քաղցրահամ և աղի ջրերի մասին, բայց չի հիշատակվում այն մասին, թե երբ է ասվում երկու ծովերի բաժանման մասին:

Ժամանակակից գիտությունը հայտնաբերել է, որ վայրը, որտեղ նրանք հանդիպում են միմյանց, քաղցրահամ ջուրը աղի ջրին, իրավիճակը փոքր – ինչ տարբերվում է միմյանցից նրանով, օրինակ հանդիպումը սովորական ծովերի միմյանց հետ: Հայտնաբերվել է, այն, որ ինչը բաժանում է թարմ ջուրը աղի ջրից հանդիսանում է այսպես կոչված «ոչ միասեռային գոտի ըստ իր խտությամբ, բաժանող երկու շերտերի: Այդ արգելապատնեշը (գոտի է առանձնացման) ,որը տարբերվում է իր աղիությամբ , ինչպես թարմ և այնպես էլ աղի ջրերից (տեսՆկ. 14):

Նկ. 14: երկայնական հատվածը ցույց է տալիս աղեությունը (էջ բոպեում). Մենք կարող ենք տեսնել այստեղ արգելքը (գոտի բաժին) միջեւ թարմ եւ աղի ջրով: (Ներածություն, օվկիանոսագիտություն էջ 301, եւ մի փոքր փոփոխության):

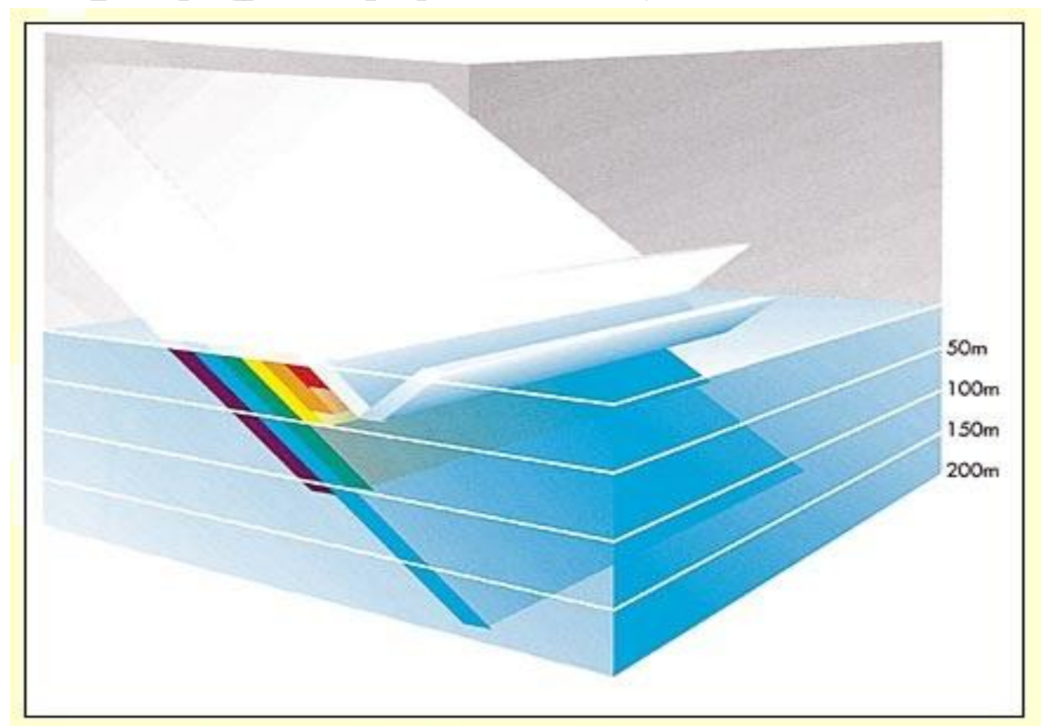
Այս ամենը հայտնաբերվել է միայն վերջերս, շնորհիվ ժամանակակից սարքավորումների, որոնք չափում են ջերմաստիճանը աղիության և խտությունը ջրերի: Մարդկային աչքը չի կարող տարբերել միմյանցից հանդիպումը երկու ծովերի, երբ նրանք հայտնվում են մեզ, ինչպես մեկ

ծով: Նմանապես, մարդկային աչքը չի կարող տարբերել երեք տիպի ջրերի բախումը. աղի, քաղցր և ջուրը արգելքի (գոտում առանձնացման):

Զ) Ղուրանը ծովային խորքերի և ներքին ալիքների մասին:

Ղուրանում, Ամենազոր Ալլահը ասում է.

«Կամ (գործերը նրանց, [8]), որոնք նման են խավար անհատակ ծովի, վերը նրանցից ծածկում են ալիքներ, և վերը նրանցից-ամպերն են: (Ալիքները) խավարի (ներառում են) միմյանց, (եւ), եթե (մարդը) ձգի իր ձեռքը, ապա չի տեսնի նրան... »(« Լույս », 40)

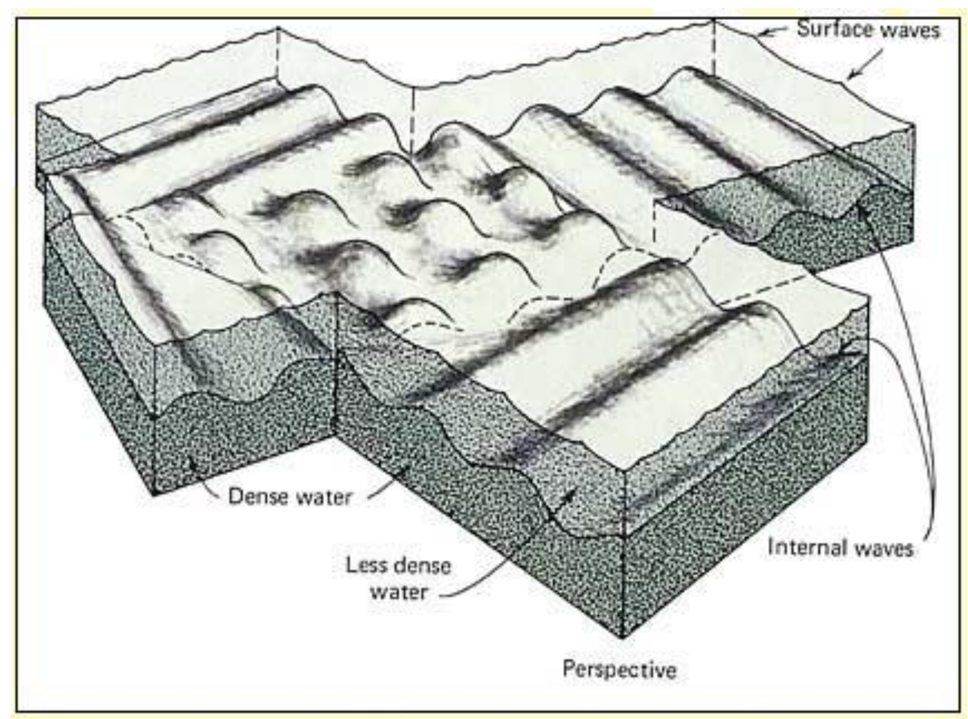

Նկ. 15: 3 - ից մինչեւ 30 տոկոսի չափով արեւի արտացոլված է ծովի մակերեւույթին: Ապա, գրեթե բոլոր յոթ գույները թեթեւ սպեկտրի են կլանել մեկը մյուսի հետեւից, իսկ առաջին 200 մետր, բայց կապույտ լույսը: (Օվկիանոսներ Էլդար և Պերնետա, էջ 27):

Այս հատվածում Ղուրանի, նշվում է մթության մասին, որը տիրում է ծովերի ու օվկիանոսների խորքերում, որտեղ մի մարդ ձգի իր ձեռքը, չի կարողանա այն տեսնել: Այս խավարի մեջ են մի երկու հարյուր մետր

խորության հասնող ծովերն ու օվկիանոսները: Այս խորության մեջ, լույսը գրեթե այլևս տեսանելի չէ (տես Նկ. 15), և խորություններում գերազանցող հազար մետր խորությամբ, բոլորովին լույս չկա: Մարդիկ չեն կարողանում սուզվել ավելի քան քառասուն մետրից, առանց հատուկ սարքավորումների կամ սուզանավի միջոցով: Առանց այդ հատուկ սարքավորումների, մարդիկ չեն կարող թափանցել օվկիանոսների խորը ու մութ հատվածները, թեկուզ դա լինի մի քանի հարյուր մետրի վրա:

Խոսքերը `« ... անհատակ ծովում, որի վերնամասը ծածկում են ալիքները, վեր է դասված ուրիշ ալիքներից և նրանց վերևում ամպերն են ... », նշված Ղուրանի հատվածում մեզ համար պարզ է, որ ծովերի ու օվկիանոսների խորքերում առաջանում են ալիքներ, որոնք ծածկված են այլ ալիքներով: Պարզ է նաև այն, որ երկրորդ ալիքները նշանակում են մակերեսային ալիքների ,որոնք հասանելի են մեր սեվեռուն հայացքին, քանի որ Ղուրանի այդ հատվածում ասվում է այն մասին, որ երկրորդ ալիքների մակերեսին գտնվում են ամպերը: Իսկ ինչ վերաբերում է առաջին ալիքին, վերջերս, գիտնականները պարզել են, որ ներքին ալիքները իրականում գոյություն ունեն և այնտեղ »ձևավորվում է հանգույց, երկու տարբեր ջրերից և տարբեր խտությամբ» (տես Նկ. 16): Օվկիանոսների մեծ խորություններում ներքին ալիքներ են ձևավորված: Օվկիանոսների խորը շերտերում ջուրը ունի ավելի մեծ խտություն, քան վերին շերտերում: Ներքին ալիքները վարվում են այնպես, ինչպես նաև մակերեսային ալիքները և կարող են կոտրատվել նույնպես: Ներքին ալիքները տեսանելի չեն մարդու աչքի համար, սակայն նրանց ներկայությունը կարող են ստուգել միայն

ուսումնասիրելով ջերմաստիճանի կամ շերտաչափի միջոցով:

Թիվ .16 քանակը ներքին ալիքների և ինտերֆեյսի երկու շերտերի ջրերի տարբեր խտությունը: Մեկը խիտ (ցածր), մյուսը, ավելի քիչ խիտ (վերջինը) (, համախառն,էջ.204)

Է) Ղուրանը ամպերի մասին.

Գիտնականները ուսումնասիրել են ամպերի տեսակները և պարզել են, որ անձրևային ամպերը ձևավորում են համաձայն որոշ համակարգերի և փուլերի, կախված քամու տեսակից:

Ամպերի տեսակներից մեկը ներկայացված են անձրևային ամպերը: Օթևութաբանները ուսումնասիրել են, թե ինչպես է ձևավորվում անձրևային ամպերը և ինչպես է նրա վրա առաջանում անձրև, կարկուտ ու կայծակ: Նրանք գտել են , որ մինչև անձրևի սկսելը, ամպերը անցնում են հետևյալ փուլերի միջով:

1 – Քամին քշում է ամպերը: Անձրևային ամպերը սկսվում են ձևավորվել այն պահին, երբ քամին սկսում է քշել փոքրիկ քուլա ամպերի կտորները,դեպի այն տարածքը, որտեղ այդ ամպերը զուգամիտվում են

մի կետում: տես Նկ. 17 և 18):

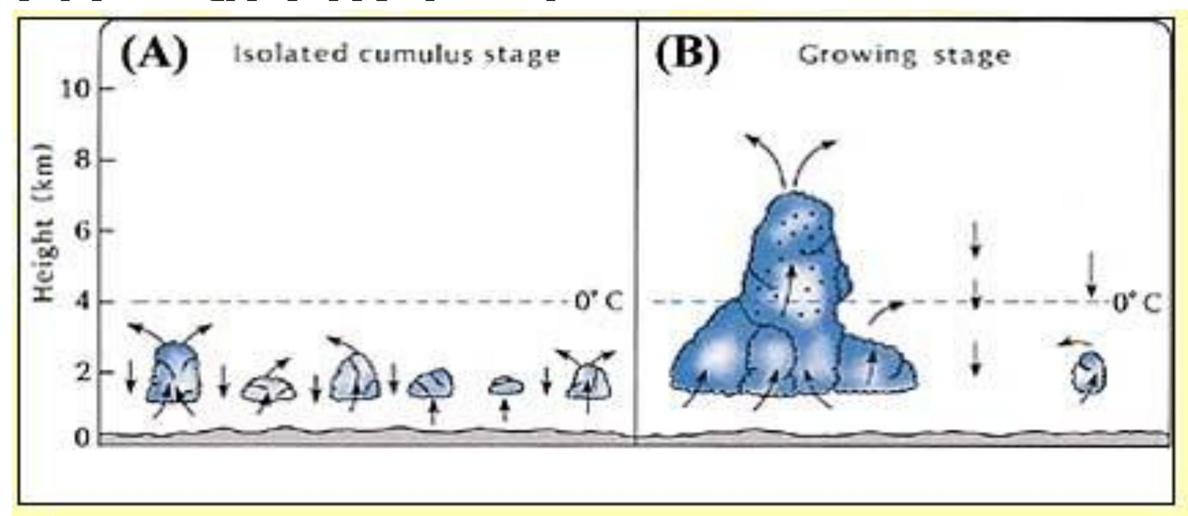

Նկ. 18: Փոքր ամպեր քուլա - քուլա ամպեր (ամպեր) շարժվող դեպի կոնվերգենցիայի գոտու մոտ հորիզոնում, որտեղ դուք կարող եք տեսնել մի մեծ կույտ անձրևային ամպի. (Ամպեր փոթորիկի, Լաղխամ նկ..7.4)

Նկ. 17 - ին, արբանյակային ամպի նկարները կարելի է տեսնել տեղափոխվելու ոլորտներում նկատվել, B, C, եւ Դ Իսկ Ռադիո ցույց ուղղությունը քամու. (Էինք արբանյակային պատկերները եղանակային կանխատեսումների եւ վերլուծությանԱլեքսանդր.և ուրիշներ Էջ 188)

2 - Միացում:Այնուհետև փոքր ամպերը միանում են միմյանց և ձևավորվում է մի մեծ բազմություն(տես Նկ. 18 և 19):

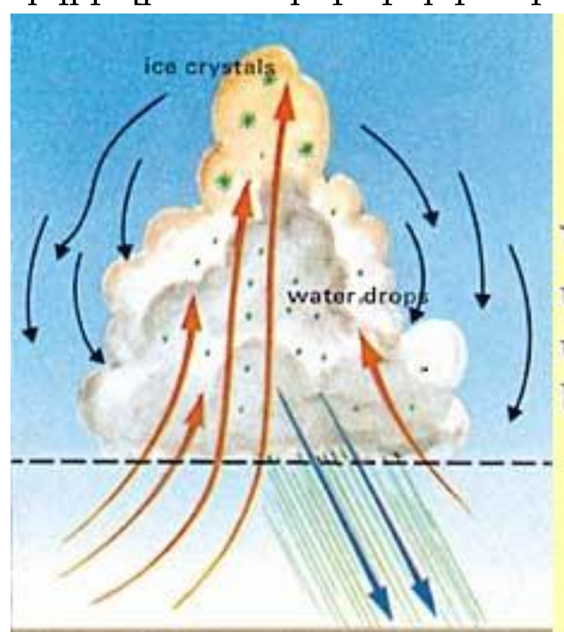
3 – Հավաքումը ամպերի մի փնջի: Երբ փոքր ամպերը հավաքվում են միասին, ավելի մեծ աճ են ստանում և դառնում են մեծ ամպեր: Ամպերի այս հոսքը վերականգնվում է ուղղահայաց ուղղությամբ, ինչի արդյունքում դառնում է մի կույտ ամպ (տես Նկ. 19 (B), 20 և 21):Այս ուղղահայաց աճը ստիպում է ամպերին ներքաշել ավելի սառը մթնոլորտ, որտեղ ամպերը ձևավորվում են, ու սկսում է տեղալ

կարկուտ և ջրի կաթիլներ <անձրև>:

Նկ. 19: (A) անհատական փոքրիկ բնություն (քուլա - քուլա ամպեր մարզ): (B) Փոքր ամպերը հավաքվում են եւ ծագող հոսքը ավելացնում է ամպերի քանակը, և ձևավորում է նրան: Անձրևի կաթիլները նշված կետիկներով: (Մթնոլորտում, Անթես և ուրիշներ, նկ 269):

Երբ ջրի կաթիլները և կարկուտը դառնում են ավելի ծանր ,օդափոխումը այլևս չի կարող աջակցել նրանց, նրանք սկսում են ընկնել երկրի վրա անձրևի, կարկուտի տեսքով:

Նկ. 20:Կույտավորված անձրևային ամպ. Ձեւավորումից հետո ամպերի, անձրեւը ընկնում դրանից. (Եղանակ եւ կլիման, Բողին, էջ.123)

Ղուրանում, Ամենազոր Ալլահը ասում է.

«Մի՞թե դու չես տեսնում, որ Ալլահը նրբորեն շարժում է ամպերը, հետո միացնում է նրանց միասին, իսկ հետո հավաքում է նրանց մի կույտ, և տեսնում ես դու, թե ինչպես է անձրևը թափվում նրանց միջից» ("Լույս", 43)

Նկ. 21: քուլա - քուլա ամպեր ամպերը. (Գույնը ատլաս ամպերի եւ մարկյոր Վեկալե Էջ.23):

Օթերևութաբանները միայն վերջերս են իմացել այդ մանրամասների մասին:Ամպերի ձևավորմանը վերաբերվող դրանց կառուցվածքը և գործառույթը ժամանակակից սարքավորումների օգնությամբ, այդ թվում օդանավերի, արբանյակների, համակարգիչների, թույլ են տվել ուսումնասիրել քամու ուղղությունը, չափել խոնավությունը և հետևել նրա փոփոխություններին, ինչպես նաև որոշել մակարդակներում և փոփոխությունների մթնոլորտային ճնշումը:

Նախորդ չափածոյում Ղուրանի, հիշեցվում է ամպերի և անձրևի ,նաև կարկուտի ու կայծակի մասին:

«Եվ նա ուղարկում է երկնքից լեռների (ամպերի) կարկուտով, որը հարվածում է նա, ում որ ցանկանում է և որ հեռացնում է նա նրանից

ումից ցանկանում է, ճաճանչը կայծակի համարյա կուրացնում է:» («Լույս», 43):

Օդերևութաբանները հայտնաբերել են, որ անձրևային ամպը, որից թափվում է կարկուտ, բարձրանում է դեպի բարձրության 25-ից մինչև 30 մետրի վրա:<4.5 մինչև 5.7 մղոն> նման սարերին, քանի որ դա ասել է Ղուրանը: «Եվ նա նվազեցնում է երկնքում, (ամպերում),սարերում կարկուտը» (տես Նկ. 21):

Այս կապակցությամբ հատվածում կարող է գոյանալ հարց,խոսելով կարկուտի մասին, այդ ժամանակ էլ նշվում է կայծակի մասին: Հնարավոր է որ լինի այսպես. որ, կարկուտը լինի գործողության հիմքը, այսինքն՝ նպաստի կայծակի գոյացմանը: Եկեք տեսնենք, թե ինչ է ասել դրա մասին օդերևութաբանություն գրքում: Այնտեղ ասվում է, որ կարկուտը գալիս է այն ժամանակ, երբ ամպերի որոշ տեղերում ջրի կաթիլները նմանվում են բյուրեղապակյա բյուրեղների, և ամպերը էլեկտրաֆիկացվում են: Ու այդպես ջրի կաթիլները բախվելով կարկտահատ ամպերին, նրանք էլ են սառչում՝ ազատ արձակելով իրենց թաքնված տաքությունը,և արդյունքում տաքությունը մնում է կարկտահատի վերևի շերտում, իսկ ցածում գտնվում է բյուրեղյա սառցահատիկը: Երբ բյուրեղները կապնվում են իրար հետ, դառնում են կարկտահատիկներ: Երբ էլեկտրոնները խառնվում են տաք ու ցուրտ շերտերին, արդյունքում սառցահատիկները դառնում են բացասական հոսանք,այդ ժամանակ էլ կատարվում է այդ պրոցեսը՝ջրի կաթիլները բախվելով սառցահատին, սարչում են: Ինչի արդյունքում, այդպիսի կարճ ժամանակահատվածում հոսանքը վերածվում է մի կտոր սառույցի: Դրանից հետո, այս դրական լիցքավորված մասնիկները,բարձրանում են աճման օդային հոսանքներին: Կարկտահատը, որը ձեռք է բերում բացասական լիցքավորում, ընկնում է ցուցակի ներքևի մասը, որից հետո բացասական մեղադրանքները լիցքաթափում են կայծակի տեսքով: Այստեղից եզրակացնում ենք, որ կարկտահատը համարվում է հիմնական գործոն, որը նպաստում է կայծակի զարգացմանը: Այդ տվյալները կայծակի մասին, հայտնի է դարձել միայն վերջերս: Մինչև 1600 գ.ն.է գերակշռող մասը ներկայացրել է օդերևութաբան Արիստոտելը: Օրինակ, նա ասում էր, որ մթնոլորտում

կան երկու տեսակի արտահոսք՝ թաց ու չոր: Արիստոտելը նաև ասել է, որ ամպրոպը բախվելով իրար թաց և չոր վիճակում, առաջանում է որոտ ու կայծակ:Եվ արդյունքում նա ներկայացնում է իրենից բռնկում,կիզում ու չոր արտահոսք: Օդերևութաբանների գերակշռող մասը այդպիսի պատկերացում ունեին այն ժամանակ:14-րդ դարից հետո է բացահայտել Ղուրանը:

Ը) Կարծիքները գիտնականների վերաբերյալ, գիտական հրաշքները Ղուրանի

Ներքևում բերվում է որոշակի, գիտնականներին վերաբերվող հետազոտություններ, գիտական հրաշքների մասին Սուրբ Ղուրանի: Բոլոր այդ դիտողությունները վերցրած են տեսահոլովակներից ,որտեղից կարող ենք տեսնել և լսել ելույթը գիտնականների, որոնք տալիս են համապատասխան դիտողություններ:

1) Բժիշկ Տ.Վ.Ն. Պերսոն պրոֆեսոր է անատոմիայի, մանկաբուժության և գինեկոլոգիայի Մանոտոբի համալսարանի (Վիննիպեգ, Կանադա), որտեղ նա անցկացրել է տասնվեց տարիներ , ինչպես նաև ղեկավարել է անատոմիայի բաժինը,և իր երկրի մարզում օգտագործել է իր հանրաճանաչությունը:Նա հեղինակ ու խմբագիր է քսաներկու գրքերի, հեղինակ է ութ հարյուր գիտական աշխատանքների: 1991 թ – ին ստացել է պատվավոր մրցանակ անատոմիայի ոլորտում, և պարգևատրվել է Կանադայի անատոմիայի անդամների կողմից : Երբ նրան հարցնում են գիտական հրաշքների մասին Սուրբ Ղուրանից, որը նա սովորել էր,նա պատասխանում է.

- Ինձ թվում է, որ Մուհամմեդը եղել է շատ հասարակ մարդ , որը չի իմացել ո՛չ կարդալ, ո՛չ էլ գրել , փաստորեն նա եղել է անգրագետ մարդ: Մենք խոսում ենք միջոցառումների մասին, որոնք տեղի են ունեցել տասնչորս դարեր առաջ: Այնպես որ, որպես անգրագետ մարդու մասին հայտարարությունները, զարմանալիորեն ճիշտ են գիտական տեսանկյունից: Անձամբ ես չեմ կարող ընդունել, որ ինչ – որ նա ասել է , պատահական բնույթ է կրում :Ինչպես ինձ , այնպես էլ բժիշկ Մուրիին

ոչինչ չի խանգարում եզրակացնել, որ նրա խոսքերը արդյունք են աստվածային հայտնության կամ ոգեշնչման, ինչը հանգեցրել է նրան՝ նման հայտարարությունների:

Պրոֆեսոր Պերսոն օգտագործել է որոշ հատվածներ Ղուրանի աաածներից և հայտրարություններ Մուհամմեդ մարգարեի որոշ գրքերից, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան: Պրոֆեսոր Պերսոն իր անհատական գրքերում, բացի դրանից, հայտ է ներկայացրել Ղուրանի այդ հատվածը, և արել է հայտարարություններ որոշակի գիտաժողովներում:

2) Բժիշկ-պրոֆեսոր Դժո Լեի Սիմպսոն գլխավորում է մանկաբարձության և գինեկոլոգիայի բաժինը:Պրոֆեսոր Դժո Լեն տեղ է զբաղեցնում մոլեկուլյար գենետիկայի Բեյլոռուսյան բժշկության քոլեջում(Խյուստեն շտատ տեխասա): Նախկինում նա եղել է պրոֆեսոր մանկաբարձության և գինեկոլոգիայի, բաժնի ղեկավար Տեյնիսի համալսարանում (Մեմ Ֆիստ):Բացի այդ, նա եղել է նախագահ Ամերիկաի բերրիության նախագահ,և արժանացել է բազմաթիվ մրցանակների, այդ թվում պարգև ասոցիացիայի դասախոսների կողմից, որը նրան շնորհվել է 1992 թ.: Պրոֆեսոր Սիպսոն ուսումնասիրել է հետևյալ երկու ասացվածքները մարգարե Մուհամմեդի մասին, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան :

- Իրականում ձեզանից ամեն մեկը <սկզբից> ձևավորվում է իր մոր արգանդում , քարասուն օրվա ընթացքում ,և նույնքան բնակվում է <այնտեղ>թանձրուկ արյան տեսքով, ինչպես մարմնի մի կտոր մաս…[9]:

Երբ (սկզբից ձևավորումը) սաղմը անցնում է քարասուն երկու գիշեր, Աստված ուղարկում է հրեշտակին, որը տալիս է ձևավորվող երեխային՝ լսողություն ,տեսողություն, մաշկ, մարմին և ոսկորներ, իսկ հետո հրեշտակը դիմում է Աստծուն . «O ~Տեր,տղա , թ՞ե աղջիկ»և Աստված որոշում է , ոնց ինքն է ցանկանում... [10]:

Ի Պրոֆեսոր Սիպսոն հիմնավորապես սովորեցնում է այդ երկու պարտադրումը , առաջիկա քառասուն օրվա ընթացքում նշմարվում է

սերմնային այդ փուլը: Շատ մեծ տպավորություն թողեց պրոֆեսոր Սիմպսոնի վրա մարգարե Մուհամմեդի խոսքերը, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, որոնք բացարձակ ճշմարտություն են: Աշխատանքի ժամանակ, գիտաժողովի անդամներից մեկը իր կարծիքը հայտնեց այսպես.

-Վերոնշյալ երկու Հադիսներում գտնվում է սերմնաբջիջների թեթև ընթացք զարգացում առաջին քառասուն օրվա ընթացքում: Բացի այդ, այլ խոսնակներ այսօր առավոտյան բազմիցս նշել են, որ այդ Հադիսները չեն կարող հիմք հանդիսանալ գիտական գիտելիքներին,այդ ժամանակ մարդիկ եղել են ձայնագրած Հադիսները: Ես կարծում եմ, չկա ոչ մի հակասություն գենետիկայի և կրոնի միջև, այլ, ընդհակառակը, կրոնին կարող է առաջնորդել գիտության, լրացնելով ավանդական հայտնությունները գիտության մոտեցումների, ինչպես նաև Ղուրանի բառերը, որոնք դարեր անց, չեն կորցրել իրենց արդյունավետությունը, և հաստատում է այն փաստը, որ գիտելիքները Ղուրանի, գալիս է Աստծուց:

3) Բժիշկ պրոֆեսոր Ե.Մարշալ Դժոնսոնը հարգանք է վայելում անատոմիայի և էվոլյուցիոն կենսաբանության համալսարանում,և Թոմաս Ջեֆերսոնի համալսարանում թոշակառու է (Ֆիլադելֆիա):Այս համալսարանում նա պրոֆեսոր է անատոմիական ¬ առաքելության ղեկավար վարչության անատոմիայի և ինստիտուտի տնօրեն Դանիել անունով Աստծված:Նա եղել է լաբորատոր հետազոտության հասարակության նախագահ, հայտարարվել է ավելի քան երկուհայրուր գիտական գործերի հեղինակ և ներկայացնելով բժշկական իր հետազոտությունը VII –րդ դարերում:Դամմամում (Սաուդյան Արաբիա), 1981 թվականին կայացած գիտաժողովում Դժենսոնը գալիս է այն եզրակաթության , որ Ղուրանում նկարագրվում է ոչ միայն զարգացման

արտաքին ձևը, այլ կարևորում է ներքին փուլը՝ սաղմի ստեղծմանը և զարգացմանը:

Նա նաև ասաց.

- Որպես գիտնական, ես միայն կարող եմ անել այն, ինչը կարող եմ տեսնել, ես տեղյակ էի զարգացմանը սաղմնաբանությունից և կենսաբանությունից, ու շատ լավ հասկանում եմ, թե ինչ է գրված Ղուրանում:Օրինակ,եթե ես կարողանայի հետ շրջել ժամանակը իմանալով այն, ինչը ես գիտեմ, և ապա չեմ կարող նկարագրել այդ երևույթները, ինչպես նկարագրված են Ղուրանում: Ես չեմ տեսնում որևէ պատճառ մերժելու այն միտքը, որ Մուհամմեդը, տեղեկություն է ստանում այլ աղբյուրներից: Եվ այսպես, ես չեմ տեսնում որևէ հակասություն այն մտքի հետ, որ այն փաստը, որ նա կարողացել է գրել [11], առանց աստծու միջամտության:

4) Բժիշկ պրոֆեսոր Վիլյամ Հայը ճանաչված օվկիանոսագետ պրոֆեսոր է երկրաբանական գիտությունների համալսարանում ,Կոլորադոյի (շտատ, Կոլորադո):Նախկինում նա աշխատել է դպրոցում,եղել է դեկան օվկիանոսագիտության, և հետազոտել է մթնոլորտային գիտության Մայամիի համալսարանում (շտատ ֆլորիդի , ԱՄՆ): Հետո քննարկվել է պրոֆեսոր Խեյմի հարցը,որ միայն վերջերս է Ղուրանում նշվել ծովերի մասին փաստերը:Նա ասում է.

-Ես կարծում եմ, որ դա շատ հետաքրքիր է, որ նման տեղեկատվության հնագույն տեքստերը գրված է Սուրբ Ղուրանում: Ես գաղափար անգամ չունեմ ,թե որտեղից է այս տվյալները, և ես ընթերցում եմ շատ հետաքրքրությամբ , և աշխատանք եմ տանում բացահայտելու որոշ հատվածների իմաստները:

Երբ նրան հարցնում են Ղուրանի աղբյուրի մասին, նա պատասխանում է.

- Ես հակված եմ մտածել, որ այս աղբյուրը աստվածային է:

5) Բժիշկ պրոֆեսոր Ջերալդ Գորինգժերը, դոցենտ է բժշկական բջջային կենսաբանության, բժշկական սաղմնային բաժնի բջջագիտության բժշկական դպրոցի, Ջորջ թաուն համալսարանում (Վաշինգտոն, ԱՄՆ): Ներկայացնելով իր հետազոտությունը VIII բժշկական կոնֆերանսի Եր-րիյ դյե(Սաուդյան Արաբիա), նա ասել է հետևյալը.

- Այն համեմատաբար սակավաթիվ հատված է Ղուրանից և ունի համապատասխան նկարագրություն մարդկային զարգացումից, սկսած այն պահից սեռական բջիջների ճանապարով դեպի սաղմ: Մինչ այդ, սրանք հստակ են ամբողջական նկարագրությունը մարդու տարիքից, այդ թվում, դասակարգումը և տերմինաբանությունը գոյություն չի ունեցել:Շատ, եթե ոչ բոլոր դեպքերում, այս նկարագրությունը ու ակնկալումը տարբեր փուլերում, սաղմնային ու արգանդի զարգացման ավանդական գիտական գրականության մեջ:

6) Բժիշկ պրոֆեսոր Իոշխիտը Այծը եղել է պատվավոր պրոֆեսոր Տոկիոյի Հոնկոնգ համալսարանում, նա եղել է ազգային աստղագիտական աստղադիտարանում դիրեկտոր (Միտակա Տոկիո): Նա ասում է.

-Ինչը ես հայտնաբերեցի Ղուրանում ,աստղագիտական փաստերը ,դրանք ճշմարիտ փաստեր են ,որոնք թողել են ինձ վրա մեծ տպավորություն:Մենք՝ժամանակակից աստղագետներս ,ուսումնասիրելով աստղագիտությունը, փոքր տեղ ենք զբաղեցնում մոլորակում և մեր բոլոր ուժերը ներդնում ենք բացահայտելու որոշ հատվածներ:Բացատրվում է այսպես մանրադիտակի օգնությամբ մենք կարող ենք հետևել որոշ հատվածներ երկնքից ,և չմտածելով ամբողջի մասին:Սակայն ես կարծում եմ, որ կարդալով Ղուրանը և պատասխանելով հարցերին, ես ապագայում կարող եմ գտնել իմ հետազոտական ճանապարհը դեպի տիեզերք:

7)Բժիշկ պրոֆեսոր Տեյատատ Տեյասայանը վարչության պետ է անատոմիայի Նանգ Մեի (Թայլանդի համալսարանում): Նախկինում նա եղել է դեկան,նույն համալսարանի բժշկական ֆակուլտետում: VIII բժշկական խորհրդաժողովի ընթացքում, Էր Ռրա Դեֆ պրոֆեսորը կանգնեց և ասաց.

- Ես Ղուրանով հետաքրքրվում եմ վերջին երեք տարիների ընթացքում:Մեփական հետազոտությունների հիման վրա, ինչ ես լսեցի այս համաժողովին, ես հավատում եմ, որ ամենը, ինչը գրված է Ղուրանում, տասնչորս դարեր առաջ, այդ ճշմարտությունը կարելի է ապացուցել գիտական մեթոդներով: Քանի որ մարգարե Մուհամմեդը,

Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, չգիտեր ոչ կարդալ, ոչ գրել, դա նշանակում է, որ ինքը անգրագետ էր :Դա նաև նշանակում է ,որ նա սուրհանդակ էր Աստծո կողմից ,ով բերել է այդ ճշմարտությունը , որը եղել է բացահայտ նրան ,դա կարող է լինել միայն Աստվածը: Այնպես որ, կարծում եմ, որ ժամանակն է արտասանել այդ բառերը< Լա Իլլահա իլլա Լլահ Մուհամմեդ – Ռասուլլու- Լլահ» (Չկա Աստված, բացի Ալլահից, Մուհամմեդը ուղարկված է Ալլահի կողմից): Եզրափակելով, ես կցանկանայի շնորհավորել կազմակերպած կոմիտեին, հիանալի և շատ հաջող կազմակերպման համար: Կոմիտեն եղել է ինձ համար գիտություն կրոնական տեսանկյունից, այլ նաև հնարավորություն տվեց ականավոր գիտնականներ ու նոր ընկերներ ձեռքբերելու գործում: Սակայն, գալով այստեղ ես ձեռք բերեցի ավելի արժեքավոր խոսքեր <չկա Աստված, բացի Ալլահից , Մուհամմեդը ուղարկված է Ալլահի կողմից>, և դա փաստ է, որ այդ բանից հետո, ես դարձա մուսուլման:

Բոլոր օրինակները գիտական հրաշքների, Սուրբ Ղուրանում և դիտողությունները բոլոր գիտնականներին թեմայի վերաբերյալ:Եկեք հարցնենք ինքներս մեզ.

- Կարո՞ղ է լինել զուգադիպություն, որ այս ամենը գիտական տեղեկատվության տարբեր ոլորտներում, գիտելիքների մեջ պարունակվող Ղուրանը, բացահայտեց տասնչորս դարեր առաջ:

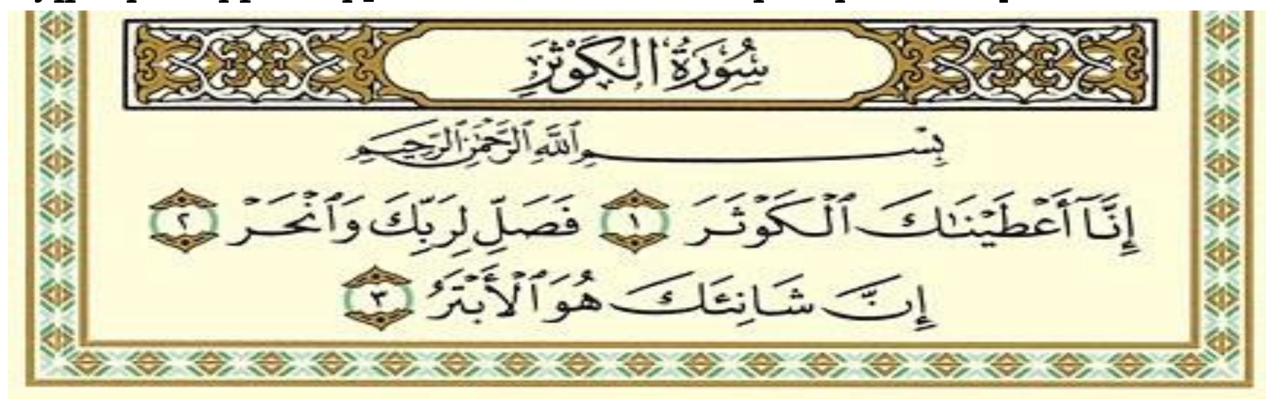
- Ղուրանը գրել է Մուհամմեդը, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան:

Միակ պատասխանը այն է, որ Ղուրանը ճշմարիտ խոսքն է Ալլահի:

(2) Մեծ մարտահրավեր է ստեղծել առնվազն մեկ Սուրա, նման Սուրաների Սուրբ Ղուրանի:

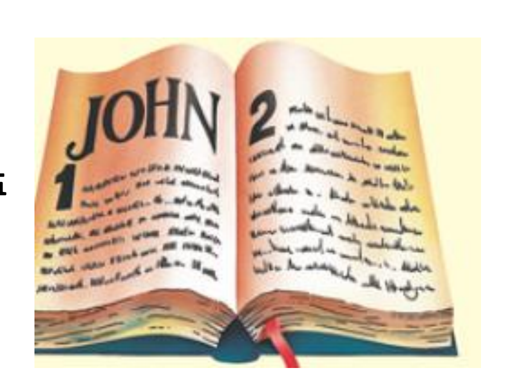
Ի Ղուրան,ամենազոր Ալլահը ասաց. Եթե դուք կասկածներ ունեք ու վերաբերվող ճշմարտությանը այն մասին, որ մենք ուղարկել ենք մեր ծառային, ուրեմն բերեք ինչ -որ ցանկացած հատված նման հատվածի Ղուրանի, ու կանչեք ձեր վկաներին, բացի Ալլահից ,եթե դուք խոսում եք ճշմարիտ:

Եթե դուք չանեք դա, իսկ դուք երբեք դա չեք կարող անել ,զգուշացեք կրակներից՝ որպես վառելանյութ կծառայեն մարդիկ և քարերը պատրաստված անհավատների համար: ԵՎ ուրախացրու նրանց, ովքեր հավատացին և կատարեցին բարին, նրանց համար պատրաստված է այգիներ, որի ներքևում հոսում են գետեր: («Կով" 23 - 25):

Ամենափոքր գլուխը Ղուրանի (Սուրա108) միայն տասը խոսքերը, բայց ոչ ոք չի համարձակվել հանդիպել մարտահրավերի և ստեղծել մի գլուխ նման գլխուխների Սուրբ Ղուրանի:

Այդ ժամանակից ի վեր, որ Ղուրանը բացահայտվել է տասնչորս դարեր առաջ, ոչ ոքի չի հաջողվել, ստեղծել մի նման Ղուրան, իր գեղեցկությամբ, ճարտասանությամբ: Ավելին, պետք է նշել, որ Ղուրանից ամեն հատված բաղկացած է տասը բառից, այդ մարտահրավերը, եթե չէր կարող լինել առաջ, այն չի կարող լինել նաև հիմա: Որոշ Արաբ հավատացիալներից, ովքեր Մուհամմեդի թշնամիներն էին, <Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան >,փորձել են ընդունել այդ մարտահրավերը, ապացուցելու համար, որ Մուհամմեդը մարգարե չէ ,Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան: Նրանց մոտ ոչինչ չստացվեց ,նրանց փորձը եղավ ապարդյուն:Թշնամիները հաշվի չեն առնում ,որ Ղուրանը գրվել է իրենց հարազատ լեզվով, նույնիսկ իրենց բարբառով: Մուհամմեդի, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, արաբները, տարբերվելու համար, գրել են գեղեցիկ և պերճախոս պոեզիա, որը մարդիկ կարդում են և գնահատում մինչև այժմ:

(3)Աստվածաշնչային մարգարեություններ Մարգարե Մուհամմեդի, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան գալստյան մասին

Աստվածաշնչային մարգարեությունները գայստյան մասին մարգարե Մուհամմեդի Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, ծառայում են որպես ապացույց ճշմարտությունը իսլամի, նաև ապացույց նրանց համար, ովքեր հավատում են Աստվածաշունչը:

Երկորենքում Մովսեսը ասում է, որ Աստված ասել է իրեն.

- Ես կբարձրացնեմ մարգարեի իրենց եղբայրների միջից, և իմ բառերը կդնեմ նրա բերանը , և նա կասի այն ամենը, ինչը ես պատվիրում եմ նրան:Իսկ ով չի լսի իմ խոսքերը, որ կասվի մարգարեին իմ անունից , ես նրան կպատժեմ (Երկորենք, 18: 18 - 19):

Այս խոսքերից մենք անում ենք եզրակացություն այն մասին, որ մարգարեն, որին պետքե ուղարկեր մարդկանց Աստված

1)Կգա շրջանում եղբայրների Իսրայելացիների, ինչը նշանակում է գծի երկրորդ որդու Աբրահամի Իսմայիլի,որը եղել է նախահայրը Մարգարե Մուհամմեդի,Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան:

2)Կլինի նա մարգարե, նման Մոիսեյի (Մովսեսի):Սակայն դժվար է գտնել երկու մարգարեների,այնքան նման իրար,ինչպես Մոիսեյը և Մուհամմեդը,Ալլահը օրհնի և ողջունի նրանց երկուսին: Նրանց երկուսին էլ եղել էր տրված համափարփակ օրենք, նրանք երկուսն էլ կռվել են թշնամու դեմ և հրաշք ձևով հաղթել են: Երկուսն էլ եղել են մարգարե գործիչներ և թողել են իրենց բնակավայրը շնորհիվ դավադրությանը և երենց սպանության փորձի պատճառով: Ինչ վերաբերվում է նմանությունների միջև Մովսեսի ու Հիսուսի,այն դիտարկվել է ոչ միայն այս, այլև մյուս սահմանող պահերին:Կա սովորական տեսք հասարակ ծնունդների միջև ընտանիքում, կյանք և

մահ,Մովսեսի ու Մուհամմեդի և ոչ թե Հիսուսի, թող օրհնի Ալլահը և ողջունի նրանց բոլորին:Ավելին, Հիսուսի հետնորդները կարծում են, որ Հիսուսը որդին է Աստծու,և ոչ թե մարգարե Աստծո, ովքերեն եղել Մովսեսը և Մուհամմեդը որ եղել են,ինչպես մուսուլմաններն են համարում Հիսուսին մարգարե:

Այնպես որ   այս մարգարեությունը վերաբերվում է մարգարե Մուհամմեդին, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան,այն չի վերաբերվում Հիսուսին, որովհետև Մուհամմեդը, Ալլահը օրհնի նրան և ողջունի,որովհետև ավելի շատ էր նման Մովսեսին, քան Հիսուսը:

Բացի այդ, կարելի է նկատել ըստ Հովհաննեսի Ավետարանի, որ հրեաները սպասում էին երեք առանձին մարգարեների: Առաջինը վերաբերվում է Քրիստոսի գալուն, երկրորդը`  գալուստը Եղիայի, իսկ երրորդի գալուստը` մարգարեի: Այս ամենը հետևում է երեք խնդիրների, որոնք տրվել են Հովհաննես Մկրտիչի   կողմից:

- Եվ սա է վկայությունը Հովհաննեսի,որ հրեաները   ուղարկել են Երուսաղեմում քահանաներ, և ուղղել են նրանց այս հարցը. «Ո՞վ եք դուք»:

Նա առանց հապաղելու խոստովանեց. « Ես չեմ Քրիստոսը» :

Իսկ նրանք հարցրին նրան: «Ո՞վ եք դուք, Եղիա՞ն »: Նա ասաց « Ո'չ , ես» « Մարգարե եմ» (Հովհաննես Մկրտիչ, 1, 19 - 21):

Եթե մենք բացենք Աստվածաշունչը, որտեղ կան խաչաձև հղումներ, մենք կգտնենք, որ նշվում է հակառակ բառը. « մարգարե », որը հայտնվում է Ավետարանում: Եվագելից մինչ Իոնա (1, 21), այդ խոսքերը վերաբերվում են մարգարեության երկօրենքին (18, 15 և 18, 18), այստեղից կարող ենք եզրակացնել, որ մարգարեությունը,որ ասվում է երկօրենքում վերաբերվում է ոչ թե Հիսուս Քրիստոսին, այլ Մարգարե Մուհամմեդին, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան:

Ուշադրություն դարձնենք   այն ասացվածքներին, որը հայտնվել է երկօրենքում (18, 18),և հետո չափածո մարգարեությանը... Աստված ասում է.

- Ով չի լսի բառերը իմ, որ կասվի մարգարեի կողմից , ու իմ անունից ,նա կպատժվի (երկօրենք 18, 19):

Սա նշանակում է, որ, յուրաքանչյուր ոք, ով հավատում է Աստվածաշնչին, նա պետք է հավատա Մարգարե Մուհամմեդին ,Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան:

(4) Հատվածները Ղուրանի, որտեղ հիշեցնում է իրադարձությունների մասին, որոնք արդեն են կատարվել են:

Որպես օրինակ, իրադարձությունը նախատեսված Ղուրանում, կարող է ծառայել որպես նախազուշացման հաղթանակ Բյուզանդացիներին, Պարսիկների նկատմամբ,որը տեղի է ունեցել այն ժամանակ, երեքից ինը տարի հետո Բյուզանդացիների պարտությունից: Սուրբ Ղուրանում Ամենազոր Ալլահը ասաց.

- Հաղթանակ Բյուզանդացիներին մոտակա հողում, պարտությունից հետո ,իրենք անպայման հասնելու են հաղթանակի մի քանի [12] տարի հետո... («Ռումինիա», 2 - 4):

Հիմա տեսնենք ինչ է ասվում պատերազմների մասին պատմությունը: Բյուզանդական պետության մասին, պատմության գիրքը ասել է, որ Բյուզանդական բանակը ծանր պարտություն կրեց Անտիոքի նկատմամբ 613թ., ինչի արդյունքում պարսիկները առաջադեմ էին բոլոր ճակատներում: Չնայած, դժվար էր պատկերացնել, որ Բյուզանդական կողմը կարող է հաղթել պարսիկներին, իսկ Ղուրանում գրված է այն մասին, որ Բյուզանդացիները հաղթանակ պետք է տանեն Պարսիկների նկատմամբ երեքից ինը տարի հետո 622թ: Իններորդ տարուց, վերը նշված պարտությունից հետո Բյուզանդացիների երկու բանակները (բյուզանդական և պարսկական), հանդիպել են Հայաստանում, որի արդյունքում կարևոր դեր ունեցավ այդ հանդիպումը Բյուզանդացիների համար,հաղթելով Պարսիկներին անցած

պարտությունից հետո 613թ: Այսպիսով,մարգարեությունը կատարված էր,որը ասված էր Ղուրանում Աստծո կողմից:

Բացի այդ, կան շատ այլ հատվածներ Ղուրանից, ու ասածները Մարգարե Մուհամմեդի, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, հետագայում իրականացվել են:

(5) Հրաշքներ, կատարված Մարգարե Մուհամմեդի կողմից, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան:

Ալլահի թույլատրությամբ Մարգարե Մուհամմեդը , Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան,կատարել է շատ հրաշքներ ,և շատ մարդիկ ներկա են եղել դրան:

- Օրինակ անհավատացյալ Մեկկացիները , խնդրել են Մարգարեին , թող օրհնի Ալլահը և ողջունի նրան,որ ցույց տա հրաշքներ իրենց աչքերի առջև, ու հրաշքով լուսինը բաժանվել է երկու մասի իրենց աչքերի առջև:

-Եվ մեկ հրաշք էլ կատարվեց, որ Մարգարե Մուհամմեդը, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան,ունենալով շատ քիչ ջուր իր երակներում,սկսեց ջուրը հոսել նրա մատների արանքից, և նրա ուղեկիցները սկսեցին խմել: Նրանք մոտեցան Մուհամմեդին, Ալլահը օրհնի նրան և ողջունի,և ասացին, որ լվացում կատարելու (օմավենիե) և խմելու համար կա միայն երակի միջի ջուրը:Դա հերիք չի անի, և այդ ժամանակ Մարգարե Մուհամմեդը, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, իջեցրեց իր ձեռքը և շուրջ բոլորը պատեց ջրով,այդ ջրից բոլորը խմեցին և կատարեցին լվացում, այնտեղ կար ընդամենը տասնհինգ հազար մարդ: Հայտնի է նաև ,որ կատարվել է շատ հրաշքներ նրա կողմից կամ կապված նրանց հետ:

(6)Հասարակ կյանքը Մուհամմեդի.Ալլահը օրհնի նրան և ողջունի:

Եթե համեմատենք կյանքը Մուհամմեդի, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան,մարգարեությունից առաջ, կամ էլ մարգարեությունից հետո, մենք կգանք այն եզրակացության, որ չեր կարող Մուհամմեդը, կեղծ Մարգարե լինել, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, և ինքն իրեն չեր կարող հռչակել Մարգարե այն բանի համար որ արժանանա փառքի ու պատվի ,ստանա ուժ, բարձրություն, կամ էլ շահ:Նախքան մարգարեական առաքելության իրականացմանը Մուհամմեդի, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան,նա չուներ որևէ ֆինանսական դժվարություններ:Ինչպես և վայելում էր մեծ համբավ, վաճառական էր ու մեծ եկամտի տեր:Երբ սկսվեց նրա առաքելությունը,վատացավ Մարգարեի նյութական միջոցները: Այսպիսով, եթե պարզաբանենք այդ , եկեք տանք մի քանի ապացույց նրա կյանքից:

Մի անգամ, կինը Մուհամմեդի, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, Աիշան,թող գոհ լինի նրանից Ալլահը,ասաց իր քրոջ որդուն. «Ուրվա, թող ողորմա նրան ամենազոր Ալլահը,ի'մ քրոջ որդի,եղե՞լ է այդպես, որ մենք տեսել ենք երիտասարդ ամիս ,իսկ հետո երկրորդը, ամբողջը մենք տեսել ենք երեք երիտասարդ ամիսներ:Երկու ամսվա ընթացքում,Մարգարե Մուհամմեդի տան վրա, Ալլահը օրհնի նրան և ողջունի,կրակ չեր վառվել»: Ուրվան ասաց.«Ես հարցրեցի, մորաքույր, ի՞նչը ձեզ պահեց»: Մորաքույրը ասաց. «Խուրման ու ջուրը,և ուղարկվածը Ալլահի, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան,և այդ թվում հարևանները օգնական եղան,որոնք ունեին կաթնատու ուխտեր, և նրանք կաթը տվել էին ուղարկվածին, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, և նա խմեցնում էր մեզ»: [13]

- Մուհամմեդի ուղեկիցներից մեկը, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, Սահիլ Իբն Սադդա, Ալլահը թող գոհ լինի նրանից, նա ասել է. «Մարգարեն,Ալլահը օրհնի նրան և ողջունի, չեր տեսել հաց պատրաստված ցորենի ալյուրից այն ժամանակից ի վեր, երբ Ալլահը ուղարկեց նրան ժողովրդի համար՝ որպես Մարգարե մինչև իր մահը:[14]

- Հայտնում է այն մասին, որ կինը Մուհամմեդի, Ալլահը օրհնի նրան և ողջունի, Աիշան, թող գոհ լինի նրանից Ալլահը, ասել է. « Դոշակը ,որի վրա քնել էր Մուհամմեդը, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, պատրաստված է եղել կաշվից և լցոնած ափի մեջ մանրաթելից »[15]:

-Հայտնում է, որ ուղեկիցներից մեկը Մուհամմեդի, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, Ամր Բին ալ-խարիսը, թող գոհ լինի Ալլահը նրանից, ասել է. «Կյանքից հեռանալով ուղարկվածը՝ Ալլահի, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան ,իրենից հետո չի թողել ոչ դինար ,ոչ հարստություն , ոչէլ ստրուկ, միայն թողել էր ջորի, որով նա գնում էր, և նա իր եկամուտը հրամայել էր բաժանել որպես ողորմություն »: [16]»

Եվ Մուհամմեդը, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, ապրել է դժվար կյանքով, մինչև իր մահը: Չնայած այն հանգամանքին, որ նրա հարստությունը,դրանք մուսուլմաններն էին, մինչև իր մահը մեծ մասը Արաբական թերակղզում մուսուլմաններն էին,իսկ տասնութ տարիների ընթացքում նրա մարգարեությունը տարավ հաղթանակ:

Կարո՞ղ է լինել, որ Մուհամմեդը, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, հայտարարել էր, որ ուզում է հասնել բարձր դիրքի, մեծության ու հզորության:Այդ ցանկությունը ձեռք կբերի բարձր պաշտոնի ու հեղինակության հետ կապված,լավ սննդի ,և շքեղ շորերի ու դղյակներով պատված թիկնապահների ու իշխանության: Թվածներից ինչ -որ մի հատված վերաբերվու՞մ է արդյոք Մուհամմեդին, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան , եկեք մի քանի կարճ օրինակներ բերենք իր կյանքից, որը կօգնի պատասխանել այս հարցերին :

Չնայած բոլոր պատասխանատվություններին, որ այդ անձը կատարել է որպես մարգարե, ուսուցիչ, քաղաքագետ և դատավոր, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան , Մուհամմեդը, սովորաբար կթում էր իր այծին, կարում էր իր հագուստը, վերանորոգում էր իր կոշիկները, օգնում էր տնային աշխատանքներում ,և այցելում էր հիվանդ աղքատների: Բացի այդ, նա օգնում էր իր հետևորդներին քանդել առու: [17] Իր ամբողջ կյանքը մի զարմանալի պարզության և խոնարհության օրինակ է:

Հետևորդները Մուհամմեդի, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, անսահմանափակ վստահությունը, որը նա վայելում էր,նրան ջերմորեն սիրում ու խորապես հարգում էին: Սակայն նա նշում էր, որ պետք չէ պաշտել իրեն որպես Աստված,այլ պետք է պաշտել իրական Աստծուն: Մեկը նրա ուղեկիցներից , Աննասը ասել է, որ չի եղել որևէ մեկը, որին սիրեն այնպես, ինչպես Մարգարե Մուհամմեդին,Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան: Բայց, երբ նա գալիս էր նրանց մոտ, նրանք չէին բարձրանում իրենց տեղերից ,որովհետև Մարգարեն ատում էր, որ իրենց պահում էին այդպես,ինչպես սովորական մարդիկ պահում են իրենց պաշտոնական մարդկանց նկատմամբ:

Երկար ժամանակ առաջ, իսլամը սկսեց հաջողությունների հասնել, սկսված երկար ժամանակահատվածի,տառապանքները ու հալածանքները փլուզված՝ Մուհամմեդի նկատմամբ, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, և նրա հետևորդների: Նա ստացավ գայթակղիչ առաջարկություն:Եվ կուռքապաշտների առաջնորդի սուրհանդակ Ուտբան հայնվեց Մուհամմեդի մոտ և ասաց. «Եթե ուզում եք գումար, մենք կհավաքենք քեզ համար այնքան ,որ դու դառնաս մեզանից հարուստ: Եթե դու ցանկանում ես դառնալ ղեկավար, մենք քեզ կնտրենք որպես ղեկավար, և ոչ մի որոշում առանց քո գիտության չենք կատարի: Եթե ուզում ես թագավորություն,մենք քեզ կդարձնենք մեր թագավորը»:Եվ այդ առաջարկությունը մերժվեց Մարգարե Մուհամմեդի կողմից,Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան,ու կոչ արեց բոլորին, որ միանան իսլամին և խոնարհվեն մեկի առաջ՝միային Ալլահի: Արդյո՞ք այս առաջարկը, չի թվում գայթակղիչ բոլոր նրանց համար, ովքեր ձգտում էն աշխարհիկ նպատակներին, կասկածներ ունե՞ր արդյոք Մուհամմեդը, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, ստանալով այդ առաջարկը :Հերքե՞ց արդյոք, ռազմավարական նկատառումներով, թե դուռը բաց թողնելով սպասեց ավելի լավ առաջարկի:Այս ամենին, նա տվեց հետևյալ պատասխանը `«Ալլահի անունից ողորմած»: Դրանից հետո կարդացեք Ուտբայի երեսունութ հատվածներից և սուրայի պարզաբանեք: [18] Այստեղ կան մի քանի որոշակի հատվածներ:

Հայտնությունը{19},ողորմածի կողմից, «կա» գրություն, հատվածները որոնք բացատրված են արաբերեն տեսքով Ղուրանը նրանց համար, ովքեր գիտեն «Ղուրանը»[20],որը հանդիսանում է ավետող և մխիթարող: Սակայն շրջվել են նրանց մեծ մասը, և չեն լսում ... («պարզաբանել», 2 - 4):

Մեկ այլ դեպքում կանչը իր հորեղբոր որպեսզի դադարի կանչել մարդկանց դեպի իսլամը Մուհամմեդը, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, տվեց վճռական և անկեղծ պատասխան, ասելով.

« Երդվում եմ Ալլահի անունից , օվ հորեղբայր, եթե նրանք արևը դնեն իմ աջ ձեռքին, իսկ լուսինը՝ ձախ, որպեսզի ես հրաժարվեմ այդ գործից [21], ապա «թող նրանք իմանան որ» ես այդ ամենից չեմ հրաժարվի մինչ այն ժամանակ, մինչև Ալլահը չբերի այն հաջող ավարտի, կամ էլ մինչև իմ մեռնելը կպաշտպանեմ նրան »: **«22»**

Մուհամմեդը, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, և նրա քիչ քանակով հետևորդները ենթարկվեցին ճնշումների տասներեք տարիների ընթացքում, դեռ ավելին, քանի անգամ փորձել են սպանել Մուհամմեդին, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան : Այնպես որ, մեկ անգամ փորձեցին նրա գլխին նետել մի հսկայական քարի կտոր, [23] ուրիշ անգամ նրանք փորձում են թույնել նրան: [24] Բայց նա շարունակում է ապրել ճիշտ այնպես, ինչպես համարում է լավ: Ինչպե՞ս կարելի է բացատրել նրա համեստությունը և առատաձեռնությունը, որը նա ցուցաբերում է բոլորի նկատմամբ:Նա ցուցաբերել է լիարժեք հաղթանակ, միաժամանակ շարունակելով պնդել, որ այդ հաջողությունները Ալլահի օգնությամբ են եղել:

(7)Ֆենոմենալ տարածումը իսլամի.

Իսլամի ճշմարտությունը սույն գլխիկում, կարևոր նշան է: Հայտնի է, որ ԱՄՆ–ում իսլամը տարածվում է շատ արագ:Ահա որոշ դիտարկումներ ու ցուցումներ, այդ երևույթի վերաբերյալ:

- Իսլամը հանդիսանում է ամենաարագ աճող կրոնը Միացյալ Նահանգներում:Եվ դեր է խաղում որպես հիմք կայունության շատ մարդկանց մոտ … (Hillary Rodham Clinton, Los Angeles Times)

- Մուսուլմանները կազմում են ամենաարագ աճող խումբը մարդկանց , ու աշխարհում... (The Population Reference Bureau, USA Today)

- Իսլամը հանդիսանում է ամենաարագ տարածվող կրոնը ամբողջ աշխարհում… (Geraldine Baum; Newsday Religion Writer, Newsday)

-Իսլամի կոչերը ամենաարագն են տարածվում ԱՄՆ - ում (Ari L. Goldman, New York Times)

Այս երևույթը վկայում է, որ իսլամը, իսկապես մի կրոն է, որը գալիս է Աստծուց:Անխոհեմ կլիներ ենթադրել, որ նման մեծ թվով ամերիկացիներ ընդունել են իսլամ, և նրանք ընդունել ու հասկացել են, և եկել են այն եզրակացության, որ այս կրոնը ճշմարիտ է: Այդ Ամերիկացիները պատկանում են տարբեր դասերի ու ցեղերի, և յուրաքանչյուրը պահպանում են իրենց կյանքի ճանապարհը: Նրանց մեջ կան գիտնականներ, պրոֆեսորներ,դասախոսներ, լրագրողներ և փիլիսոփաներ:

Այս գլխում ինչ -որ ասվում է հանդիսանում է մի մասը ապացույցի , որ Ղուրանը ճշմարիտ խոսքն է Ալլահի, որը ուղարկեց ճշմարիտ մարգարե Մուհամմեդին,Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան: Աստծո կողմից ուղարկված, մարդիկ համոզվել են, որ իսլամն է ճշմարիտ կրոնը, որը գալիս է Աստծուց:

---

[1] – Այս ինքն սնուցիչ որը հիմնված է կավից.

[2] մոր արգանդում:

[3] - Սուննան–հաղորդում է այն մասին, ի՞նչ է արել, ասել կամ հավանություն տվել Մարգարե Մուհամմեդը, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան:

[4] –Հադիս- առանձին հաղորդագրություն կազմող սուննայի բաժնից:

[5] – նկատի ունենալով որ, կգա աշխարհում կայունություն, խաղալով նույնպիսի դեր, որը գամվում է հողին ապահովելու կայունությունը վրանների:

[6] – Այսինքն մի՞թե չգիտեն

[7] – Նկատի ունի մի շարք մազեր ճակատին:

[8] –Խոսքը վերաբերում է գործերի կամ էլ իրավիճակի մասին անհավատացյալների:

[9] – Այս հադիսը մեջ է բերում Սահիհում Մուսլիմի (№ 2643) և Ալ - Բուխարի (№ 3208).

[10] - «Սահիհ» Մուսլիմ № 2645.

[11] – Մարգարե Մուհամմեդը,   անգրագետ էր, Ալլահը   ողջունի նրան: Ո`չ կարդալ գիտեր  ո`չ էլ գրել, բայց նա կարդացել է իրեն ուղարկվածը Աստծո կողմից իր ուղեկիցներին ու կարգադրել նրանցից մի քանիսին գրել նրա խոսքերը:

[12] – Բառը «բիդ» կոչվում է մի շարք քանակ երեքից մինչև տասը »:

[13] –Այս հադիսը հանդիսանում է «սահիհում» Մուսլիմից « (№ 2972) և Ալ - Բուխարի(№ 2567):

[14] – Այս հադիսը հանդիսանում է «Սահիհ Ալ-Բուխարի(№ 5413) և Սունան ատ- Թիրմիզի (№ 2364):

[15] –Այս հադիսը հանդիսանում է «սահիհ Մուսլիմում» (№ 2082) և ալ - Բուխարի(№ 6456):

[16] –Այս հադիսը հանդիսանում է «սահիհ Ալ- Բուխարի» (№ 2739) և «Մուսնադում» և Իմամ Ահմադից:

[17] 627 տարում Մեկկանցիք և նրա դաշնակիցները պաշարել են Մեդինան: Պաշտպանելու համար հարցակվողներից Մուսուլմանները   փորել են պաշտպանվելու համար երկար ու խորը փոսեր:

[18] –Իբն Հաշիմ, «կենսագրությունը Մարգարեի», տ.1, ß. 293 – 294:

[19] –Այստեղ նկատի ունենալով Ղուրանը ուղարկված վերևից:

[20] – Անշուշտ գիտություն այն մասին,որ Ղուրանը ուղարկված է Ալլահից:

[21] –Նկատի ունենալով կանչ մարդկանց դեպի իսլամը:

[22] – Իբն Հաշիմ «կենսագրությունը Մարգարեի», - Vol 1, ß. 265 – 266:

[23] – Իբն Հաշիմ, «կենսագրությունը Մարգարե», - Vol 1, ß. 298 – 299:

[24] – Այս ուղերձը հանդիսանում է հավաքածուներում հադիսների ադ –Դա-Րիմի (№ 68) և Աբու Դաուդ (№ 4510):

Գլուխ 2.

Իսլամի առավելությունների մասին.

Իսլամը տալիս է բազմաթիվ առավելություններ,ինչպես անհատին, այնպես էլ ամբողջ հասարակությանը: Սույն գլխում նշվում է ,որ իսլամի պատճառով կարող է առավելության հասնել անհատ մարդը:

(1) Դարպաս դեպի հավերժական դրախտ.

Ալլահը Ամենազոր ասում է Ղուրանում.

- Ուրախացրու նրանց, ովքեր հավատացել են և արել են ճիշտ գործեր, լուր այն մասին որ նրանց համար պատրաստված է այգիներ, որտեղ ցածում հոսում են գետեր ("Կով", 25):

Ալլահը Ամենակարող նաև ասաց.

- Մրցակցեք միմյանց հետ (ձգտելով) ներմանը ձեր Աստծուց և դրախտի, որի լայնությունը հավասար է երկրի և երկնքի միջև եղած տարածքին,որը պատրաստել է նրանց համար,ովքեր հավատում են Ալահին և նրա ուղարկածին...(«երկաթ», 21):

Մարգարե Մուհամմեդը, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, ասել է՝ այն մարդը, ով կզբաղեցնի դրախտում թեկուզ ամենացածր դիրքը, կունենա տաս անգամ շատ այն բանից, ինչ կա վողջ այս աշխարհում,[1] և նա կունենա ոչ միայն այն ինչ կցանկանա, այլ տաս անգամ ավելին ցանկացածից:(2) Ավելին Մարգարե Մուհամմեդը, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, ասաց.

- Տարածությունը դրախտի, հավասար է մի անկյան, կլինի լավ քան այս աշխարհը և այն ամենից ինչ կա աշխարհում:[3]

Նա նաև ասաց.

- Դրախտում կա այն ինչը չի տեսել աչքը, և չի լսել ականջը և որ (երբեք) չի եկել մարդու սրտում[4]

Նա նաև ասաց.

- Ամենաթշվառ մարդը նրանց թվում, ում պատրաստված է դրախտ, կտեղադրվի դրախտ, և հետո նրան կհարցնեն. «Օ՜ որդի   Ադամի, Դու երբևէ եղե՞լ էս տառապած, և դժվարություններ քաշած»: Նա կպատասխանի. «Ո՛չ, իմ Ալլահ, ես երբեք չեմ տառապել և երբեք չեմ հանդիպել դժվարությունների »:

Այսպիսով, մտնելով դրախտ, դուք կապրեք շատ երջանիկ չիմանալով ոչ հիվանդություն ոչ էլ տառապանքի մասին, վշտի կամ մահվան, Ալլահը գոհ կլինի ձեզանից, և ձեր կյանքը կտևի հավերժ: Ալլահը Ամենազոր ասում է.

- Իսկ նրանք, ովքեր հավատացել են և կատարել են ճիշտ գործեր, մենք կուղեկցենք նրանց դրախտ, որի տակ   գեղեցիկ գետեր են հոսում, և նրանք ընդմիշտ կմնան այնտեղ…: («Կանայք", 57):

(2) Փրկություն դժոխքի կրակներից.

Ղուրանում Ալլահը Ամենազոր ասում է.

- Իրականում, նրանցից ոչ մեկը, ովքեր մահացան ապազա անհավատ, երբեք չի ընդունվի նրանից (նույնիսկ) այնպիսի քանակով ոսկի, որը կլրացներ ողջ երկիրը, եթե նա (ուզենա) վճարել դրանով: (Պատրատված է) նրանց ցավոտ պատիժ, և չի գտնվի նրանց համար ազատարար: (« Իմրանի Ընտանիք, 91):

Հետևաբար, այս կյանքն է մեր միակ հնարավորությունը ¬ վաստակելու դրախտի հնարավորությունը, և խուսափել դժոխքի կրակներից, որովհետև, եթե որևէ մեկը մահանում է նա չի հավատում,որ կվերադառնա նորից աշխարհ: Ինչ վերաբերում է   հարության օրվան մասնակցությունը անհավատների , Ալլահը ասում է   այսպես.

- Եթե դու (կարողանաիր) տեսնել (նրանց), երբ նրանց կկանգնացնեն (դժողքի) կրակի արջև և նրանք կասեն. « Ախ եթե մեզ նորից վերադարձնեն (այս աշխարհ), այդ դեպքում չէինք մերժի նշանները մեր

Աստծո և կգտնվեինք հավատացիալների շարքերում("Ընտանի անասուններ", 27):

Սակայն երկրորդ անգամ նման հնարավորություն չի տրվի ոչ մեկին: Մարգարե Մուհամմեդը, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, ասաց.

- Ամենաերջանիկ մարդը նրանց թվում, ում պատրաստված է դժոխք, կտեղաղրվի դժոխք, և հետո նրան կհարցնեն. «Օ~ որդի Ադամի, Դու երբևէ տեսե՞լ էս լավը»: Զգացելե՞ս դու երբևէ երջանկություն, և նա կասի. Ոչ, երդվում եմ Ալլահով, Օվ Աստված *[5]*

(3) Անշարժ Երջանկություն եւ ներքին խաղաղություն

Իրական երջանկություն է տիրում այն մարդու հոգում ով, խոնարհվում է Ամենազոր տիրոջը՝ տիեզերքի ստեղծողին: Ալլահը այն ամենի մասին, ասել է.

- Իրականում, շնորհիվ հիշելով Ալլահին, հանգստացնում է սրտեր («Թանդեր» 28):

Մյուս կողմից,այն մարդը որը շրջվում է Ղուրանից, նրան սպասվում է դժվար կյանք: Ալլահը Ամենազոր ասում է.

- Իսկ նրան, ով չի հիշում ինձ, նրա կյանքը կանցնի դժվար և մենք դատելով նրան , դատաստանի օրը մենք նրան կբարձրացնենք որպես կույր («Տա Հա", 124):

Սա կարող է բացատրել այդպես, ինչ՞ու են մարդիկ ինքնասպանություն գործում,

ունենալով հնարավորություն վայելելու այն ամենը, ինչը կարելի է գնել փողով:Տեսեք, օրինակ, Կետա Ստիվեննսա (որի անունն է ներկայումս Յուսուֆ իսլամ), որը նախկինում հայտնի երգչուհի է եղել : Երբեմն նա մի

գիշերվա ընթացքում աշխատում էր 150.000 $ դոլար: Ընդունելով իսլամ, նա զգաց ներքին երջանկություն ու խաղաղություն, որը նրան չբերեց նյութական հաջողություն:

Խնդրում ենք ծանոթանալ այն բրոշյուրի հետ , որի անունն է «Դաշյունը իսլամի»:Այս բրոշյուրը քննարկում է, թե ինչպես է իսլամը տարածվել ճշմարտության սրի միջոցով, այլ ոչ թե օգնությամբ՝երկաթե սրի: Կարդալուց հետո այս բրոշյուրը, դուք կարող եք ստանալ մի պատկերացում մարդկանց մտքերի և զգացմունքների մասին:Ընդունելով իսլամ, այս մարդիկ տարբեր երկրներից են, և ունեն տարբեր կրթություններ ու տարել են տարբեր մակարդակի դասընթացներ կրթության ոլորտում:

(4) Ներում բոլորին նախկին մեղքերի համար:

Երբ անձը ընդունում է իսլամը, Ալլահը ներում է նրա բոլոր մեղքերը, և նախորդ չար գործերը: Այն մասին, որ մարդու իրավունքները օրհնված են Մարգարե Մուհամեդի շնորհիվ, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան:Ասվում է որ Ամիր անունով մի մարդ,եկավ Մարգարե Մուհամմեդի մոտ, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, և ասաց.«տուր ինձ քո աջ ձեռքը,որ ես քեզ տամ երդում հավատարմության »:Երբ Մարգարե Մուհամմեդը, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, բարձրացրեց իր ձեռքը, իսկ Ամիրը հետ քաշեց իրենը,Մարգարեն ,Ալլահը օրհնի և ողջյունի նրան, հարցրեց. «Ի՞նչ պատահեց Ամիր»: Նա պատասխանեց. «Ես ուզում եմ դնել մեկ պայման»: Մարգարեն, նրան հարցրեց, «Ի՞նչ պայման ես ուզում դնել,»Ամիրը ասաց.«Թող Ալլահը ների իմ բոլոր մեղքերը»: Այնուհետև Մարգարեն,Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, ասաց.«Մի՞թե դու չգիտես իսլամի ընդունումը ոչնչացնում է անցած բոլոր մեղքերը,»: [6]

Մարդը ընդունելով իսլամ, ստանում է հատուցում իր բարի ու չար գործերին համապատասխան, ինչը մարգարեն հայտարարել է, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան:

-Հետո Նրանք, ովքեր կորոշեն կատարել բարի գործեր, բայց չեն կատարել այն, Ալլահը կգրանցի իր մոտ մի ամբողջ կատարված բարի գործեր, իսկ եթե մարդը կորոշի կատարել բարի գործեր և իրականում կկատարի, Ալլահը կգրանցի իր մոտ տասնյոթ հարյուր, և շատ ու շատ այդպիսի բարի գործեր: Նրանց համար, ովքեր մտածել են կատարել վատ գործ. բայց չեն արել այդ, Ալլահը իր մոտ կնշի մի ամբողջ կատարած բարի գործ, բայց եթե նա որոշում է և կատարում է վատ արարք և կատարում է իրականում, Ալլահը իր մոտ կնշի մի ամբողջ վատ արարք կամ և կմքրի նրան: [7]

Գլուխ 3.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԻՍԼԱՄԻ ՄԱՍԻՆ

Ի՞նչ է Իսլամը.

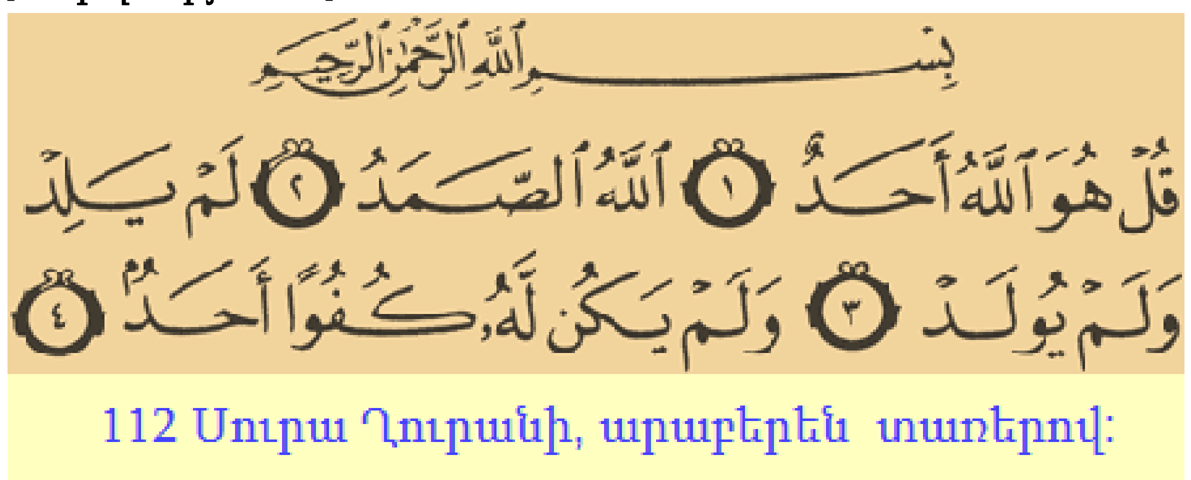
Իսլամը իր էությամբ հաշտություն ու հնազանդություն է, այդ մասին Ալլահը հայտնեց Մարգարե Մուհամմեդին, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան:

Որոշ հիմունքներ իսլամական վարդապետությունից:

1) Հավատք դեպի Ալլահը

Մուսուլմանները հավատում են միայն ոչ-ոքի չհամեմատվող Աստծուն, որը չունի որդի, և նրան ոչ-ոք չի ստեղծել:Ապագայում համոզված են որ միայն Աստված ունի իրավունքներ,պետք է նրա'ն խոնարհվել, նա է իրական ճիշտ Աստվածը:Իսկ մնացած աստվածները բոլորն էլ կեղծ են:Նա ունի շատ հիանալի անուններ, առավել կատարյալ հատկանիշներ և ուրիշ ոչ մեկը բնության մեջ Աստվածային չէ,կամ Աստվածային հատկանիշներ չունի: Ղուրանում,Ալլահը բնութագրում է հետևյալը.

- Ասա .Նա՝ Ալլահը, միակն է, Ալլահը հավերժական է, չի ծնել Նա և չի եղել ծնված,և չի եղել նրան հավասարը ամբողջ տիեզերքում: [Անկեղծություն1-4]

112 Սուրա Ղուրանի, արաբերեն տառերով:

Ամենազոր Աստված միակն է,որպես ղեկավարը ողջ տիեզերքի: Նա ղեկավարում է տիեզերքի ծագման ողջ պրոցեսները: Նա կարիք չունի իր արարածներից, և բոլոր նրա արարածները կախված են իրենից: Բացի Աստծուց, ոչ-ոք իրավունք չունի, որ իրեն վերաբերվեն աղոթքով խնդրելով և խոնարհվեն նրա առջև:Միայն Աստվածն է ամենաիմաստուն ամենազոր, բոլորին ստեղծողը,բոլորին պահողը իր թագավորությունում: Նա վերահսկում է ամեն ինչ, ինչը տեղի է ունենում: Նա ոչ-ոքի կարիքը չունի իր ստեղծողներից,այլ ճիշտ հակառակը, իր ստեղծածները կախված են Աստծուց, ամեն ինչով ինչ իրենց հարկավոր է:Նա ամեն ինչ տեսնում է ,ամեն ինչ լսում է և ամեն ինչ իմանում է:Նրա իմացությունը ընդգրկում է իր մեջ ամբողջը, բացահայտ և գաղտնի,ամբողջ և անհատական, իմանալու հնարավորությունը:Աստծուն հայտնի է ինչ է եղել,ինչ պետք է լինի,և ոնց է դա լինելու:Ոչինչ աշխարհում չի կատարվում առանց Աստծու ցանկությամբ: Ինչը որ նա ուզում է, կատարվում է,իսկ ինչը նա չի ուզում,չի կատարվում: Իր իշխանության մեջ,նա կարող է անել ամեն ինչ: Նա ողորմած և բարեգութ է:Նա տիրապետում է իշխանություն բոլորի հանդեպ,նա կարող է անել ամեն ինչ: Մի օր շփվելով Մարգարե Մուհամեդի հետ նա ասաց, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան,Ալլահը ավելի հոգատար է որ իր արարածների հանդեպ ավելի շատ, քան մայրը իր երեխայի նկատմամբ: [8] Աստված ոչ մի կապ չունի անարդարության և բռնապետության հետ: Իր գործերը և որոշումները նա կատարում է բացարձակ իմաստությամբ: Եթե որևէ մեկը ցանկանում է ինչ – որ բան Ալլահից,նա կատարում է նրա ցանկությունը, առանց դիմելու իշխանության որև է միջնորդների:

Հիսուսը՝ նա չէ Աստվածը, Հիսուսը չի կարող Աստված լինել[9], դա հերքել է հենց ինքը՝ Հիսուսը: Ղուրանում,Ալլահը Ամենազոր ասում է.

- Չեն հավատացել նրանք, ովքեր ասել են. «Իրականում, Ալլահը-դա Քրիստոսն է, Մարիամի որդին: «Եվ ասաց Քրիստոսը.« Օ~, որդիներ Իսրայելի խոնարհվեք Ալլահին, որը իրականում իմ Աստվածն է և ձերը նույնպես»: Ալլահը արգելք է դրել դրախտը նրանց համար, ովքեր նրա հետ միասին խոնարհվում են և ուրիշին, և ապաստանը նրանց համար կդառնա դժողքը և չի լինի անարդարներին օգնական: («սնունդ», 72)

Բացի այդ, Աստված ոչ մի կապ չունի Երրորդության հետ, Ալլահը Ամենազոր ասում է.

- Չեն հավատում նրանք, ովքեր ասում են, `«իրականում Ալլահը երրորդն է երրորդության, քանի որ չկա Աստված, բացի մեկից՝ Ալլահից»: Եթե նրանք չդադարեն (ասել այն), ինչ որ ասում են, անպայման կենթարկվեն նրանք, ովքեր չեն հավատացել,ծանր տանջանքների:

Մի՞թե նրանք չեն ապաշխարում Ալլահին,և չեն խնդրում նրանից ներողություն, քանի որ Ալլահը ներողամիտ և գթասիրտ է:

Քրիստոսը, որդին՝ Մարիամի, եղել է միայն

ուղարկված,Աստծու կողմից ... («սնունդ», - 73 - 75):

Իսլամը հերքում է, որ Աստված հանգստացավ յոթերորդ օրը ստեղծելուց, որ նա պայքարի մեջ է մտել իր հրեշտակներից մեկի հետ:Նա մտածում է ինչ-որ մի բան մարդկանց դեմ,նա կարող է մարմնացնել մարդկանցից ինչ-որ մեկին, բոլոր այդ գաղափարները դրանք սրբապղծություն են: Ամենակարող Աստված,շատ հեռու է գոյություն ունեցող անկատարությունից: Նա երբեք չի հոգնում, ու նրան չի գրավում ո՝չ քուն, ո՝չ էլ երազ:

«Ալլահը» Արաբերեն բառ է, որը նշանակում է Աստված (մեկ և միակ ճշմարիտ Աստված, որը ստեղծել է ամբողջ տիեզերքը): «Ալլահ» բառը Աստծո անունն է, որն օգտագործվում է վերընշված իմաստով,ոնց Արաբ մուսուլմանների, այնպես էլ Արաբ ու քրիստոնյաների կողմից, այս բառը չեն կարող ուրիշ իմաստներով օգտագործել:Արաբերեն բառը «Ալլահ» հայտնաբերվել է Ղուրանում, ավելի քան 2150 անգամ: Ի մոտ Արաբական և Արամեյական լեզույին, որը սովորաբար օգտագործվում է Հիսուսի կողմից:Այդպիսով Աստված բառը նշանակում է Ալլահ:

2) Հավատը հրեշտակներին.

Մուսուլմանները հավատում են հրեշտակների գոյությանը, և որ նրանք ստեղծված են որպես պարգև: Հրեշտակները երկրպագում են միայն

Ալլահին,հնազանդվում են նրան և կատարում են միայն Ալլահի հրամանները: Այդ հրեշտակներից մեկի անունը Գաբրիել է «Գժիբրիլ» որը տվել է Ղուրանը Մուհամմեդին, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան:

3) Հավատք ուղարկած Ալլահի կողմից, գրությունը:

Մուսուլմանները հավատում են այն բանին , որ Աստված ուղարկել է իր սուրհանդակներին որպես ապացույց սուրբ գրությունների համար,որ մարդիկ առաջնորդեն նրանց: Այդ գրություններից մեկն է Ղուրանը, որը ուղարկել էր աստված Մարգարե Մուհամմեդին ,Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան:Ալլահը ապահովել է պաշտպանությունը Ղուրանի հնարավոր աղավաղումներից:Ամենազոր Ալլահը ասում է.

- Մենք ուղարկում ենք մի հիշեցում, և իրականում, մենք նրան պահպանում ենք: որ սուրբ գիրքը պաշտպանում ու փայփայում ենք (Ալ-խիջր, 9):

4)Հավատք մարգարեներին ու սուրհանդակներին Ալլահի.

Մուսուլմանները հավատում են Աստծո բոլոր մարգարեներին և սուրհանդակներին,սկսած Ադամից ու այդ թվում այնպիսի մարգարեները, ինչպիսիք են նաև Նոյը, Աբրահամը, Իսմայիլը, Իսահակը, Հակոբը, Մովսեսը, և Հիսուսը, խաղաղություն լինի բոլորին.:Եվ այսպես բոլոր մարգարեներից հետո,վերջնական ուղարկեց Մուհամմեդին Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան: Մուսուլմանները հավատում են, որ Մուհամմեդը, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, վերջին մարգարեն է Աստծո կողմից ուղարկված ժողովրդին, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան: Ամենազոր Ալլահը ասել է.

-Մուհամմեդը, ձեր ոչ մեկի մարդկանց հայրը չի, այլ ուղարկված է Ալլահի կողմից որպես վերջին մարգարե: (Սոնմի 40)

Մուսուլմանները հավատում են, որ բոլոր ուղարկված մարգարեները մարդկային ծնունդներ են, և չեն տիրապետում աստվածային հատկանիշներին:

5) Հավատք դատաստանի օրվանը.

Մուսուլմանները հավատում են դատաստանի օրվան (Հարության օրը), երբ բոլոր մարդիկ հարություն առած կլինեն Ալլահի դատին, և կդատվեն Ալլահի կողմից համաձայն իրենց համոզմունքների ու գործերի:

6) Հավատքը ճակատագրին:

Մուսուլմանները հավատում են ճակատագրին Ալլահի (Կադար), բայց այդ հավատը աստվածային ճակատագիր չի նշանակում որ մարդիկ չեն ունենա ազատ կամքի իրավունք, որ նրանք կարող են ընտրել ճիշտը և սխալը, և պատասխանատու են իրենց ընտրության համար:

Հավատքը ներառում է իր մեջ չորս բաղադրիչների:

1)Նրանք հավատում են այն բանին, որ Աստված գիտի ամեն ինչ, և Նա գիտի, թե ինչ է տեղի ունեցել ,և ինչ պիտի լինի:

2) Իրական է այն համոզմունքը, որ Աստված արձանագրել է այն,ինչը պետք է լինի:

3) Հավատք այն բանին, որ կատարվում է այն ամենը, ինչ ուզում է աստված,ինչը չի ուզում,դա չի կատարվում:

4) Հավատք այն բանին, որ Աստված է Արարիչը բոլորի:

Կա՞ ինչ-որ այլ Սուրբ Գրություն բացի Ղուրանից

Այո: Սուննան (Բոլոր այն ամենը ինչ Մարգարե Մուհամմեդը, Ալլահը օրհնի և ողջյունի նրան, ասել է, արել է, կամ հավանություն է տվել), դա երկրորդ ամենակարևոր աղբյուրն է իսլամ հավատքի: Սուննան կազմված է անհատական հադիսներով, որը իրենից ներկայացնում է Մուհամմեդի ուղեկիցների հավաստի զեկույցները, (Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան) այն փաստը, որն արդեն հաստատված է: Իսլամի հավատքի մեջ հիմնական մասերից մեկը Սուննա հավատքն է: Հավատք դեպի սուննան գտնվում է հիմնական բաղադրիչ մասը հավատք դեպի իսլամը:

Օրինակներ՝ Մարգարե Մուհամմեդի հայտարարություններից

Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան:

- Իրար նկատմամբ միմյանց սիրո, գթասրտության և կարեկցանքի, հավատացյալները նմանեն (մեկ) մարմնի, երբ (մեկը), այդ մասերից հիվանդանում է, ազդում է ամբողջ մարմինի վրա ,և արձագանքը լինում է ջերմությունը և քնի բացակայությունը: [10]

- Առավել կատարյալ հավատք ունի այն հավատացյալը, ով տարբերվում է իր լավագույն կակումով, իսկ լավագույները ձեզանից նրանք են, ովքեր լավ են վերաբերվում իրենց կանանց: [11]

- Չի՞ հավատա ձեզանից ինչ որ մեկը այնքան ժամանակ, մինչև չսկսի կամենալ իր եղբորը (իսլամի) այն, ինչ նա ինքն իրեն է կամենում: [12]

- Գթասրտություն ողորմյա ողորմած, Ամենազոր ու Ամենակարող: Եղեք գթասիրտ նրանց հանդեպ ովքեր գտնվում են երկրի վրա, և ձեզ կգթա Նա, ով գտնվում է երկնքում: [13]

- Եթե դու ժպտաս քո եղբորը, ապա դա կնշանակի՝ սադակա ***[14] [15].***

- Լավ խոսքը՝ սադակա է: ***[16]***

- Նա ով հավատում է Ալլահին, վերջին օրը ***[17]****,չպետք է նեղացնի իր հարևանին :* ***[18]***

- Ալլահը չի նայում ոչ ձեր տեսքին, ոչ ձեր հարուստությանը , այլ նա նայում է ձեր սրտերը և ձեր արած գործերը: ***[19]***

Պետք է աշխատողին վճարել աշխատանքի դիմաց, մինչև քրտինքի չորանալը: ***[20]***

-Հայտնում է այն մասին, որ Մարգարեն, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, ասել է՝« Մի անգամ, մի մարդու որը քայլում եր իր ճանապարհով, սկսեց տանջել խիստ ծարավը: Նա գտնում է ջրհոր և իջնում այնտեղ ու հագեցնում իր ծարավը, իսկ երբ դուրս է գալիս ջրհորից, հանկարծ տեսնում է մի շան,որը ծարավից դուրս էր հանել լեզուն դնելով խոնավ գետնին: Տեսնելով այդ ամենը ,այդ մարդը ասում է ինքն իրեն. «Այս շանը տանջում է ծարավը, ոնց-որ ինձ էր տանջում»:Այդ բանից հետո ,նա նորից իջնում է ջրհոր, կոշիկը լցնելով լիքը ջրով ,և ատամներով կոշիկը պինդ բռնած, չի թողնում այնքան ժամանակ, մինչև որ դուրս է գալիս ջրհորից: Բարձրանալով վերև, նա անմիջապես խմեցնում է շանը,և Ալլահը շնորհակալություն հայտնելով նրան, ներում է նրա բոլոր մեղքերը:Մարդիկ հարցնում են .«Օ~ ուղարկած Ալլահի,մի՞թե մեզ կենդանիների համար մրցանակ է հասնում»:Նա ասում է, «Մրցանակը տրվում է այն մարդկանց, որոնք բարությամբ են վերաբերվում բոլոր կենդանիներին» ***[21]:***

Ի՞նչ է ասում իսլամը դատաստանի օրվա մասին.

Ինչպես քրիստոնյաները,այնպես էլ մուսուլմանները, հավատում են, որ այս կյանքը միայն նախապատրաստվել է ձնական գոյության համար: Վաղ թե ուշ կգա այն օրը, երբ ամբողջ տիեզերքը կարող է ոչնչանալ, իսկ մեռածները հարություն կառնեն, ու կկանգնեն դատաստանի՝Ալլահի

առջև: Այդ օրը նշելու է սկիզբը անվերջ կյանքի, և այդ օրը կլինի դատաստան: Այդ օրը բոլոր մարդիկ կպարգևատրվեն համաձայն իրենց հավատքի և գործերի: Նրանք, ովքեր մահանում են հավատալով, որ չկա Աստված, բացի Ալլահից, և որ Մուհամմեդը, ուղարկված Ալլահի կողմից, ու լինելով նա մուսուլման,այդ օրը Ալլահը կտա նրանց պարգևատրում և նրանց կտանի դրախտ, և նրանց համար դրախտը կլինի ընդմիշտ: Ամենազոր Ալլահը ասում է.

- Իսկ նրանք, ովքեր հավատացել են և կատարել են արդար գործեր, նրանք կլինեն դրախտի բնակիչներ, և ընդմիշտ կբնակվեն այնտեղ ("Կով", 82):

Նրանք, ովքեր չեն հավատում, որ չկա Աստված, բացի Ալլահից, և որ Մուհամմեդը վերջին մարգարեն է ուղարկված Ալլահի կողմից:Ով չի հավատում այդ ամենին կկորցնի դրախտի հավերժական ճանապարհը,և կուղարկվի կրակոտ դժոխք: Ամենազոր Ալլահը ասել է.

- Իսկ նրանք, ովքեր շտապում դեպի ոչ իսլամը ինչպես կրոն, այն երբեք չի լինի ընդունված, և նա կլինի տուժվածների շարքում, կրելով վնաս («Իմրամի ընտանիք ", 85):

Ալլահը ամենազոր ասել է.

- Իսկապես, նրանցից ոչ ոքի, ովքեր չեն հավատացել և մահացել են, մնալով անհավատ, երբեք չի ընդունվի նրանցից (նույնիսկ) այնպիսի քանակով ոսկի, որը կլրացներ ամբողջ երկիրը, եթե նա ուզենա վճարել դրանով: (Պատրաստված է) նրանց համար ցավոտ պատիժ, և չի գտնվի նրանց համար օգնական («Իմրամի ընտանիք ",91):

Ինչ – որ մեկը կարող է ասել. **«Ես համարում եմ, որ իսլամը լավ կրոն է, բայց եթե ես ընդունեմ իսլամ, իմ ընտանիքի անդամները, ընկերները և այլ մարդիկ , կանհանգստացնեն ինձ,ու կծիծաղեն ինձ վրա: Եթե ես չընդունեմ իսլամ, այդ դեպքում ես կարո՞ղ եմ մտնել դրախտ,փրկվելու դժոխքի կրակներից »:**

Այս հարցի պատասխանը վերոնշյալ հատվածում, ասվում է.

- Իսկ նրանք, ովքեր շտապում դեպի ոչ իսլամը ինչպես կրոն, այն երբեք չի լինի ընդունված, և նա կլինի տուժվածների շարքում, կրելով վնաս («Իմրամի ընտանիք ", 85):

Ալլահը ուղարկել է Մարգարե Մուհամեդին, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, որպես բարի գալուստ, որ նա կանչի մարդկանց իսլամի: Ալլահը էլ չի ընդունի որևէ այլ կրոն բացի իսլամից,Ալլահը մեր ստեղծողն ու պահողն է: Նա ստեղծել է մեզ բոլորիս, և այն բոլորը ,ինչ գոյություն ունի երկրի վրա: Եվ այսպես իրականում մարդիկ ստեղծվել են նրա համար, որ երկրպագեն ու խոնարհվեն միայն Ալլահին,հնազանդվեն միայն նրան, ինչպես ասված է այդ մասին Ղուրանում:

-ԵՎ ես ստեղծել եմ ջիներին ու մարդկանց միայն նրա համար,որ նրանք խոնարհվեն ինձ(«Խորտակելով", 56):

Մի կյանք, որը տրվում է մեզ, շատ կարճ է: Դատաստանի օրը, անհավատների համար,կարող է թվալ, որ մարդիկ ապրել են ընդհամենը մեկ օր կամ նույնիսկ օրվա մի մաս, ինչպես ասել է ամենազոր Ալլահը:

- Նա [22] կասի.«Քանի՞ տարի եք ապրել երկրի վրա»: Նրանք կպատասխանեն . «Մենք ապրել ենք մեկ օր կամ կես,հարցրու նրանց, ովքեր ուժ ունեն հաշվելու: [23] ("հավատացյալներ", 112 - 113)

Ամենազոր Ալլահը ասում է.

- Միթե՞ դուք կարծում եք, որ մենք ստեղծել ենք ձեզ զվարճության համար[24],և որ ձեր վերադարձը մեզ մոտ չի լինի,:

Բարձրյալ է Աստված, ղեկավարը ճշտի, չկա Աստված, բացի իրենից, (Նա Աստվածն է ազնիվ գահի, («Հավատացյալներ»115 - 116):

Մարգարե Մուհամմեդը, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, համեմատել է այս աշխարհը, հավերժական աշխարհի հետ,և ասել է .

- Այս աշխարհը համեմատելով հավերժական աշխարհի հետ նման է այն բանի, ինչ կմնա քո մատի վրա նրանից հետո, երբ դու դուրս հանես նրան ծովից, համեմատաբար ամբողջ ծովի: [25]

Դա նշանակում է, որ արժեքը այս աշխարհի համեմատաբար հավիտենական աշխարհի հետ միննույն է, ինչպես արժեքը միքանի կաթիլ ջրի համեմատելով արժեքը ամբողջ ծովի:

Ի՞նչպես դառնալ մուսուլման.

Անձը կարող է դառնալ մուսուլման, պարզապես ասելով՝ **"Լա իլլահա իլլա - Լլահ, Մուհամմեդը Ռասուլու - Լլահ »,** և լինելով համոզված այդ ճշմարտությանը, ինչը որ նա ասում է,այդ բառերը նշանակում են. **«Չկա Աստված, բացի Ալլահից», [26] Մուհամմեդը ուղարկվածն է Ալլահից:** Առաջին մասը այդ նախադասության . «չկա Աստված, բացի Ալլահից», դա նշանակում է, որ ոչ ոք բացի Ալլահիցը իրավունք չունեն երկրպագության, և խոնհարվելու:Այն փաստը որ, Ալլահը չունի իրեն հավասարին, ոչ էլ որդի: Որպեսզի լինել մուսուլման, մարդը անրաժեշտ է նաև.

-Հավատա ,որ Ղուրանը ճշմարիտ խոսքն է Ալլահի , ուղարկած՝ նրանց, վերևից:

- Հավատալ, որ վերջին դատաստանի օրը (Հարության օրը), ճշմարտություն է, և որ նա ամպայման կգա, ինչպես խոստացել է Ղուրանում Ալլահը:

- Ընդունել իսլամը, որպես իր սեփական կրոն:

- Չխոնհարվել ոչ մեկին, բացի Ալլահից:

Մարգարե Մուհամմեդը, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, ասել է.

- Ալլահը ուրախանում է ապաշխարության համար ամենի, երբ որ նա դիմում է նրան ապաշխարհելով, Ավելի, քան ձեզանից որևէ մեկը, երբ նա անապատով գնում է ուղտով, և այդ ուղտը փախչում է նրանից ,հետը տանելով ուտելիքը և ջուրը, և նա կորցնում է նրան հետ վերադարձնելու հույսը: Եվ նա հասնում է ծառի մոտ, և պառկում է նրա ստվերի տակ պաշտպանվելով արևից ,(և սպասելով մահվան) ու հույս չունենալով

գտնել իր ուղտին:Նա ընկնելով հուսահատության մեջ , հանկարծ հայտնաբերում է ուղտին կանգնած իր դեմ:Նա բռնում է նրան և գոռում է ուրախությունից շփոթված. «Օ՜ Ալլահ, Դու -իմ ստրուկնես, իսկ ես քո- Աստվածը»: **[27]**

Արտահայտությունը, « չկա Աստված բայց Ալլահից և Մուհամմեդը նրա Մարգարեն է»

Ի՞նչ է ասվում Ղուրանում

Յուրաքանչյուր մուսուլմանի համար,Ղուրանը վերջին խոսքն է Ալլահի, որը հանդիսանում է,առաջնային աղբյուր հավատքի:Եվ Ղուրանը ամեն ինչի համար է, ինչը վերաբերվում է մարդուն՝ իմաստություն,հավատք և երկրպագություն, և նորմալ հարաբերություն մեկը մյուսի նկատմամբ:Հիմնական թեման է հարաբերությունները Աստծու և նրա ստեղծածների միջև:Միևնույն ժամանակ, այն պարունակում է մանրամասն հրահանգներ,կառուցել արդար հասարակություն,ինչպես պատշաճ մարդկային վարքագծի և ստեղծման հավասարակշռված տնտեսական համակարգեր:

Նշենք, որ Ղուրանը ուղարկվել է Մուհամմեդին,Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, Ալլահի խոսքերով, որը արաբերեն է: Սա նշանակում է, որ իր թարգմանությունը, ուրիշ լեզուներով չի կազմի որպես Ղուրան և ոչ էլ նրա տարբերակը, այլ միայն կլինի որպես մտքի փոխանցում ինչ որ ասվում է Ղուրանում, ինքը Ղուրանը գոյություն ունի միայն արաբերեն լեզվով, որը նա եղել է ուղարկված:

Ո՞վ է մարգարե Մուհամմեդը,Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան:

Մուհամմեդը, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան ,ծնվել է 570թ, նրա հայրը մահացել է նախքան իր ծնունդը, իսկ մայրը մահացել է, երբ նա փոքր երեխա էր: Նրան պահել է իր հորեղբայրը, որը եղել է շատ անվանի ցեղից,կուրայշ: Նա մեծացել է անգրագետ, չի կարողացել ոչ կարդալ,ոչ գրել,և այդպես անգրագետ էլ մնացել է մինչև իր մահը: Երբ դառնում է չափահաս, նա դառնում է նաև հայտնի որպես ազնիվ, պարկեշտ, հուսալի, առատաձեռն ու անկեղծ անձ: Նա աչքի է ընկնում   բարությամբ և ազնվությամբ: Նախքան նրա մարգարեական առաքելության սկիզբը,մարգարեի բարեկամները հեռու էին գիտությունից, նրանցից շատերը անգրագետ էին:Մեծանալով նա ձեռք բերեց ճանաչում, որպես ազնիվ արժանապատիվ վստահելի,առատաձեռն ու անկեղծ անձ:Նա առանձնանում էր բոլորից իր ազնվությամբ,և նրան այդպես էլ անվանեցին-Ամին<ազնիվ>:

Մզկիթը Մարգարե Մուհամմեդի խաղաղությունը Ալլահի և ողջունը լինի նրան, Մեդինայում:

¬ Մուհամմեդը, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, շատ կրոնական անձ է եղել, և միշտ ատել է կռապաշտությունը և անբարոյականությունը , որը գերակշռում էր իր ընկերության մեջ:

Քառասուն տարեկան հասակում, Մուհամմեդը, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, ստացել է իր առաջին հայտնությունը Ալլահից, տված նրան Գաբրիել հրեշտակի միջոցով:Հայտնություն հայտնության հետևից, շարունակվեցին մինչև քսաներեք տարի,և այդ հայտնությունները ամբողջովին միասին ստացան ճանաչում ինչպես Ղուրան:

Երբ նա սկսեց կարդալ Ղուրանը, և քարոզել այն ճշմարտությունը, որը Ալլահը բացատրել է նրան,նա ինքը և քչերը հետևորդներից,սպասեցին հետապնդող վտանգի, անհավատների կողմից:Վերջ ի վերջո, այդ հետապնդումները դարձան ավելի դաժան և վտանգավոր,այնպես որ 622թ., Ալլահը հրամայեց նրան լքել իր տունը:Նա հանգրվանեց (Հիջրա) – ից մինչև Մեկկա Մեդինում,որը գտնվելով 260 մղոն դեպի հյուսիս,դրեց սկիզբը մուսուլմանական ժամանակագրության:

Մի քանի տարի հետո, Մուհամմադը, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, և նրա հետևորդները, ստացան հնարավորություն վերադառնալ Մեկկա, հաղթանակած,որտեղ նրանց ներել էին իրենց հակառակորդները: Մինչև մահը Մուհամմեդի, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան,որը մահացել է վաթսուն երեք տարեկան հասակում, իսլամը տարածեց մեծ Արաբական թերակղզում, և հարյուր տարի նրա մահից հետո, այդ հավատքը տարածվեց Իսպանիայից արևմուտք, Չինաստանից դեպի արևելք: Ճշմարտությունն է պատճառը, որ նպաստել է այնքան արագ և խաղաղ իսլամի տարածմանը երկրում: Դրա պատճառներից մեկն է իսլամի տարածումը խաղաղ հիմքերի վրա,ծառայումը ճշտությանը կրոնի վերաբերյալ ուսմունքների: Իսլամը կոչ է անում հավատալ, միայն մեկ, արժանի Ալլահին:

Մարգարե Մուհամմեդը, Ալլահը օհնի և ողջունի նրան, մի կատարյալ մարդկային օրինակ է՝ ազնվության, հիմնավորվածության, ողորմածության, ճշմարտության և համարձակության: Այն հանգամանքին, որ նա շատ հեռու էր, վատ մարդ համարվելուց, և միայն պայքարում էր հանուն Ալլահի, որը նրան պարգևատրել էր

հետագայում: Ավելին, նա երբեք չի մոռացել Ալլահին, և միշտ վախեցել է Նրանից:

____

[1] – Այս հադիսը գտնվում է «Սահիհներում» Մուսլիմի (№ 186) և Ալ -Բուխարի (№ 6571):

[2] – Այս հադիսը գտնվում է «Սահիհում «Մուսլիմի» (№ 188) և «Մուսնադում» Ահմադի (№ 10 832):

[3] – Այս հադիսը գտնվում է «Սահիհում» Ալ - Բուխարի (№ 6568) և «Մուսնադում » Ահմադի (№ 13 368):

[4] – Այս հադիսը գտնվում է «Սահիհում» Մուսլիմի (№ 2825) և «Մուսնադում » Ահմադի (№ 8609):

[5] – Այս հադիսը գտնվումէ «Սահիհում»Մուսլիմի (№ 2807) և «Մուսնադում» Ահմադի (№ 12 699):

[6] – Այս հադիսը գտնվում է «Սահիհում» Մուսլիմի (№ 121) և «Մուսնադում» Ահմադի(№ 17 357):

[7] – Այս հադիսը գտնվում է «Սահիհում»Մուսլիմի (№ 131) և «Մուսնադում» Ահմադի (№ 2515):

[8] – Այս հադիսը գտնվում է «Սահիհներում» Մուսլիմի (№ 2754) և Ալ - Բուխարի(№ 5999):

[9] -25 հուլիսի 1984 թ. Գործակալությունը Ասսոշիէյթեդ մամուլը հայտարարել է, որ մեծամասնությունը եպիսկոպոսներին Անգլիական եկեղեցու, հարցված առաջատարի կողմից հեռուստատեսության հայտարարել են, որ «քրիստոնյաները» պարտադիր չէ որ հավատան այն մասին թե Հիսուս Քրիստոսը եղել է Աստված»: Այդ հարցմանը մասնակցել է երեսունմեկ եպիսկոպոսներ, երեսունինը եպիսկոպոսներից: Այդ զեկույցում նշվում է, որ երեսունմեկ եպիսկոպոսից տասնինն է , որ ենթադրում է, թե Հիսուսը գերագույն ներկայացուցիչն է Աստծո»: Այդ հարցի վերաբերյալ անցկացվել է շաբաթական կրոնական հեռուստատեսության ծրագիր՝ «հավատամք»:

[10] – Այս հադիսը գտնվում է «Սահիհներում» Մուսլիմի (№ 2586) և Ալ - Բուխարի(№ 6011):

[11] – Այս հադիսը գտնվում է «Մուսնադում» Ահմադի (№ 7354) և «Սունան» Ալ - Թիրմիզի (№ 1162):

[12] – Այս հադիսը գտնվում է «Սահիհներում» Մուսլիմի (№ 45) և Ալ - Բուխարի(№ 13):

[13] – Այս հադիսը գտնվում է «Սունանում» Աթ - Թիրմիզի(№ 1924) եւ «Սունան" Աբու Դաուդ (№ 4941):

[14] - «Սադակա» – բարեգործություն: Նկատի ունենալով, որ, ժպտալով քո եղբորը, մարդը կստանա այդ բանի համար այնպիսի պարգև, ինչպիսին նա կտա կարիքավորներին:

[15] – Այս հադիսը գտնվում է «Սունան» Աթ – Թիրմիզի (№ 1956):

[16] – Այս հադիսը գտնվում է «Սահիհում» Մուսլիմի (№ 1009) և Ալ - Բուխարի(№ 2989):

[17] – Այսինքն. `օրը Հարության:

[18] – Այս հադիսը գտնվում է «Սահիհում» Մուսլիմի (№ 48) և Ալ - Բուխարի (№ 6019):

[19] – Այս հադիսը գտնվում է «Սահիհում» Մուսլիմի (№ 2564):

[20] – Այս հադիսը գտնվում է «Սունան» Իբն Մաղժի (№ 2443):

[21] – Այս հադիսը գտնվում է «Սահիհում» Մուսլիմի (№ 2244) և Ալ - Բուխարի (№ 2466):

[22] – Նկատի ունի Ալլահ:

[23] –Նկատի ունի, որ նրանք սարսափից կմոռանան հաշվել:

[24] –- Այսինքն `չունենալով զբաղմունք, ստեղծում են ինչ որ բան, որպեսզի հետո տան մոռացության.

[25] – Այս հադիսը գտնվում է «Սահիհում» Մուսլիմ (№ 2858) եւ «Մուսնադում» Ահմադի (№ 17 560):

[26] – Ինչպես նշվեց վերևում, արաբական բառը «Ալլահհ" թարգմանվում է որպես «Աստված» (միակ և Ճշմարիտ Ճշմարիտ Աստված, որը ստեղծել է ամբողջ տիեզերքը): «Ալլահ» բառը ներկայանում է Աստծո անունը օգտագործում են արաբ մուսուլմանները և արաբ քրիստոնյաները:

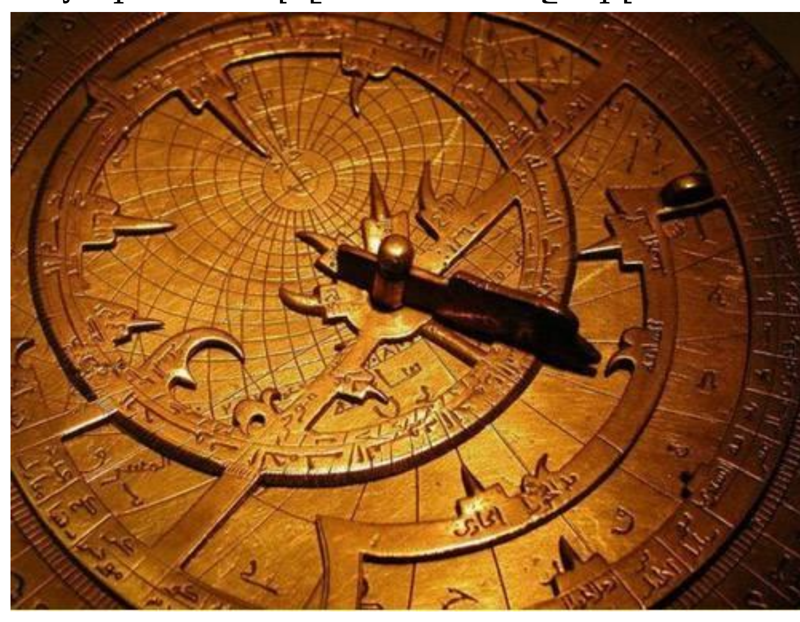
[27] – Այս հադիսը գտնվում է «Սահիհում» Մուսլիմի (№ 2747) և

Ալ-Բուխարի (№ 6309):

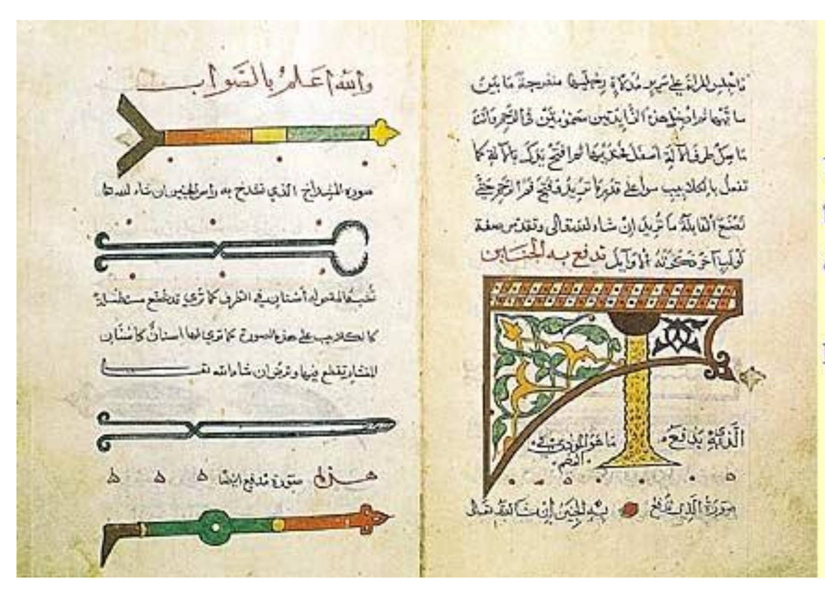
Ի՞նչ ազդեցություն տարածումը իսլամի նվիրեց գիտության զարգացմանը.

Իսլամը սովորեցնում է օգտագործել իրենց մտավոր կարողությունները և հնարավորություն է տալիս դիտարկելու այն: Արդեն մի քանի տարի անց , երբ լայն տարածում ստացավ իսլամը, քաղաքակրթությունը ծաղկեց սինթեզը և Արևելյան գաղափարները, նոր և հին մտածելակերպը հանգեցրել է այն բանին, որ հասնելով մեծ հաջողության` բժշկության, մաթեմատիկայի, ֆիզիկայի, աստղագիտության, աշխարհագրության, ճարտարապետության, արվեստի, գրականության և պատմական գիտության շրջանում: Հիմնական համակարգերը, ինչպիսին է

հանրահաշիվը, արաբական թվերի հասկացությունը զրո է: Շատ կարևոր է զարգացումը մաթեմատիկայի համար, որը պարզև է Եվրոպայում իսլամական աշխարհում: Նման բարդ քործիքներ ինչպիսինեն Աստրոլյաբիա եւ կվադրանտ, ինչպես նաեւ հուսալի նավագնացության քարտեզներ, որի շնորհիվ աշխարհատնտեսական գրաֆիկական հայտնագործությունները պատրաստված եվրոպացիների կողմից, նույնպես եղել են մշակված մուսուլմանների կողմից:

Աստրոլաբիյա մեկ ամենակարեւորագույն գիտական գործիքներից մեկը, հորինված մուսուլմանների կողմից, որը լայնորեն կիրառվում է Արեւմուտքում մինչեւ արդի ժամանակները:

Մուսուլմանական բժիշկները մեծ ներդրում էն վիրահատությանը, եւ ձեռք են բերել շատ վիրահատական գործիքներ, ինչպես նշել է, որ այս հին ձեռագրի.

Ի՞նչ կարծիք են կազմում մուսուլմանները Հիսուսի մասին։

Մուսուլմաննները հարգում են Հիսուսին, խաղաղություն լինի նրան,և կարծում են, որ նա ամենահրաշալի ուղարկվածներց մեկն է Աստծո կողմից: Մարդկանց համար Ղուրանում հաստատված է հատուկ ամբասիր հայեցակարգ,մեկ հատված Ղուրանից, կոչվում է Մարիամ (Մարիյա): Հիսուսի ծննդյան մասին, Ղուրանում ասվում է.

- Հրեշտակները ասել են. **«Օ՜Վ~ Մարիամ, Ճշմարիտ Ալլահը հայտարարել է քեզ բարի լուր նրանից [1]: անունը նրա -կլինի Քրիստոս Մարիամի որդի (կլինի նա), հարգված այս աշխարհում Եվ աշխարհում հավերժական (կդառնա նրանցից մեկը), որը մոտիկ կլինի (դեպի Ալլահը):**

ԵՎ կսկսի նա խոսել մարդկանց հետ դեռ օրորոցում, և մեծ հասակում (կդառնա մեկը),որը կլինի արդարամիտ:

Նա ասել է. «Օվ~ իմ Տեր. Որտեղից հայտնվեց ինձ մոտ երեխա, որ ինձ չի դիպչել ոչ մի մարդ »: Եվ նա ասաց.» հենց այդպես է Ալլահը ստեղծում այն, ինչը որ ցանկանում է: Նա ինչին ասում է եղիր՝ և դա առաջանում է (Իմրանի ընտանիքը, 45 – 47) :

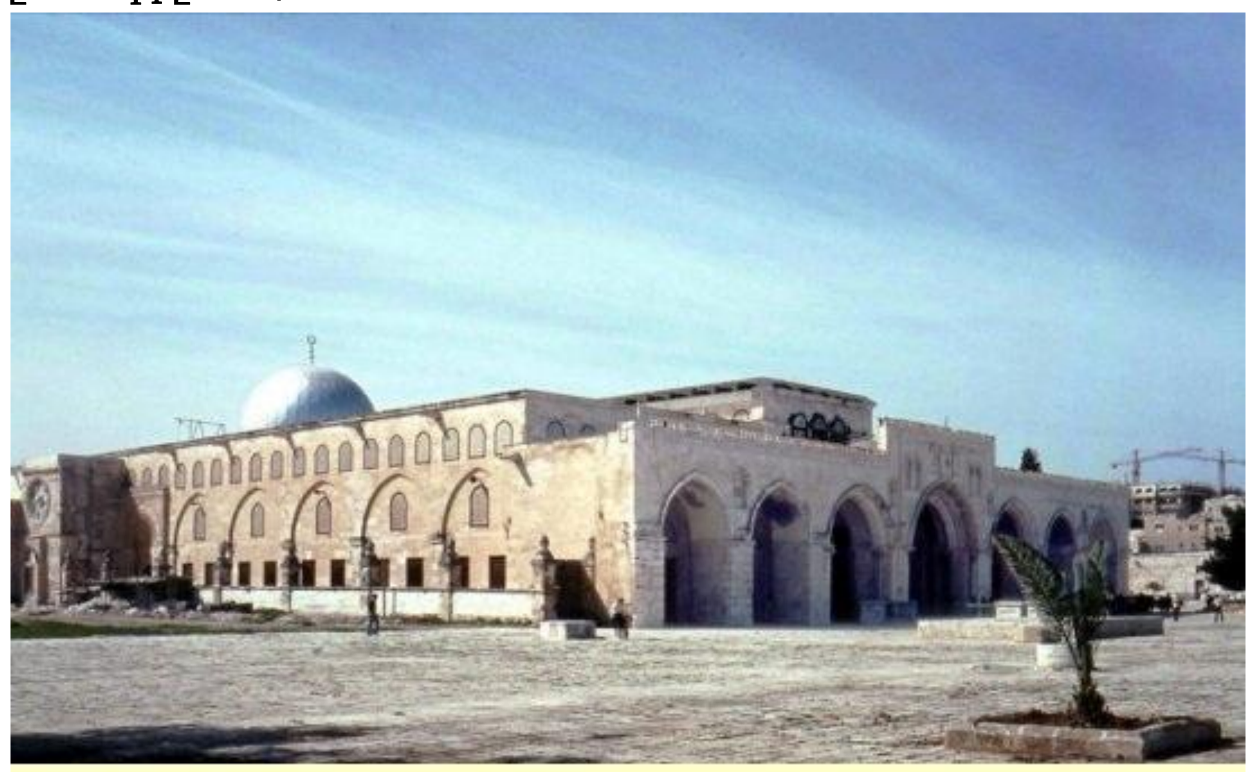
Այսպիսով, Հիսուսը ծնվել է, Ալլահի ցանկությամբ ու հրաշքով, որին ստեղծել է առանց հոր, ոչ միայն նրան, այլ Ադամին էլ: Ամենազոր Ալլահը ասում է.

-Իրականում, նման Հիսուսի Ալլահի առջև գտնվում է Ադամը, Նա ստեղծել է նրան փոշուց ,և ապա ասաց նրան.«Եղի'ր », - ու նա ստեծվեց («Իմրանի ընտանիքը", 59):

Իր մարգարեության և առաքելության ժամանակ, Հիսուսը կատարել է բազմաթիվ հրաշքներ: Ամենազոր Ալլահը փոխանցեց Հիսուսի խոսքերը այս հատվածում:

- «Ես բերեցի ձեզ նշան Ձեր Տիրոջից: Ես կանեմ ձեզ համար նման թռչունների կավից և կփչեմ նրան և նա Ալլահի թույլատվությամբ

կդառնա (կենդանի) թռչուն: Եվ ես բուժում եմ կույրի և բորտի, կկենդանացնեմ մահացածին Ալլահի թույլատվությամբ: Եվ ձեզ կասեմ թե ինչ եք դուք ուտում ,և ինչեք պահում ձեր բնակավայրում,իրականում այդ(կլինի)ձեր համար նշան, եթե դուք հավատացյալներ եք... »(« Իմրանի ընտանիքը ", 49):

Մզկիթ Ակսա Երուսաղեմում.

Մուսուլմանները հավատում են, որ Հիսուսը չեր, որը եղել էր խաչված: Հիսուսի թշնամիները, իսկապես ուզում էին խաչել նրան, բայց Աստված փրկեց նրան տանելով իր մոտ, իսկ Հիսուսի նմանությունը տրվել էր մեկ ուրիշին: Նրա թշնամիները խաչելով նրան, մտածել են, որ սա Հիսուսն է: Ամենազոր Ալլահը ասել է.

- ... Եվ այն բանի համար որ նրանք ասել են. «Մենք սպանել ենք Քրիստոսին ` Մարիամի որդուն, ուղարկվածին Ալլահի»: Իրականում նրանք, ոչ սպանել, ոչ էլ խաչել են նրան, այլ նրանց եղելե ցույց տված (միայն) նման այդ բանի:(«Կանայք»,157):

Ոչ Մուհամմեդը, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, ոչ էլ Հիսուսը, չեն պատրաստվել փոխել հիմքը հավատքի, անհրաժեշտ ձայնը տալով միայն Աստծուն:Նույն բանի համար էլ եկել են անցած մարգարեները, նրանք հաստատել և թարմացրել են այս սկզբունքը: [2]

Ի՞նչպես է Իսլամը վերաբերվում ահաբեկչությանը.

Որպես կրոն ողորմության, իսլամը արգելում է ահաբեկչությունը: Ղուրանում, ամենազոր Ալլահը ասում է.

- Ալլահը չի արգելում ձեզ ցուցաբերել բարություն և լինել արդար այն մարդկանց նկատմամբ, ովքեր չեն կռվում ձեր հետ կրոնի պատճառով և չեն քշում ձեզ ձեր բնակավայրերից: իրականում Ալլահը սիրում է արդարներին (Փորձված, 8)

Հայտնի է, որ Մարգարե Մուհամմեդը, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, որ նա միշտ արգելել է իր զինվորներին, սպանել կանանց ու երեխաներին [3]:Եվ տալիս էր նրանց հետևյալ հրամանները՝***«Մի վարվեք երդմնազանց, ու մի գնացեք ծայրահեղության և մի սպանեք նորածին երեխաներին»: [4]:*** *Նա նաև ասել է.* ***Ով, կսպանի մարդուն, կնքաց մուսուլմանների հետ պայմանագիր, չի զգա դրախտի հաճելի հոտը, չնայած որ հոտը կզգացվի քառասուն տարվա հեռավորության վրա »[5]:***

Բացի այդ, Մարգարե Մուհամմեդը, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, արգելում է մարդկանց պատժել կրակով: [6]

Հայտնի է, որ նա սպանությունը անվանել է երկրորդ շատ ծանր մեղքերից մեկը[7], և նա զգուշացրել է, որ «որ դատաստանի օրը առաջինը վեճերից մարդկանց մեջ,որը կդատի Ալլահը, կլինեն վեճեր, կապված արյունաթափության պատճառով:[8]" [9]

Ավելին,մուսուլմաններին քաջալերում են դրսեվորել բարություն դեպի կենդանիները: Մարգարե Մուհամեդը,Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, ասել է.

- Մի կին ենթարկվել է տանջանքների կատվի պատճառով, որին նա պահել էր փակի տակ,այնքան ժամանակ մինչև նա չսատկեց...Եվ այդ պատճառով կնոջը զցեցին դժոխք, Այդ կինը չեր տվել կատվին ոչ ջուր,ոչ հաց ու չեր թողել ոչ մի տեղ դուրս գալու,և թույլ տալով կատվին բռնելու գետնին սողացող ամեն ինչի սողացող գետնում:[10]

Եվ նա նաև հայտնեց մեզ, որ Աստված ներեց մի մարդու մեղքերը, այն բանի համար,որ ջուր էր տվել ծարաված շանը: Մարդիկ հարցրին

Մարգարեին ,Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, «Օ~ ուղարկված Ալլահի, մի՞թե կենդանիների համար մեզ պարգև է հասնում»:Նա պատասխանում է. « ***Մրցանակը հասնում է «բարություն ցուցաբերող մարդկանց՝ կենդանիների հանդեպ »: [11]***

Ավելին, զրկելով կյանքից կենդանիներին, միսը, մուսուլմանները օգտագործում են որպես սնունդ, նրանք պարտավոր են անել այսպես՝փոքր ինչ վախեցնելով կենդանուն,և հնարավորին չափ քիչ տառապանք պատճառել նրան: Մարգարե Մուհամմեդը, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան , ասաց « ***...Իսկ երբ կանեք ,զոհաբերություն այդ արեք շատ լավ,ձեզանից ամեն մեկը թող սրի իր դանակը,որ փրկի կենդանուն տառապանքից: [12]***

Այսպիսով, հաշվի առնելով այս և այլ ցուցումները իսլամի,որոնք ուղղված են վախեցնելու անմեղ մարդկանց, ոչնչացնելու բնակավայրերը և ունեցվածքը,կազմակերպումը պայթումների և վնաս հասցնելու անմեղ տղամարդկանց,կանաց և երեխաներին արգելվում է,և անտանելի է:Մուսուլմանական կրոնը դա խաղաղության, ողորմության,և ներման կրոն է:Ճնշող մեծամասնությունը ոչ մի կապ չունի այդ դաժան գործողությանը ,որոնք շատ ժամանակ կապում են նրանց հետ:Եթե մի առանձին մուսուլման կատարում է ահաբեկչական գործողություն, դա նշանակում է, որ այդ մուսուլմանը խախտել է օրենքը իսլամի:

Մարդու իրավունքները

և արդարադատությունը իսլամում.

Իսլամը երաշխավորում է հարգանք ամեն մեկի նկատմամբ,և երաշխավորում է իրավունքները մարդկանց: Ահա մի քանիսը իսլամի իրավունքներից.

Կյանքի և սեփականության նկատմամբ, բոլոր մուսուլմանական քաղաքացիները պետությունների , անձեռնմխելի են, անկախ նրանից, մուսուլման է անձը, թե ոչ: Բացի այդ, իսլամը երաշխավորում է մարդկային արժանապատվությունը: Սա նշանակում է, որ իսլամը

արգելում է վիրավորել ու նեղացնել մարդկանց: Մարգարե Մուհամմեդը,Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, ասել է `« ***իրականում ձեր արյունը ձեր կարողությունը և ձեր պատիվը,անձեռնմխելի է»: [13]***

Իսլամը արգելում է խտրականությունը: Հավասարության, հետևյալ կանոնադրության մասին Ղուրանը, ասում է.

- ՕՎ~ ժողովուրդ , իրականում, մենք ստեղծել ենք ձեզ (մեկ զույգ -ից) արական և իգական, և արել ենք այնպես,որ դուք դառնաք ազգեր ու ցեղեր, որպեսզի դուք կարողանաք բազմանալ,որ ճանաչեք մեկտ մյուսին: Իրականում, արժանապատիվը Ալլահի առջև նաէ, ով ավելի բարեպաշտ է [14] իրականում, Ալլահը ամենազոր ու իմաստուն է («Սենյակներ", 13):

Իսլամը հերքում է, որ անհատները,կամ ազգերը որևէ առավելություններ ունեն, ուժով տիրել որոշակի ռասայի պատկանող իրենց հարստությանը և իշխանությանը: Աստված մարդկանց ստեղծել է հավասար, և տարբերակել նրանց միմյանցից, տարբերակելով նաև համաձայն իրենց հավատքի և բարեպաշտության: Մարգարե Մուհամմեդը Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, ասել է.

- ՕՎ~ մարդիկ. Դուք ունեք մեկ Աստված,և մեկ նախահայր: Արաբը լավը չէ ոչ Արաբից, իսկ ոչ Արաբը լավը չէ Արաբից, կարմիրը լավը չէ սևից, սևը լավը չէ կարմիրից, [15], Միայն եթե դա չի վերաբերվում բարեպաշտությանը: [16]

Մեկ գլխավոր խնդիրը, որին այսօր բախվում են մարդիկ,դա ռասիզմն է:Քաղաքակիրթ մարդկությունը կարող է ուղարկել մարդուն լուսին ,բայց չի կարողանում պահել անձի կողմից դրսևորումները ատելության և ագրեսիայի նույն անձի նկատմամբ :Ինչը վերաբերվում է իսլամին, այդ ժամանակ,որ ապրում էր Մարգարե Մուհամմեդը,Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան,այդ կրոնը ցուցաբերել է լուսավոր օրինակ այն բանի,որ վերջ դրվի ռասիզմին:Ամեն տարի կատարվում է ուխտագնացություն

(Հաջջի),Մեկկիում և դա վկայում է ճշմարտությունը՝իսլամական եղբայրության բոլոր ցեղերի ու ազգերի միջև:Եվ այսպես հաջջի <ուղտազնացության> ժամանակ Մեկկա էին գալիս երկու միլիոն մարդ երկրի տարբեր անկյուններից:

Իսլամը կրոն է արդարադատության, ճշմարտության :Ամենազոր Ալլահը ասել է.

-Իրականում Ալլահը պատվիրում է վերադարձնել վստահված անձի իրավունքը ,բայց եթե դուք պատրաստվում եք ժողովրդի միջից ինչ –որ մեկին դատել, ապա դա արեք արդարությամբ («Կանայք", 58):

Ամենազոր Ալլահը ասաց.

- ... Եվ եղեք անկողմնակալ:Իրականում, Ալլահը սիրում է անկողմնակալներին: («Սենյակներ", 9):

Մենք պետք է ցույց տանք, արդարության, նույնիսկ նրանց նկատմամբ, ում մենք ատում էնք, քանի որ Ալլահը Ամենազոր ասել է.

- ... (ԵՎ թող), ձեր ատելությունը նկատմամբ (ինչ որ մեկի) մարդկանցից (չհասցնի) ձեզ այն բանի,որ դուք շեղվեք արդարությունից: Եղեք արդար, քանի վոր դա մոտ է բարեպաշտությանը... ("սնունդ", 8)

Մարգարե Մուհամմեդը, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան,ասել է.

- ՕՎ՜ մարդիկ, զգուշացեք, անարդարությունից [17],քանի վոր դատաստանի օրը անարդարությունը կհանգեցնի խիտ մթության: [18]

Ինչ վերաբերվում է այն մարդկանց, ովքեր այս կյանքում չեն ստանում այն, ինչը պետք է օրենքով ստանան, ապա նրանք իրենց հասանելիքը կստանան Հարության օրը :Ոնց -որ ասել էր Մարգարե Մուհամմեդը, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, և հարության օրը իրենց հասանելիքը կտրվի նրանց,ովքեր դրանց իրավունքը ունեն,իսկ նրանց հասցրած վիրավորանքի համար նրանք կստանան փոխհատուցում: [19]

Ի՞նչ տեղ է իսլամը հատկացնում կանանց.

Անկախ նրանից, կինը ամուսնացած է, թե ոչ, իսլամը համարում է նրան լիարժեք անհատականություն,իրավունք ունի տնօրինել ինքնուրույն և օգտագործել իր սեփական աշխատանքները առանց հսկողության, ինչպես հայրական կողմից, այնպես էլ ամուսնու,կամել ուրիշ ինչ-որ մեկի:Կինը իրավունք ունի առնի ու ծախի,տա նվերներ,տա ողորմություն և ընդհանրապես ծախսի իր փողերը, ոնց- որ ինքն է ցանկանում: Փեսացուն տալիս է նվեր հարսնացուին,որը պատկանում է միայն նրան,կանայք շատ ժամանակ պահպանում են իրենց ազգանունը, չընդունելով իրենց ամուսնու ազգանունը:Իսլամը խրախուսում է ամուսիններին, որ լավ վերաբերվեն իրենց կանանց: Մարգարե Մուհամմեդը, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան, ասել է.

-Ձեր միջից լավն է այն մարդը, ով լավ է վերաբերվում իր կանանց: [20]

Չափազանց բարձր է գնահատվում մայրը:Այս հավատքը խրախուսում է լավ վերաբերմունք ցուցաբերել մայրիկների նկատմամբ,ասվում է այն մասին, որ մի Մարդ եկավ Մարգարե Մուհամմեդի մոտ.,Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան և ասաց. ***«ՕՎ~ ուղարկված Ալլահի, մարդկանցից ով է ավելի արժանավոր ,որ ես վերաբերվ եմ նրան լավ»: Նա ասաց. «Քո մայրը:Այդ մարդը կրկին հարցրեց. «Իսկ հետո ո՞վ», նա ասաց. "Քո մայրը»: «Նա կրկին հարցրեց իսկ հետո ո՞վ, քո մայրը « Հետո ո՞վ է այդ մարդը,որ ես նրան լավ եմ վերաբերվում», նա պատասխանեց. «Քո հայրն է » [21]:***

Իսլամը՝ ընտանիքում.

Ընտանիքը, հանդիսանում է քաղաքակրթության հիմնական միավորներից մեկը: Ներկայիս իսլամի համակարգը ցույց է տալիս, որ պետք է պահել ճիշտ հավասարակշռությունը ամուսնու, կնոջ,երեխաների և հարազատների միջև: Այդ հարաբերությունները սնվող միջոց են ցուցաբերած ու անսահմանափակ, մեծահոգություն և

սեր, որը լավ է կազմակերպված ընտանիքի համակարգում:Խաղաղությունը և անվտանգությունը ապահովվում է կայունությունը ընտանիքի և բարձր գնահատում այն, ինչը դիտվում է, որպես կարևոր գործոն, նպաստելով հոգևոր զարգացում, ընտանիքի բոլոր անդամների համար, որը նշանակում է ներդաշնակ հասարակական կարգավիճակ և դրա առկայությունն է խոշոր ընտանիքներում լավ վերաբերմունքը երեխաների հանդեպ:

Ի՞նչպես են վերաբերվում մուսուլմանները մեծերին.

Իսլամական աշխարհում շատ դժվար է գտնել, ծեր մարդկանց դժվարությունների հետ կապված: Դժվարությունների հետ կապված մտահոգությունները, կառավարությունը ծնողներին առավել դժվար ժամանակահատվածում, հնարավորություն է տալիս իրենց կյանքը, նորմալ բարելավելու համար:Իսլամում բավական չէ աղոթել մեր ծնողների համար,այլ մենք պարտավոր ենք վերաբերվել նրանց կարեկցանքով ու պետք է հիշենք,որ մի ժամանակ մենք էլ անօգնական երեխա ենք եղել,նրանք մեզ տվել են նախապատմություն: Երբ ծնողները մուսուլմանի, հասնում են ծերության,նրանց հանդեպ ցուցաբերում են հատուկ բարություն և նվիրվածություն:

Իսլամում հոգ տանելը ծնողների հանդեպ երկրորդ տեղն է գրավում աղոթքից հետո: Եվ ծնողները իրավունք ունեն ակնկալել նրանց համապատասխան վերաբերմունքը, իրենց նկատմամբ:

Ամենազոր Ալլահը ասում է.

-Եվ դատեց Տերը քո, որ դուք չխոնարհվեք ոչ մեկի առաջ, բացի իրենից: Բացի դրանից, ծնողներին կատարել բարին: եթե ձեր ծնողներից մեկը հասնի ծերության կամ երկուսն էլ ,մի ասեք նրանց –«ՈՒՖ» և մի բղավեք նրանց վրա,այլ ասեք նրանց խոսքեր արժանապատիվ,և ցուցաբերեք նրանց հանդեպ խոնարհություն և ողորմություն, և ասեք.- Աստված իմ

ողորմա նրանց, ովքեր մեծացրել են ինձ: (" Գիշերային ճանապարհորդություն", 23 - 24):

Ի՞նչ է «հինգ սյուները» իսլամի.

Այս հինգ սյուները, կազմում են ողջ կյանքի հիմքը մուսուլմանների: Դրանք են՝ խոստովանությունը հավատքի, աղոթքը, վճարել վարք դրույքաչափ, ծոմ պահել, Ռամադան և ուխտագնացություն դեպի Մեկկա, գոնե մեկ անգամ, ամբողջ կյանքի ընթացքում, ովքեր ունեն նման հնարավորություն:

1) Խոստովանություն հավատքին:

Խոստովանություն հավատքի մեջ, իսլամում ակեղծ արտահայտվող բառերը **<<Լա իլահա իլլա- Լլահ, Մուհամմեդ Ռասուլու - Լլահ»,** ինչը նշանակում է, - **«Չկա, ուրիշ Աստված , բացի Ալլահից, Մուհամմեդը ուղարկվածն է Ալլահի »:** Առաջին մասը այս նախադասության «չկա Աստված, բացի Ալլահից,» նշանակում է, որ միայն Ալլահին իրավունք ունեն երկրպագել, և որ նրան չեն ստեղծել ու նա չունի որդի: Արաբերեն խոստովանությունը և հավատքը կոչվում է «շահադա»,որը հանդիսանում է պարզ բանաձև,ինչը կարելի է անկեղծ ասել, որ ընդունել իսլամ,որի մասին արդեն ասվել էր: Խոստովանությունը, իսլամի կարևոր սյունն է:

2) Նամազ.

Մուսուլմանները կատարում են հինգ անգամ աղոթք,ամեն մի աղոթք տևում է ոչ ավելի քան մի քանի րոպե:Աղոթքը իսլամում դիտվում է որպես ուղղակի կապ խոնարհվելով Աստծուն,ոչ մի միջնորդ խոնարհվելով Աստծուն,չի ճանաչվել:

Աղոթքի ընթացքում, անձը զգում է երջանկության, ներքին խաղաղության և հանգստության զգացում, որով Ալլահը գոհացնում է նրան: Մարգարե Մուհամմեդը, Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան,ասել է. ***«Օ՜, Բիլալ հայտարարի սկիզբը աղոթքի ,և բեր մեզ թեթևություն նրանից » "***<u>**[22]**</u>**:**

Բիլալը ուղեկիցներից մեկն էր Մուհամմեդի,Ալլահը օրհնի և ողջունի նրան,որին տրված էր կանչել մարդկանց աղոթքի:

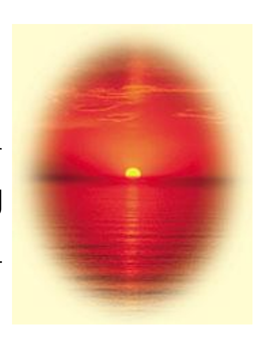
Աղոթքները իրականացվում են լուսաբացին, կեսօրին երկու անգամ, և մայրամուտին ու մթնշաղին: Մուսուլմանը կարող է իրականացնել աղոթքները ամե տեղ, օրինակ, դաշտում, գրասենյակների, գործարանների և համալսարանների ոլորտում:

3) Վճարումը զաքյատ (հարկային տուրքը ի օգուտ անապահովներին).

Քանի որ, այս աշխահում, ինչ կա բոլորը պատկանում է Ալլահին, այդ նշանակում է, որ հարստությունը տրված մարդկանց ժամանակավոր է : Բառը «զակյատ» ունի երկու իմաստ՝«մաքրում և աճ»: Տալով զակյատ, նշանակում, է տալ որոշակի տոկոս և որոշակի տեսակի սեփականություն: Որոշակի կատեգորիաների կարիք ունեցողներին,զակյատով վճարում են ոսկի, արծաթ,փող որով, կարելի է գնել ութսունհինգ գրամ ոսկի,որը մարդու տիրապետության տակ է մինչև մեկ լուսնի տարի, մեր ունեցվածքից 2.5%ը տրվում է կարիքավորներին,բացի դրանից դա նման է ծերատումը ծառի,որ դրանից հետո նորից աճում է նորը:Այսպիսով բոլոր մարդիկ էլ կարող են նվիրատվություն անել իրենց ցանկությամբ, ինչպես կուզենան:

4)Հետևել Ռամադանին և ծոմ պահել.

Ամեն տարի Ռամադան ամսում [23], բոլոր մուսուլմանները հետևում են պահելով ծոմ լուսաբացից մինչև մայրամուտ և ձեռընպահ մնալ ուտելուց, խմելուց,և սեռական հարաբերություն ունենալուց:

Չնայած ծոմ պահելը, լավ է առողջության համար, առաջին հերթին այդ դիտվում է որպես հոգևոր մաքրում:Լքելով սովորական աշխարիկ ապրանքները, նույնիսկ կարճ ժամանակով,ապա անձը ծոմ պահելով կարեկցում է սովածներին և հասնում է նրանց հոգևոր կյանքին:

5) Ուխտագնացություն դեպի Մեկկա.

Տարեկան ուղտագնացության են գնում ամբողջ աշխարիից դեպի Մեկկա քաղաք, կատարելու (հաջջ), Կատարել մուսուլմանների կողմից, որպես պարտավորություն, որը իրենց կյանքում գոնե մեկ անգամ, եթե թույլատրում է առողջությունը ու ֆինանսը: Տարեկան Մեկկիայում գալիս են երկու մլն. մուսուլմաններ աշխարհի տարբեր ծայրերից:Չնայած այն բանին ,որ Մեկկայում շատ այցելողներ կան,տարեկան Հաջջ կատարվում է տասներկուերորդ ամսվա ընթացքում լուսնային օրացույցով,որպեսզի կանգնեն Ալլահի առաջ հավասար: Այդ ժամանակաշրջանում բոլոր տղամարդիկ հագնում են հասարակ շոր,որը վերացնում է բոլոր կարիքի մշակույթային տարբերությունները:

Ուխտագնացները աղոթում են մզկիթում հարամ Մեկկայում: Այստեղ գտնվում է Կաաբան (սեւ շենքը լուսանկարում), Որի ուղությամբ աղոթում են մուսուլմաները: Կաաբա մի դամբարան որը կառուցել մարգարե Աբրահամը եւ նրա որդի Իսմաիլը Աստծո հրամանով:

Ծիսակատարությունները Հաջջի ներառում է իր մեջ յոթ անգամ պտտում Կաաբայի շուրջ, և այդպիսով յոթ անգամ անընդմեջ կատարում էին ծիսակատարություն լեռների մեջ աս-Սաֆա,ալ-Մարվա: Հիշողություն այն բանի, ոնց էր դա արել Հաջջարը(Ագար)ճահճագազի մեջ ման գալով ջուր: Դրանից հետո, բոլոր ուխտավորները կանգնում էին Արաֆաթի լեռան վրա, [24] խնդրելով Ալլահին ինչ իրենց հարկավոր է ,և աղոթում էին նրան մեղքերի թողության համար և այդ մասը նայվում է ինչպես նման Հարության օրվան: Հաջջը, դա տոնն է Զոհաբերության (իդ Ալ-աբհա), որի ժամանակ կատարվում է աղոթքները: Այս տոնը, նաև տոն է հանգստության, Ֆիտր (Եիդ `Ալ - Ֆիտր) տոները,կատարվում է տարեկան երկու անգամ մուսուլմանների փառատոններում:

Իսլամը՝ Ռուսաստանում.

Ներկա ժամանակ, Ռուսաստանում կան ավելի քան 20 միլիոն մուսուլման: Այսպիսով, թվային չափով մուսուլմանները կազմում են երկրորդ տեղը քրիստոնյաներից հետո: Ամենամեծ թվով մուսուլմաններ ապրում են Սև և Կասպից ծովի միջև, որոնք են (Ադիգեիները, Բալգարները, Նագայցիները, Չեչենները, Ինգուշները, Չերկեսները Կարաչայները, Կաբարձինները, Ասետիները, ներկայացուցիչները Դաղստան էթնիկ խմբերի), ինչպես նաև կենտրոնական մասը Վոլգոգրադի ավազանի (Թաթարները, Բաշկիրները): Խոշոր մուսուլմանական համայք կա Մոսկվայում, Սանկտ Պետերբուրգում և այլ քաղաքներում: Մուսուլմանների թիվը գնալով ավելի է աճում,և եթանոսական ռուսները ընդունում են մուսուլմանություն:

Առաջին մուսուլմանը հայտնվեց Ռուսաստանի ֆեդերացիայում, վերջին 7 -րդ և 8 – րդ դարի սկզբներին՝ քրիստոնեական ժամանակաշրջանում: Հետագայում, իսլամը պետական կրոն էր Բուլղարական թագավորության մեջ: Հայտին է, որ ՌԻկրանիական Ռուսների մեջ գոյություն ունի կարծիք, որ իշխան Վլադիմիր Յասնոյե Սոլնուշկան կնքվելով 988թ., որոշ ժամանակ քաջալերել էր մուսուլմաններին:

Այսօր Ռուսաստանի մուսուլմանները ներկայացուցիչների հետ միասին կատարել են ներդրումներ ,այլ զարգացման ռուսական հասարակության, և խթանել հանդուրժողականությունը ու փոխըմբռնումը ժողովուրդների միջև:

Իսլամական կենտրոններ

Խնդրում ենք դիմել ցանկացած առաջարկությանք այս գրքի վերաբերյալ իր հեղինակին:

PO BOX: 21679, Ryadh 11485, Saudi Arabia * Tel. And Fax: (966-1) 454-1065 * Internet E-mail: ibrai@compuserve.com

ամփոփում պատկերազարդ ձեռնարկ, օժանդակող լավ ըմբռնումը իսլամի.

Ի.A Իբրահիմ

---

[1] - «Աստծո խոսքը», անդրադարձել է (Հիսուսի) Յիսուսի վրա, քանի որ նա ծնվել է հրամանով (Եղիր) Ալլահի, երբ նա ասել է « Եղի՝ ր », որից հետո նա եղել է:

[2] – Բացի այդ, մուսուլմանները համոզված են, որ Աստված է տվել Հիսուսի սուրբ գրությունները, - մասնավորապես, Ավետարանի բեկորները, որոնք դեռևս գոյություն ունեն Նոր Կտակարանի մասերում , որը վերաբերվում է Աստծո կողմից Հիսուսին տրված պատվիրանները: Սակայն սա չի նշանակում, որ մուսուլմանները հավատում են Աստվածաշնչին այն ձևով, որը հիմա այն գոյություն ունի, քանի որ դա Աստվածաշունչը չէ, որը մեկ անգամ բացահայտել է նրան Աստված: Այժմ սուրբ գրություններից ինչ – որ բան հանվել է : Սա հաստատել է Հանձնաժողովը ,երբ ստուգել է Աստվածաշունչը : Սուրբ Աստվածաշունչը, բաղկացած է երեսուներկու գիտնականներից: Իր նախաբանում,Սուրբ Աստվածաշնչի (վերանայված դասական հրատարակության, p. 4) անունից հանձնաժողովը արել է հետնյալ հայտարարությունը: «Երբեմն ակնհայտ է դառնում, որ տեքստը չի տուժել փոխանցումից, բայց տարբերակ էլ չկա բավարար վերականգնման: Նման դեպքերում, մենք կարող ենք միայն հետնել իրավասու գիտնականների վերաբերյալ նախընտրած դատաստանների ամենահավանական վերակառուցման այս տեքստը»:

[3] – Սա հաղորդում է հադիսում, մեջ բերված "Սահիի Մուսլիմում (№ 1744)և Ալ-Բուխարի (№ 3015):

[4] Այս հադիսը հայտնի է Սահիհ Մուսուլիմում (№ 1731) և Ալ-Բուխարի (№ 1408):

[5] Այս հադիսը հայտնի է Սահիհում Ալ-Բուխարի (№ 3166) և«սունան» Իբն Մաջի (№ 2686):

[6]Այդ մասին հաղորդում է հադիսում «Սունան» Աբու Դաուդ (№ 2675):

[7] Այդ մասին հաղորդում է հադիսում Սահիհ Մուսլիմ(№ 88) և Ալ - Բուխարի (№ 6871):

[8] – Այսինքն՝ սպանությամբ և վնասվածքներով:

[9] Այդ մասին հաղորդում է սահիհում «Մուսլիմ»(№ 1678) և Ալ - Բուխարի (№ 6533):

[10] Այդ մասին հաղորդում է սահիհում «Մուսլիմ»(№ 2422) և Ալ - Բուխարիi (№ 2365):

[11]] Այդ մասին հաղորդում է սահիհում «Մուսլիմ» (№ 2244) և Ալ - Բուխարի (№ 2466):

[12] Այդ մասին հաղորդում է սահիհում «Մուսլիմ» (№ 1955) և «սունան» Ալ -Թիրմիզի (№ 1409):

[13]Այդ մասին հաղորդում է սահիհում «Ալ-Բուխարի»(№ 1739) և «Մուսնադում» -Ահմադի (№ 2037):

[14]Նկատի ունենալով այնպիսի հավատացյալի մասին, որը կասեցված է բոլոր տեսակի մեղքերից, կատարում է բոլոր այն բարի գործերը, որ Աստված պատվիրում է մեզ անել, նույնպես վախենում է Աստծուց և սիրում է նրան:

[15]-Անկախ մարդկային գույներից, ինչպես նշված է այս խոսքերը, ներկայացվում է որպես օրինակ: Հասկանալի է, որ իսլամի առավելություններից մեկը այն է, որ տարբերություն չի դնում մաշկի գույների միջև, անկախ նրանից, թե նա սպիտակ, սև թե կարմիր է:

[16] – Այս հադիսը հաղորդում է «Մուսնադում» Ահմադի (№ 22 978):

[17] –Նկատի ունենալով ճնշումը ուրիշներին, անարդար արարք, կամ պատճառել մարդկանց վնաս:

[18] – Այս հադիսը հաղորդում է «Մուսնադում» Ահմադի (№ 5798) և «սահիհ» Ալ - Բուխարի(№ 2447):

[19] –Այս հադիսը հաղորդում է սահիհում «Բուխարի» Մուսուլման (№ 2582) և «Մուսնադում» Ահմադի» (№ 7163):

[20] –Այս հադիսը հաղորդում է սունանում Իբն Մադժի (№ 1978) և Թիրմիզի (№ z895):

[21] – Այս հադիսը հաղորդում է սահիհում «Մուսլիմ» (№ 2548) և Ալ - Բուխարի (№ 5971):

[22] –Այս հադիսը հաղորդում է սունան Աբու Դաուդ (№ 4985) և «Մուսնադում» Ահմադի (№ 22 578):

[23] – իններորդ ամիսը Իսլամական լուսնային օրացույցի ամիսն է:

[24] – Այս լեռը գտնվում է տասնհինգ մղոն հեռավորությամբ Մեկկայից:

Եթե ցանկանում եք ավելին իմանալ իսլամի մասին, խնդրում ենք դիմել հետևյալ հասցեներով:

Ուկրաինա

Իսլամական համայնքի մշակութային կենտրոն.

Հեռ: (+38044) 490-99-00, 490-99-96

ֆաքս `(+38044) 490-99-22

Ուկրաինա Ք. Կիև- 04119, փող.Դետյարեվսկայա, 25-ա

E-mail: office@arraid.org

Ղրիմի մշակութային կենտրոն ՄՄՕՕ «Արրաիդ»

Հեռ / ֆաքս `(380 652) 54-63-37

95000 Ուկրաինա. Ք. Սիմֆերոպոլ, փող. Մակրօուսովա,7Ա

E-mail: crimea@arraid.org

Մուսուլմանական Հոգևոր կառավարման կենտրոն.

(044) 4651877, 4651878, Ֆաքս`(044) 4561770

Փող, Լուկյանովսկայա,46

Կիև, Ուկրաինա 04 071

Սաուդյաի Արավյա:

World Assembly of Muslim Youth

PO Box: 10845, Riyadh 11443, Saudi Arabia
Tel.: (966-1)464-1669 - Fax: (966-1) 464-1710
E-mail: wamy@wamy.org

Եգիպտոս:

Conveying Islamic Message Society

P.O. Box 834 – Alexandria – Egypt
e-mail: cims_eg@yahoo.com, info_en@islamic-message.net
www.islamic-message.net

Ռուսաստան:

Բարձրագույն համակարգման հոգևոր կենտրոն

ՀՀ, ք. Միշինա 34 / 36-1,

Մոսկվա 125 083,

Ռուսաստան

Հոգևոր Կառավարման Մուսուլմանական եվրոպական մասը Ռուսաստանի

Վիպոլզով նրբ, 7

Մոսկվա, 129090

Ռուսաստան

Սամարայի մարզի Մուսուլմանական Հոգևոր Կառավարման կենտրոն

ՀՀ, ք. Ստարա-Զագորա, տուն, 54,

Սամարա, 443 081,

Ռուսաստան

Մզկիթ Կուլ Շարիֆ

Կրեմլ

Կազան, 420000

Ռուսաստան

Ռուսաստանի Իսլամական համալսարան

ՀՀ, ք.Տուկայա 40

Կազան,

Թաթարստանի Հանրապետություն

Ռուսաստան

Մուսուլմանական Հոգևոր կառավարման կենտրոն Բաշկիրոստանում

ՀՀ, ք.Գոգոլյա,տուն 21,

Ուֆա, 450000

Ռուսաստան

Դուք կարող եք դիմել նաև Ձեր մոտակա Իսլամական կենտրոն կամ մզկիթ.

Որոշ ռուսալեզու կայքեր Իսլամի մասին:

www.islamic - invitation.com

www.islamic - message.net

www.islam.ru

www.koran.ru

www.islamhouse.com / Ru

www.toislam.ru

www.ansar.ru

www.islam - ua.net

Սայլակներ

Ahrens, C. Donald. 1988. *Meteorology Today*. 3rd ed. St. Paul: West Publishing Company.

Anderson, Ralph K.; and others. 1978. *The Use of Satellite Pictures in Weather Analysis and Forecasting*. Geneva: Secretarial of the World Meteorological Organization.

Anthes, Richard A.; John J. Cahir; Alistair B. Fraser; and Hans A. Panofsky. 1981. *The Atmosphere*. 3rd ed. Columbus: Charles E. Merrill Publishing Company.

Barker, Kenneth; and others. 1985. *The NIV Study Bible, New International Version*. Grand Rapids, Michigan: Zondervan Publishing House.

Bodin, Svante. 1978. *Weather and Climate*. Poole, Dorest: Blandford Press Ltd.

Cailleux, Andre'. 1968. *Anatomy of the Earth*. London: World University Library.

Couper, Heather; and Nigel Henbest. 1995. *The Space Atlas*. London: Dorling Kindersley Limited.

Davis, Richard A., Jr. 1972. *Principles of Oceanography*. Don Mills, Ontario: Addison-Wesley Publishing Company.

Douglas, J. D.; and Merrill C. Tenney. 1989. *NIV Compact Dictionary of the Bible*. Grand Rapids, Michigan: Zondervan Publishing House.

Elder, Danny; and John Pernetta. 1991. *Oceans*. London: Mitchell Beazley Publishers.

Famighetti, Robert. 1996. *The World Almanac and Book of Facts 1996*. Mahwah, New Jersey: World Almanac Books.

Gross, M. Grant. 1993. *Oceanography, a View of Earth*. 6th ed. Englewood Cliffs: Prentice-Hall, Inc.

Hickman, Cleveland P.; and others. 1979. *Integrated Principles of Zoology*. 6th ed. St. Louis: The C. V. Mosby Company.

Al-Hilali, Muhammad T.; and Muhammad M. Khan. 1994. *Interpretation of the Meanings of the Noble Quran in the English Language*. 4th revised ed. Riyadh: Maktaba Dar-us-Salam.

The Holy Bible, Containing the Old and New Testaments (Revised Standard Version). 1971. New York: William Collins Sons & Co., Ltd.

Ibn Hesham, Abdul-Malek. *Al-Serah Al-Nabaweyyah*. Beirut: Dar El-Marefah.

The Islamic Affairs Department, the Embassy of Saudi Arabia, Washington, DC. 1989. *Understanding Islam and the Muslims*. Washington, DC: The Islamic Affairs Department, the Embassy of Saudi Arabia.

Kuenen, H. 1960. *Marine Geology*. New York: John Wiley & Sons, Inc.

Leeson, C. R.; and T. S. Leeson. 1981. *Histology*. 4th ed. Philadelphia: W. B. Saunders Company.

Ludlam, F. H. 1980. *Clouds and Storms*. London: The Pennsylvania State University Press.

Makky, Ahmad A.; and others. 1993. *Ee'jaz al-Quran al-Kareem fee Wasf Anwa' al-Riyah, al-Sohob, al-Matar*. Makkah: Commission on Scientific Signs of the Quran and Sunnah.

Miller, Albert; and Jack C. Thompson. 1975. *Elements of Meteorology*. 2nd ed. Columbus: Charles E. Merrill Publishing Company.

Moore, Keith L.; E. Marshall Johnson; T. V. N. Persaud; Gerald C. Goeringer; Abdul-Majeed A. Zindani; and Mustafa A. Ahmed. 1992. *Human Development as Described in the Quran and Sunnah*. Makkah: Commission on Scientific Signs of the Quran and Sunnah.

Moore, Keith L.; A. A. Zindani; and others. 1987. *Al-E'jaz al-Elmy fee al-Naseyah* (The scientific Miracles in the Front of the Head). Makkah: Commission on Scientific Signs of the Quran and Sunnah.

Moore, Keith L. 1983. *The Developing Human, Clinically Oriented Embryology, With Islamic Additions*. 3rd ed. Jeddah: Dar Al-Qiblah.

Moore, Keith L.; and T. V. N. Persaud. 1993. *The Developing Human, Clinically Oriented Embryology*. 5th ed. Philadelphia: W. B. Saunders Company.

El-Naggar, Z. R. 1991. *The Geological Concept of Mountains in the Quran*. 1st ed. Herndon: International Institute of Islamic Thought.

Neufeldt, V. 1994. *Webster's New World Dictionary*. Third College Edition. New York: Prentice Hall.

The New Encyclopaedia Britannica. 1981. 15th ed. Chicago: Encyclopaedia Britannica, Inc.

Noback, Charles R.; N. L. Strominger; and R. J. Demarest. 1991. *The Human Nervous System, Introduction and Review*. 4th ed. Philadelphia: Lea & Febiger.

Ostrogorsky, George. 1969. *History of the Byzantine State*. Translated from the German by Joan Hussey. Revised Ed. New Brunswick: Rutgers University Press.

Press, Frank; and Raymond Siever. 1982. *Earth*. 3rd ed. San Francisco: W. H. Freeman and Company.

Ross, W. D.; and others. 1963. *The Works of Aristotle Translated into English: Meteorologica*. vol. 3. London: Oxford University Press.

Scorer, Richard; and Harry Wexler. 1963. *A Colour Guide to Clouds*. Robert Maxwell.

Seeds, Michael A. 1981. *Horizons, Exploring the Universe*. Belmont: Wadsworth Publishing Company.

Seeley, Rod R.; Trent D. Stephens; and Philip Tate. 1996. *Essentials of Anatomy & Physiology*. 2nd ed. St. Louis: Mosby-Year Book, Inc.

Sykes, Percy. 1963. *History of Persia*. 3rd ed. London: Macmillan & CO Ltd.

Tarbuck, Edward J.; and Frederick K. Lutgens. 1982. *Earth Science*. 3rd ed. Columbus: Charles E. Merrill Publishing Company.

Thurman, Harold V. 1988. *Introductory Oceanography*. 5th ed. Columbus: Merrill Publishing Company.

Weinberg, Steven. 1984. *The First Three Minutes, a Modern View of the Origin of the Universe*. 5th printing. New York: Bantam Books.

Al-Zarkashy, Badr Al-Deen. 1990. *Al-Borhan fee Oloom Al-Quran*. 1st ed. Beirut: Dar El-Marefah.

Zindani, A. A. *This is the Truth* (video tape). Makkah: Commission on Scientific Signs of the Quran and Sunnah.